

VERKSAMHETS- BERÄTTELSE 2014

INKLUSIVE HÅLLBARHETSREDOVISNING

INNEHÅLL

Översikt 2014

- 3 Vd-ord
- 4 Koncernöversikt

Hållbarhetsredovisning

- 6 Strategi för hållbar utveckling
- 7 Hållbart sortiment
- 9 Hållbara butiker
- 12 Hållbara leverantörer
- 13 Medarbetare
- 15 Samhälle
- 16 GRI-index

Ägarstyrning

- 18 Ägarstyrning i KF
- 20 Medlemskap och konsumentföreningar
- 21 Styrelse och koncernledning

Ekonomisk redovisning

- 22 Förvaltningsberättelse
- 26 Finansiella rapporter för KF-koncernen
- 33 Finansiella rapporter för KF moderföretaget
- 39 Noter
- 65 Styrelsens underskrifter
- 66 Revisionsberättelse

ÅRET SOM GÅTT

2014 har varit ett mycket händelserikt år som inneburit många stora förändringar. Förändringarna har sin upprinnelse i det samarbetsavtal som tecknades mellan Coop Sverige och de detaljhandelsdrivande föreningarna om att bilda ett nytt Coop Sverige. Nya Coop Sverige startade sin verksamhet den 1 januari 2014 vilket i sin tur innebär att KF nu kan se tillbaka på sitt första verksamhetsår som en renodlad ägarorganisation.

Efter flera år av förluster kan KF redovisa ett positivt resultat efter skatt och finansiella poster. Det är ett tydligt bevis på att vi är på rätt väg och metodiskt arbetar med rätt saker. En sund ekonomi är grunden för att vi ska kunna leverera nytta till våra medlemmar.

Under året har ett arbete pågått för att utreda och konkretisera KF:s nya roll, huvuduppdrag och organisation. Arbetet har skett i samarbete med representanter för konsumentföreningarna och resultatet presenterades på KF:s extra föreningsstämma den 17 september. Följande fyra huvuduppdrag har definierats; förbundsuppdraget, opinionsbildningsuppdraget, ägarstyrningsuppdraget och renodlingsuppdraget.

Förbundsuppdraget

I förbundsuppdraget ingår bland annat arbetet med att effektivisera konsumentkooperationens struktur. För den som följt konsumentkooperationen under de senaste decennierna är det tydligt att 2014 blev ett historiskt år när det gäller strukturförändringar. I slutet av året fattade både Konsumentföreningen Svea och Coop Medlem Syd beslut om att fusionera med KF. Det innebär att cirka en miljon medlemmar kommer att bli medlemmar direkt i KF. En möjlighet som öppnats i och med att KF:s ordinarie stämma enhälligt tagit beslut om nya stadgar för KF.

I december kom nyheten om en avsiktsförklaring om fusion mellan Coop Norrbotten och Coop Malmfälten. Efter fusionen kommer föreningen att täcka ungefär 25 procent av Sveriges yta och ha en nettoomsättning på cirka tre miljarder kronor. Man får blicka tillbaka till 1990-talet för att hitta strukturförändringar av den här digniteten. Arbetet med att ta initiativ till fusioner och bistå i processerna fortsätter med oförminskad kraft. Målsättningen är att inom några år ha avsevärt färre men större och mer effektiva regioner/detaljhandelsdrivande föreningar.

Under hösten blev också affärerna mellan Coop Sverige AB och Konsumentföreningarna Bohuslän-Älvsborg och Gävleborg klara. Affärerna innebär att 75 butiker avyttrades till dessa föreningar. Genom försäljningarna kan de sammanlagda resurserna inom konsumentkooperationen utnyttjas bättre samtidigt som naturligt sammanhängande regioner bildas. Mot den bakgrunden planeras för en fusion av Coop Medlem Väst och Konsumentföreningen Bohuslän-Älvsborg under andra halvåret 2015.

Opinionsbildningsuppdraget

Inom opinionsbildningsuppdraget har KF tagit fram en plan för ett systematiskt påverkansarbete. Högt upp på prioriteringslistan finns en modernisering av lagen om ekonomiska föreningar. Den nuvarande föreningslagen har sin förebild i 1975 års aktiebolagslag som sedan länge är ersatt av en ny. Det här är en fråga som KF driver tillsammans med övriga kooperativa företag och en modernisering av lagen finns på regeringens propositionslista.

Genom projektet "Svensk Kooperation" arbetar KF med att lyfta fram kooperationens betydelse för samhället och näringslivet i Sverige. Faktum är att de 18 största kooperativa företagen omsätter

cirka 240 miljarder kronor och har cirka 58 000 anställda. Jämfört med de börsnoterade företagen får den kooperativa sektorn relativt sett liten uppmärksamhet.

Ägarstyrningsuppdraget

Nya KF är ett ägarbolag och ägarstyrningsuppdraget är centralt med fullt fokus på kärnverksamheten i Coop Sverige. Kapitaliseringen av Coop Sverige har varit en prioriterad fråga för KF under 2014. Detta har bland annat skett genom ett lån om 900 miljoner kronor som upptagits med Konsumentföreningen Stockholm som motpart. Motsvarande belopp har därefter lämnats som ovillkorat aktieägartillskott till Coop Sverige. Vid utgången av 2014 kan vi konstatera att Coop Sveriges egna kapital utökats med cirka två miljarder kronor. Under året har arbetet pågått med att utarbeta ägardirektiv för KF:s dotterbolag. De viktigaste händelserna i bolagen redovisas i förvaltningsberättelsen.

Renodlingsuppdraget

Renodlingsuppdraget är ett tidsbegränsat uppdrag som handlar om att avyttra de verksamheter som inte hör till kärnverksamheten. Under hösten sålde KF innehaven i både Löplabbet och Leos Lekland. Löplabbet förvärvades av Intersport, en ägare som har goda möjligheter att fortsätta utveckla kedjan. Leos Lekland har under perioden med KF som huvudägare expanderat på ett framgångsrikt sätt och blev en mycket god affär. Avyttringar av övriga verksamheter fortskrider enligt plan.

Hållbar utveckling under 2014

KF/Coop tillämpar FN:s initiativ Global Compact och arbetar aktivt med hållbarhetsfrågor utifrån dess tio principer. KF strävar ständigt efter att införliva hållbarhet och ansvar i den dagliga verksamheten.

Coops försäljningsandel av ekologiska varor uppgick under 2014 till 7,7 procent. Det är en omsättningsökning med 40 procent jämfört med 2013. Coop fasade dessutom ut burhönssägen under 2014. Förslaget om att ta bort burhönssägen kommer ursprungligen från motioner från konsumentföreningarna.

Under året har vi gjort tydliga framsteg i ambitionen att få lönsamhet för KF, inte minst inom kärnverksamheten Coop Sverige. Glädjande är också att ett flertal av de detaljhandelsdrivande föreningarna visar mycket goda resultat för 2014. Det visar att vi tillsammans gör en bättre affär som i slutändan blir till nytta för medlemmarna.

Till sist vill jag tacka alla engagerade medarbetare, medlemmar och kunder för era insatser under det gångna året.

Solna i mars 2015

Tommy Ohlström

Verkställande direktör

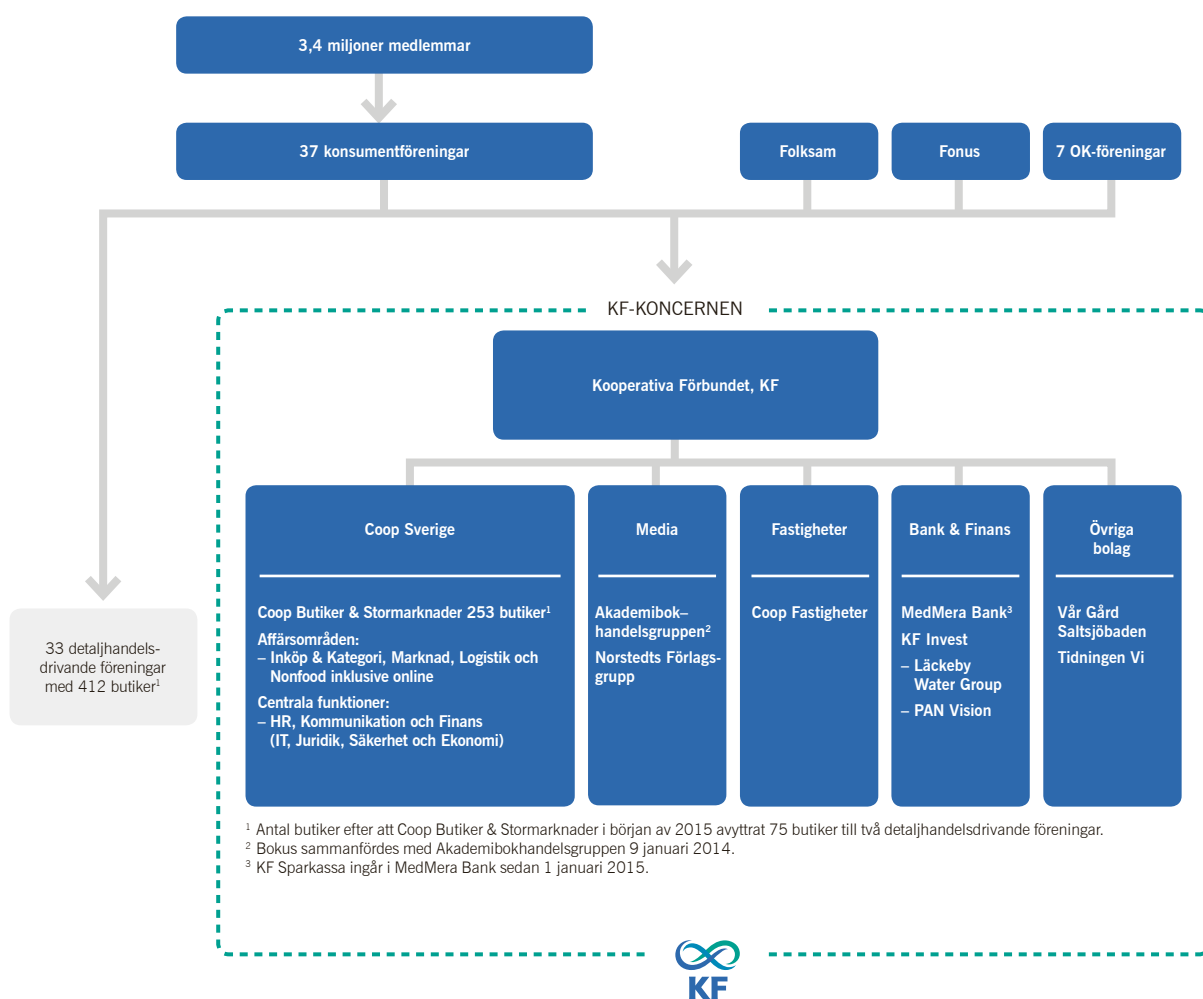
KONSUMENTKOOPERATIONEN

Nästan 3,4 miljoner människor är medlemmar i någon av landets konsumentföreningar. Genom föreningarnas medlemskap i Kooperativa Förbundet, KF, äger dessa detaljhandelskoncernen KF med Coop som kärnverksamhet. KF äger genom Coop Sverige 253 av Coop-butikerna runt om i Sverige och de detaljhandelsdrivande föreningarna inom konsumentkooperationen äger 412 butiker.

Vid årsskiftet 2014/2015 fanns totalt 37 konsumentföreningar varav 33 är detaljhandelsdrivande och fyra är renodlade medlemsfrämjande föreningar som inte driver butiker.

KF och konsumentföreningarna bildar tillsammans konsumentkooperationen där också Folksam, Fonus och OK är delägare.

Bilden nedan beskriver konsumentkooperationen och de ingående bolagen i februari 2015.

NYCKELTAL, KF-KONCERNEN

	2014	2013
Nettoomsättning, mkr	37 753	38 118
Eget kapital, mkr	3 601	3 543
Resultat efter skatt, mkr	61	-57
Avkastning på sysselsatt kapital, %	3,3	5,2
Avkastning på eget kapital, %	1,7	-1,6
Soliditet, %	23,9	22,4
Investeringar, netto, mkr	319	-439
Medelantal anställda	7 866	8 444

KF-KONCERNEN I KORTHET

Coop Sverige ingick hösten 2013 ett samarbetsavtal med de detaljhandelsdrivande föreningarna och Coop Butiker och Stormarknader AB. Avtalet reglerar gemensam styrning och beslutsfattande kring butiksdriften. Nya Coop Sverige bildades 1 januari 2014. Sedan dess är KF en renodlad ägarorganisation med fyra huvuduppdrag; förbundsuppdraget, ägarstyrningsuppdraget, opinionsbildningsuppdraget och renodlingsuppdraget.

NY ROLL – NYA UPPDRAG

FÖRBUNDSUPPDRAGET

Genom att utveckla och stärka vår organisation, lokalt och centralt, förbättrar vi medlemsnyttan och vår gemensamma affär.

ÄGARSTYRNINGSUPPDRAGET

Genom tydlighet och affärsfokus bygger vi värde i företagen.

OPINIONSBILDNINGSUPPDRAGET

Genom kunskapsspridning och påverkan skapar vi goda affärs-mässiga förutsättningar.

RENODLINGSUPPDRAGET

Genom utförsäljningar kan vi fokusera på det som är vår kärnverksamhet.

Coop Sverige

Coop Sverige är ett renodlat dagligvarubolag med uppdraget att med affärsmässighet och hög professionalism bidra till att hela Coops verksamhet blir lönsam och att Coop uppfattas som den goda kraften i svensk dagligvaruhandel. Coop Sverige ansvarar nu för Inköp och Kategori, Logistik, Marknadsföring och Nonfood inklusive online, samt centrala funktioner såsom HR, Kommunikation och Finans (IT, Juridik, Säkerhet och Ekonomi) kopplade till samtliga butiker och konsumentföreningar. Genom att samla dessa funktioner centralt kan Coop skapa stordriftsfördelar. Med det nya Coop Sverige skapas en stark och effektiv strategisk styrning av 665 butiker i hela landet.

Media

Inom Media finns Akademibokhandeln och Norstedts Förlagsgrupp. Akademibokhandeln driver Sveriges största och ledande bokhandelskedja med ett åttiotial centralt ägda butiker och ett fyrtiotial franchise-butiker. Dessutom driver Akademibokhandeln nätbokhandel under varumärket Bokus. I Norstedts Förlagsgrupp ingår Norstedts vars utgivning omfattar skönlitteratur och fakta samt Rabén & Sjögren som är landets främsta utgivare av böcker för barn och ungdomar.

Fastigheter

Coop Fastigheters portfölj har gradvis renodlats till att enbart omfattas av detaljhandelsfastigheter och projekt med koncentration på Stockholm, Malmö, Göteborg och Mälardalen.

Bank & Finans

Inom Bank & Finans finns MedMera Bank och KF Invest. Bankens uppdrag är att leverera medlemsnytta till kunderna och affärsnytta till butikerna genom att tillhandahålla prisvärda lösningar inom området finansiella tjänster. KF Invest är koncernens finansfunktion där KF Sparkassa förvaltades till och med 31 december 2014. KF Sparkassa är sedan 1 januari 2015 flyttad till MedMera Bank. KF Invest äger och förvaltar även Läckeby Water Group och PAN Vision.

Övriga bolag

Till övriga bolag i KF-koncernen hör konferensanläggningen Vår Gård Saltsjöbaden och Tidningen Vi.

Geografisk täckning

KF-koncernen har sitt huvudkontor i Solna och huvuddelen av koncernens verksamhet finns i Sverige. Coop-butikerna är spridda över hela landet liksom Akademibokhandelns butiker. Bolagen i Investgruppen har verksamhet utomlands; Läckeby Water Group i Asien och Europa samt PAN Vision i Norden.

HÅLLBARHETSREDOVISNING

STRATEGI FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Hållbar utveckling för KF innebär att kombinera ansvar för etik och miljö samt sociala och ekonomiska frågor i ett långsiktigt perspektiv. KF har en drygt hundraårig tradition av samhällsansvar i samverkan med medlemmarna.

Intressenterna i centrum

KF:s viktigaste intressenter är kunder/medlemmar, konsumentföreningar/ägare, medarbetare, leverantörer, myndigheter och intresseorganisationer. Dessa grupper har olika förväntningar på KF och dialogen med dem sker i olika forum.

KUNDER/MEDLEMMAR

Butiken är den naturliga platsen för mötet med kunden. Andra viktiga kontaktytor är kundtjänst och Facebook, där Coop har omkring 140 000 följare.

Coop Medlemspanel är ett annat viktigt dialogforum. Panelen består av omkring 38 000 hushåll. Under 2014 deltog medlemspanelen i omkring 70 undersökningar om bland annat nya produktkoncept, hållbar konsumtion och kemikalier. Vi gjorde även omfattande nöjd-kund-mätningar avseende butikerna. Resultaten används i Coops affärs- och butiksutveckling.

KONSUMENTFÖRENINGAR/ÄGARE

KF för en tät dialog med konsumentföreningarna. Frågorna är av skiftande karaktär och kan handla om verksamhetens inriktning och lönsamhet likväl som hållbarhet i stort. De viktigaste formella formerna för ägardialog är de lokala föreningsstämmorna och KF:s föreningsstämma. Läs mer om ägarstyrning och påverkansmöjligheter på sidorna 18–19.

MEDARBETARE

Förutom mötet till vardags mellan medarbetare och chefer samt det årliga utvecklingssamtalet genomför koncernen medarbetarundersökningar. Den senaste koncernövergripande medarbetarundersökningen gjordes i februari 2012. Under 2014 genomfördes mindre omfattande medarbetarundersökningar i koncernens bolag och nya undersökningar planeras för 2015. Läs mer om medarbetarrelationer på sidan 13.

LEVERANTÖRER

Coop Sverige träffar sina leverantörer ett flertal gånger varje år för att diskutera sortimentet

och förhandla avtal. Coop håller också årliga leverantörsträffar. I samband med årets träff framhölls bland annat Saltå Kvarn som viktig partner i Coops satsning Veckans Ekologiska.

MYNDIGHETER

KF och Coop deltar i utveckling av ny lagstiftning och svarar på remisser. Coops verksamhet står under tillsyn av bland andra Arbetsmiljöverket, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen, Livsmedelsverket, Läkemedelsverket samt länsstyrelserna och kommunerna, som genomför regelbundna inspektioner. Under året genomfördes bland annat ett tillsynsprojekt om leksakers säkerhet. Projektet ledde till att ett antal produkter drogs in samt till att Coop utvecklade sina rutiner.

Under året ålades KF inte med några böter eller sanktioner för brott mot gällande lagar och bestämmelser avseende produktansvar, miljö, konkurrens eller andra områden.

INTRESSEORGANISATIONER

KF-koncernen deltar i flera branschforum på nationell och europeisk nivå, till exempel Svensk Dagligvaruhandel, Svenska Förläggareföreningen och Eurocoop. Eurocoop är ett viktigt forum för exempelvis fiskepolitik, ekologisk livsmedelsproduktion och hantering av biologiskt avfall.

KF för också dialog med intresseorganisationer som We Effect, Vi-skogen, Svenska Naturskyddsföreningen, Världsnaturfonden WWF, Djurskyddet Sverige, KRAV och Fairtrade.

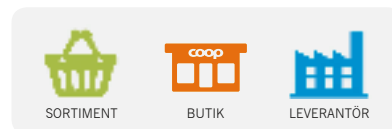
Organisation och styrning

KF:s policy för hållbar utveckling är fastställd av styrelsen och styr koncernens miljöansvar, sociala ansvar samt organisatoriska och operativa ansvar. Policyn baseras på de tio principerna i FN:s Global Compact. Varje koncernbolag är ansvarigt för att implementera hållbarhetspolicyn i den egna verksamheten. Policyn vägleder också de enskilda konsumentföreningarnas arbete. Däremot styrs inte konsumentföreningarna formellt av KF:s hållbarhetspolicy, beroende på att de är juridiskt självständiga enheter.

Mål för hållbarhet

Från och med 2013 gäller tre koncernövergripande målområden:

1. Hållbart sortiment
2. Hållbara butiker
3. Hållbara leverantörer

Baserat på dessa målområden har varje bolag i KF-koncernen formulerat detaljerade mål för sina verksamheter. Koncernens samhällsengagemang märks i alla tre målområden. Engagemanget manifesteras också genom samarbete med Vi-skogen och We Effect samt lokala initiativ med bland annat idrotts- och ungdomsklubbar.

HÖJDPUNKTER 2014

- I och med bildandet av nya Coop Sverige AB fick KF en renodlad ägarroll och redovisade ett positivt resultat för första gången på flera år.
- Coop utsågs återigen till det mest hållbara varumärket bland svenska dagligvarukedjor, och det tredje mest hållbara av alla företag, i undersökningen Sustainable Brand Index.
- Änglamark utsågs för andra gången till Sveriges grönaste varumärke i en undersökning av varumärkesbyrån Differ.
- Coops försäljning av ekologiska livsmedel ökade med hela 40 procent.
- Coop började fasa ut ägg från burhönors, till förmån för ägg från frigående hönor och ekologiska ägg. Från årsskiftet 2014/2015 säljs inga burhönägg i Coops butiker.
- Coop stärkte sin ställning inom djurvälstånd, bland annat genom att tillsammans med Scan initiera en "grispeng" till bönder som bedövar sina grisar innan kastrering.

HÅLLBART SORTIMENT

Alla kan bidra till en hållbar utveckling genom sitt köpbeteende. Just livsmedel bjuder på stora möjligheter – det är ju något vi handlar och konsumerar dagligen. KF och Coop har som mål att vara branschledande inom hållbart sortiment och hållbar försäljning i Sverige. Redan idag har Coop branschens största andel försäljning av ekologiska, miljömärkta och Fairtrade-märkta livsmedel.

KF och Coop värnar om människors och djurs hälsa och vi tär inte på naturens resurser i onödan. Det ska vara enkelt och lustfyllt att konsumera hållbart. Ambitionen är att vara ledande inom både utbud och försäljning av ekologiska, miljömärkta och Fairtrade-märkta produkter. Det är helt i linje med kundernas önskemål – många anser att det är viktigt med hållbara produkter.

Ekologi och miljö

Coop är branschledande på ekologiska och miljömärkta livsmedel. Ekologiska livsmedel har märkningarna KRAV eller EU-ekologiskt. Bland övriga miljömärkningar märks Rainforest Alliance och UTZ Certified. För fisk och skaldjur finns MSC (Marine Stewardship Council) och ASC (Aquaculture Stewardship Council). Vissa miljömärkningar innefattar också sociala hänsyn. För andra varor än livsmedel, så kallade nonfood, finns flera miljömärkningar, bland annat Bra Miljöval, EU Ecolabel, Svanen, Forest Stewardship Council (FSC) och TCO-märkning.

REKORD FÖR EKO OCH MILJÖMÄRK

2014 var ett rekordår för Coops miljöpåpassade livsmedel. Sortimentet ökade från 2 395 till 2 730 ekologiska och miljömärkta varor. Därmed befäste Coop sin ställning som störst i branschen på ekologiskt och miljömärkt. Coops egna ekologiska varumärke Coop Änglamark erbjuder cirka 440 produkter. Andelen ekologiskt och miljömärkt av Coops totala livsmedelsförsäljning ökade kraftigt till 9,5 (6,3) procent. De ekologiska varorna utgjorde 7,7 procent av försäljningen och vi är mycket nöjda med utvecklingen, inte minst mot bakgrund av att motsvarande siffra för branschen som helhet var cirka 5 procent.

Veckans Ekologiska var fortsatt Coops viktigaste initiativ för att uppmuntra kunderna att välja ekologiskt. Veckans Ekologiska startade 2013 för att göra ekologisk mat tillgängligt för fler – 20–50 procent lägre pris och tydlig kommunikation sänker tröskeln för att välja ekologiskt. Från 2014 omfattar Veckans Ekologiska, förutom frukt och grönt, även produktkategorierna kött, chark/deli

och mejeri. Barnmat toppar listan över de livsmedelskategorier som hade högst ekologisk försäljningsandel under 2014; av tio sålda barnmatsprodukter var tre ekologiska. Ekologiska ägg, olja/vinägar samt frukt och bär var också populära produkter.

De miljömärkta nonfood-varorna gick också framåt. Sortimentet växte från 1 964 till 2 087 produkter och försäljningsandelen ökade; 23,8 (18,1) procent av nonfood-försäljningen utgjordes av miljömärkta varor.

FÖRENINGAR PÅ FRAMMARSCH

Alla Coop-butiker bidrog till att lyfta försäljningen av ekologiska och miljömärkta varor. Bland de detaljhandelsdrivande konsumentföreningarna märks till exempel Coop Norrbotten som ökade antalet "Green Corners" från två till sex stycken. Green Corner är en egen avdelning som samlar butikens hela ekologiska sortimentet.

ÖKAD EFTERFRÅGAN PÅ EKOLOGISKT

Att erbjuda ekologiska varor till fler kunder är högt prioriterat inom Coop. En undersökning bland Coops medlemmar visar nämligen att 44 procent tycker att det är viktigt med ekologiska produkter. De främsta anledningarna till att kunderna väljer ekologiskt är miljöhänsyn (51 procent) färre eller inga gifter (45 procent) och färre eller inga tillsatser (34 procent).

I undersökningen framkommer också att kunderna vill bidra till hållbar konsumtion, att svenskt och närodlat prioriteras, att produkterna ska vara framtagna under schysta villkor samt att de ska vara bra för hälsan. Det är också uppenbart att hälsotrenden samt diskussion och debatt om vegetarisk kost, gifter och bekämpningsmedel påverkar kundernas preferenser.

COOP SÄTTER EKO-MAT PÅ DEN POLITISKA AGENDAN

Parallellt med satsningen på ekologiska livsmedel, och inför årets riksdagsval, lanserade Coop Ekolöftet. Ekolöftet är en sajt för att samla riksdagspartiernas mål och ambitioner kring ekologisk konsumtion och produktion i Sverige. I och med att åtta av tio oroar sig för vad maten innehåller borde ekologisk

mat vara en viktig politisk fråga. Coop ville sätta frågan på den politiska agendan och bringa klarhet i vilka mål partierna har för eko. Kampanjen fick mycket uppmärksamhet och redan på dess fjärde dag hade samtliga partier svarat – resultatet finns på coop.se/ekoloffet.

Rättvisa produkter

Många odlare i mindre utvecklade regioner har svårt att hävda sig på världsmarknaden. Organisationen Fairtrade verkar för att skapa förutsättningar för odlare och producenter att förbättra sina arbets- och levnadsvillkor, bland annat genom möjligheter till ökad försäljning.

Coop stödjer Fairtrades arbete genom målet att vara branschledare inom Fairtrade-märkningen. Visserligen minskade Coops Fairtrade-sortiment från 221 till 202 artiklar, men andelen Fairtrade-varor av Coops totala livsmedelsförsäljning ökade något; från 0,5 till 0,6 procent under 2014. Det är en hög försäljningsandel, i förhållande till andra europeiska länder. Coops fokus på Fairtrade har bidragit till att hälften av alla bananer som säljs är Fairtrade och ekologiska.

Fairtrade uppmärksammar Coop

Coop Forum på Storheden i Luleå blev en av landets tio vinnarbutiker i samband med kampanjen Fairtrade Fokus. Fairtrade Fokus syftar till att under två veckor i oktober uppmärksamma den skillnad som Fairtrade kan göra för odlare och anställda i länder med utbredd fattigdom. Tävligen premierar butiker som gjort det lilla extra för att främja Fairtrade under kampanjveckorna och vinnarna utsågs av en jury med representanter från Sveriges Konsumenter, Svensk Handel och Fairtrade.

PRODUKTER I SORTIMENT (ANTAL)

	2014	2013
Livsmedel		
Ekologiska och miljömärkta	2 730	2 395
Fairtrade-märkta	202	221
Nyckelhälsmärkta	3 744	3 775
Nonfood		
Miljömärkta	2 087	1 964

Hälsosamt utbud

Människor i Sverige lever allt längre, men välvärdssjukdomar som fetma och diabetes ökar och orsakar försämrade livskvalitet och högre sjukvårdskostnader. Många äter fel med för högt energiintag, för mycket salt, mättat fett, socker och alkohol samt för lite frukt och grönt i kombination med för lite rörelse och motion.

Coop arbetar sedan lång tid strategiskt och målmedvetet med hälsofrågor. Sortimentet är det mest självklara sättet att möjliggöra hälsosam livsmedelskonsumtion, men långt ifrån det enda. Vi satsar på matinspiration, frukt- och grönt-kampanjer samt på att utveckla innehållet i livsmedel som vi erbjuder under egna varumärken. Närmare bestämt har vi ägnat mycket kraft åt att se över salt, socker och tillsatser i våra livsmedel. Under året startades ett projekt för att minska saltmängden i omkring 200 produkter under de egna varumärkena Änglamark, Coop och X-tra. Projektet är ett första steg i att få ner saltmängden i våra egna livsmedel. De 200 produkterna granskas och vid omförhandlingar med leverantörerna kommer Coop att ställa krav på mindre saltmängd, utan att smak och kvalitet försakas.

Det finns många vägar till sund mathållning – symbolen Nyckelhålet är en. Nyckelhålet gör det enklare att finna hälsosammare alternativ. Nyckelhålssymbolen står för att maten innehåller mindre och/eller nyttigare fett, mindre socker och salt samt mer kostfiber och fullkorn. Under året minskade antalet nyckelhålmärkta produkter i Coops sortiment från 3 775 till 3 744. Även försäljningen minskade marginellt från 18,0 till 17,6 procent. En tänkbar orsak är att dieter såsom LCHF bidrar till intresset för fetare mejeriprodukter och matfetter.

Strategi för kemikalier

Vi märker ett ökat engagemang för kemikaliefrågor bland våra medlemmar. Många känner oro, ofta till den grad att de väljer bort produkter, och så gott som alla vill kunna göra mer medvetna val. Därför satsar Coop ännu mer på detta område, bland annat genom en tydlig kemikaliestrategi. Som en konsekvens av strategin började Coop fasa ut bisfenoler ur alla EVM-förpackningar samt hanteringsmaterial. Coops kvittor är sedan länge bisfenolfria.

Svenskt kött har företrädare

Coops strategi för djuromsorg slår bland annat fast att vi ska ha en helhetssyn på affärsmannaskap, där vi stödjer produktionsmetoder som främjar naturligt beteende och minimerar lidande hos djur. Vi tar också ställning mot onödigt antibiotika.

På Coop har svenskt kött företrädare. Vi är tydliga med köttets ursprung och Coops egen ursprungsmärkning går längre än lagen kräver. Vi är också engagerade i initiativet Svenskt kött som innebär tydlig märkning av kött och charkprodukter. Så mycket som 85 procent av allt färskt kött som säljs i Coops butiker har svenskt ursprung. För fläskkött är andelen 75 procent. Utöver det utvecklar vi ständigt Coop Änglamark-sortimentet som innehåller KRAV-märkta köttprodukter.

Hållbar fiskstrategi

Att verka för ett levande hav är en viktig del i Coop Sveriges miljöansvar. Coop har en strategi för hållbar fisk som bland annat innebär att vi utvärderar vilka fiskarter vi ska sälja och från vilka fångstområden. Alla leverantörer ska redovisa var och hur fisken fiskats. Leverantörer av odlad fisk ska redovisa odlingsmetoder och foder. Vi säljer inte

bomtrålad fisk eftersom bomtråling har störst negativ miljöeffekt av alla redskap vad gäller bottenpåverkan, bifångst och energiförbrukning. Coops fiskstrategi revideras kontinuerligt i samråd med externa experter. Under 2014 introducerade Coop som första svenska dagligvarukedja ASC-märkt (Aquaculture Stewardship Council) lax från Norge.

Fram för fria ägg

Under året påbörjade Coop en fullständig utfasning av ägg från burhöns, till förmån för ägg från frigående höns och ekologiska ägg. Kedjan Coop Konsum slutade sälja burhönsägg redan 2002 och sedan dess har fler butiker följt efter. Det har tagit tid att fasa in leverantörer som kan tillhandahålla ägg från frigående höns och från årsskiftet 2014/2015 säljs inga burhönsägg i Coops butiker.

Säkra varor

Kunderna ska alltid känna sig trygga med Coops varor. Bland annat har Coop ett digitalt egenkontrollprogram som gör det möjligt att följa efterlevnaden av hygienrutiner i varje butik.

I inköpsflödet säkras varorna genom ett gediget säkerhetsarbete och kontrollrutiner. Vid kundreklamationer och andra miss-tankar om felaktigheter i produkterna görs utredningar och åtgärder vidtas för konsumenternas hälsa och säkerhet. Under 2014 drogs produkter in från butikerna vid 61 (77) tillfällen. 54 indragningar avsåg livsmedel och sju avsåg nonfood. Bland produktavvikelserna märktes lättmargarin med spår av lösningsmedelsrester samt frysta hamburgare med risk för salmonellasmitta.

MÄRKNINGARS ANDEL AV TOTAL LIVSMEDELSFÖRSÄLJNING (%)

	Coop Sverige-koncernen		Konsumentföreningar		Coop butiker totalt	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Livsmedel						
Ekologiska och miljömärkta	10,8	7,4	8,5	4,7	9,5	6,3
Fairtrade-märkta	0,7	0,6	0,6	0,4	0,6	0,5
Nyckelhålmärkta	19,1	19,6	16,3	15,7	17,6	18,0
Nonfood						
Miljömärkta	26,1	19,1	22,0	16,6	23,8	18,1

TILLBAKADRAGNING OCH ÅTERKALLELSER AV PRODUKTER (ANTAL)

	Tillbakadragning från butik		varav egna varumärken (EVM)		Återkallelse från konsument	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
Livsmedel	54	68	21	26	2	8
Non-food	7	8	2	13	1	0
Läkemedel	0	1	0	0	0	0
Totalt	61	77	23	39	3	8

HÅLLBARA BUTIKER

Coops kunder ska kunna ta del av kedjans hållbara sortiment i lika hållbara butiker. När det gäller butikerna, och Coops övriga verksamhet, ligger fokus på miljöhänsyn. Konkret går miljöarbetet ut på att minska påverkan från transporter, driften av kyl- och frysanläggningar, energiförbrukning och avfall.

Med miljön i åtanke

KF, framförallt Coop Sverige, påverkar miljön direkt genom den egna verksamheten och indirekt genom butikssortimentet. KF:s miljöarbete går i första hand ut på att minska den egna verksamhetens utsläpp av växthusgaser och klimatpåverkan. Större delen av utsläppen kommer från godstransporterna och från driften av kyl- och frysanläggningar. Målet är att minska växthusgasutsläppen i förhållande till inflationsjusterad omsättning med minst 40 procent till år 2020, i förhållande till 2008 års nivå.

MINSKADE UTSLÄPP

Växthusgasutsläppen per tonkilometer (tonkm) minskade med 11 procent under året. Det är framförallt tack vare ökad och effektivare användning av tåg för godstransport. I absoluta tal ökade utsläppen med knappt 6 procent. I relation till 2008 har utsläppen minskat med 52 (53) procent.

Transporter

Varutransporter står för 64 procent av KF:s växthusgasutsläpp. Uppföljningen av utsläpp från transporter omfattar förutom varutransporter också tjänsteresor och reklamdistribution. 73 procent av godstransporterna sker med lastbil och resten med tåg.

Godstransporterna ökade med 12 procent medan utsläppen endast ökade med 8 procent. Det beror främst på bättre fyllnadsgrad

i lastbilarna samt längre körsträckor i norra Sverige.

Coop Sverige har inga egna lastbilar, varför KF:s miljöinsatser kräver samarbete med leverantörer av transporttjänster.

MILJÖANPASSAD LOGISTIK

Sedan 2009 är tåg en viktig del i transporterna som förser kedjans 665 butiker med varor. Genom att använda tåg i stor utsträckning har Coop minskat sina koldioxidutsläpp med 6 700 ton årligen, vilket motsvarar omkring 350 lastbilar i veckan. Den positiva effekten förstärks bland annat av att Coops logistikpartner, TX Logistik, har lok med hög kapacitet som kan transportera fler av Coops trailers samtidigt. Loken klarar också lövhalka bättre, vilket gör att varor oftare kan transporteras med tåg istället för med lastbil. Allt detta bidrar till lägre koldioxidutsläpp.

Under året uppmärksammades Coops satsning på tågtransport då kedjan tilldelades det nationella transportpriset Årets Lyft av Godstransportrådet. Godstransportrådet framhävde att Coop har visat att tåget fungerar även för dagligvaruhandeln som en smart och miljövänlig transportlösning.

Ett nyligen infört regelverk för leverans till butik har medfört ökade möjligheter till samtransporter med andra aktörer. Hittills har de nya reglerna implementerats från Gävleborgs län och söderut i Sverige. Effekten är

påtaglig – samdistribution gör att det krävs färre fordon för samma mängd gods och bidrar till en mer effektiv logistik. Coop har även ett avtal i södra Sverige avseende inhämtningsslingor till vårt tåg. Samtliga fordon i uppdraget körs med det biobaserade drivmedlet RME (rapsmetylester), som ger upphov till halva mängden koldioxidutsläpp som fossila bränslen.

MINSKAT RESANDE

Under 2014 minskade resandet delvis som en konsekvens av kostnadsbesparingar i koncernen. Minskningen märktes även i klimatpåverkan från tjänsteresor, som minskade från 1 681 till 1 459 ton växthusgasutsläpp.

KLIMATEKONOMISKA UTSKICK

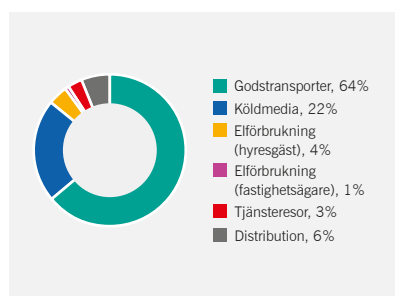
KF fortsatte att kartlägga och reducera de fysiska utskicken, som står för knappt 6 procent av koncernens växthusgasutsläpp. För att minska utsläppen från distributionen köper KF klimatekonomiska tjänster. Tjänsterna går ut på att Posten klimatkompenserar genom Gold Standard CDM-projekt¹⁾. Det gör att utskicken ger upphov till 40 procent lägre växthusgasutsläpp än vad som hade varit fallet utan klimatkompensation.

Köldmedia

Näst störst miljöpåverkan, efter transporter, har driften av kyl- och frysanläggningar.

¹⁾ CDM (Clean Development Mechanism) är regelverket för koldioxidminskningsprojekt som definierats av Kyotoprotokollet och Marrakechavtalet, inom ramen för den globala överenskommelsen FCCC (Framework Convention on Climate Change). Alla CDM-projekt är granskade och godkända av FN-organet CDM Executive Board. Gold Standard innebär att projekten dessutom uppfyller fler än 50 intresseorganisationers krav, däribland WWF:s.

KF:s KLIMATPÅVERKAN FÖRDELAT PÅ UTSLÄPPSKÄLLOR 2014

KLIMATPÅVERKAN I ABSOLUTA TAL OCH RELATIVT OMSÄTTNING

	2014	2013 ¹⁾
Coop Sverige-koncernen		
CO ₂ -e (ton)	45 153	41 304
CO ₂ -e (kg/mkr)	1 322	1 216
Övriga bolag		
CO ₂ -e (ton)	896	2 167
CO ₂ -e (kg/mkr)	461	925
Totalt		
CO ₂ -e (ton)	46 049	43 471
CO ₂ -e (kg/mkr) ²⁾	1 275	1 197

¹⁾ 2013 års siffror är korrigerade för att spegla den bolagsindelning som gäller 2014.

²⁾ Exklusive delägda bolag, inklusive elimineringar.

I de flesta av koncernens kyl- och frysanläggningar används konventionella köldmedier som kan verka ozonnedbrytande. Därför arbetar Coop med att minska mängden köldmedia i kylar och frysar.

Vid nyetableringar och större ombyggnationer av Coop-butiker uppgraderas kyl- och frysanläggningarna. Förutom att anläggningarna förses med dörrar och lock samt förbättrade styr- och reglerfunktioner används naturliga köldmedier som exempelvis propan eller koldioxid, som inte belastar miljön på samma sätt som konventionella köldmedier. Dessa uppgraderingar resulterar i energibesparingar på 40–60 procent, jämfört med de äldre lösningarna.

I befintliga anläggningar ligger fokus på att löpande minska mängden köldmedier. I år gjorde det arbetet att Coop-butikerna minskade utsläppen från köldmedier med 325 ton koldioxidekvivalenter.

Energi

Samtliga Coops butiker är KRAV-märkta och majoriteten använder el från förnyelsebara källor. Coop-butikernas totala elförbrukning var ungefär densamma 2014 som 2013.

I butik är det framförallt kyl- och frysanläggningar och belysning som är de största energiförbrukarna. Utöver att effektivisera kyl- och frysdriften testar Coop en rad åtgärder för att minska energiförbrukningen från belysningen. Exempelvis installeras LED-belysning i kylar. I och med att LED-belysningen inte blir varm behöver den inte lika mycket kyla, vilket minskar energiåtgången i kyl- och frysdiskarna. Coop håller även på att gå över till LED som allmänbelysning. Exempelvis har konsumentföreningen Coop Nord inventerat belysningsarmaturerna i sina närmare 70 butiker och övergår successivt till LED-belysning.

NYA ENERGILÖSNINGAR

För att bidra till en bättre miljö ingår Coop Fastigheter i Fortums Öppen Fjärrvärme. Öppen Fjärrvärme går ut på att Fortum

öppnar sina fjärrvärme- och fjärrkylsystem för att möjliggöra samarbete mellan Coop och Fortums andra kunder samt andra aktörer.

Konkret innebär det att andra tar del av det värmeöverskott som bildas i Coop-butikernas kyl drift. Flera Coop-butiker i Stockholm överför sin överskottsvärme till Fortum, som förser delar av staden med värme.

Flera Coop-butiker satsar på alternativa energilösningar. Exempelvis har Coop Forum-butikerna i Karlshamn och i Varberg installerat solcellstak som kommer att generera uppskattningsvis 165 000 respektive 50 000 kWh årligen. Coop Karlshamn installerade även en snabbbladdningsstation för elbilar samt en anläggning som tar hand om matrester som sedan blir till biogas.

MILJÖANPASSADE FASTIGHETER

Coop Fastigheter utvecklar och förnyar butiksfastigheter för Coops räkning. Bolaget har ett eget bestånd på cirka 260 000 (260 000) kvadratmeter butiksytta. Årets avyttringar är den främsta orsaken till att energiförbrukningen i KF:s egna fastigheter minskade med hela 54 procent. Fastigheters andel av KF-koncernens totala utsläpp minskade från 4 till 1 procent under året.

Nordstedts kontor på Riddarholmen i Stockholm är Green Building-certifierat sedan 2010. Energianvändningen har minskats genom bättre styrning av värme och kylmedia, som till stor del genereras via en värmepump med sjövärme från Riddarfjärden. All el i fastigheten kommer från förnyelsebara källor.

Avfall och återvinning

KF, och framförallt Coop, fokuserar på att minska avfallet. I första hand handlar det om att minska matsvinnet i livsmedelskedjan. Mat som slängs har producerats, förädlats och transporterats helt i onödan – ett enormt resursslöseri. Enligt Naturvårdsverket står Sveriges butiker för cirka 40 000 ton eller 4 procent av det totala matavfallet på runt 1 miljon ton, medan konsumenterna

står för 674 000 ton eller drygt 67 procent. Av hushållssoporna anses 35 procent vara onödigt avfall.

Coop-butikerna sorterar avfall i wellpapp, brännbart, mjukplast, hushållsavfall, returpapper, metallförpackningar, glas, fett, elektronikavfall och organiskt.

MATSVINN I FOKUS

Coop arbetar aktivt med att minska svinn. Under året stärkte vi rutinerna på flera fronter; inköpsrutinerna och -kontrollerna i butik förbättrades, leveransvolymerna för färskvaror ställdes om och förbättrade rutiner för uppföljning infördes.

En annan viktig insats för minskat matsvinn är samarbetet med Göteborgsbaserade företaget Allwin. Allwin levererar varor med till exempel kort datum eller trasig förpackning från Coop till ideella organisationer som kyrkor, härbärgen och kvinnojourer. Under 2014 skänkte åtta Coop-butiker i Göteborg 64 ton mat motsvarande runt 130 000 måltider. Utöver det skänker tio butiker i Stockholm mat till lokala organisationer som stödjer behövande människor.

Under 2014 uppgick svinnet inom Coop, mätt i fysisk förstörelse av mat och andra varor, till 1,79 (2,06) procent av omsättningen. Årets siffror betraktas som ett tecken på att utvecklingen går i rätt riktning.

ELFÖRBRUKNING PER M² SÄLJTA (KWH)¹⁾

	2014	2013
Supermarket (Nära, Konsum, Extra)	726	722
Forum	366	370
Totalt	524	526

¹⁾ Avser KF-koncernens Coop-butiker.

FYSISK FÖRSTÖRELSE PER BUTIKSKONCEPT SOM ANDEL AV OMSÄTTNING (%)¹⁾

	2014	2013
Konsum	1,98	2,34
Nära	1,92	2,24
Extra	1,86	2,13
Forum	1,55	1,77
Totalt	1,79	2,06

¹⁾ Avser KF-koncernens Coop-butiker.

SAMMANSTÄLLNING MILJÖ

	Coop Sverige-koncernen		Övriga bolag		KF-koncernen		Konsumentföreningar	
	2014	2013 ¹⁾	2014	2013 ¹⁾	2014	2013 ¹⁾	2014	2013 ¹⁾
Klimatpåverkan (ton CO₂-e)								
Elförbrukning (hyresgäst)	1 773	1 796	12	12	1 785	1 809	13 950	13 363
Köldmedia	10 247	9 346	20	64	10 267	9 409	4 918	6 145
Godstransporter ²⁾	29 391	27 246	0	0	29 391	27 246	i.u.	i.u.
Tjänsteresor	1 041	1 254	418	427	1 459	1 681	i.u.	i.u.
Distribution	2 674	1 540	21	8	2 695	1 548	i.u.	i.u.
Energiförbrukning (fastighetsägare)	27	121	425	1 657	453	1 778	i.u.	i.u.
Totalt	45 153	41 304	896	2 167	46 049	43 471	18 869	19 508
Elförbrukning hyresgäst (MWh)								
Butiker	328 762	332 812	0	0	328 762	332 812	217 652	211 951
Kontor	0	0	1 274	1 526	1 274	1 526	0	0
Lager	25 810	26 476	0	0	25 810	26 476	0	0
Övrigt	0	0	995	836	995	836	0	0
Totalt	354 571	359 288	2 270	2 362	356 841	361 651	217 652	211 951
Energiförbrukning fastighetsägare (MWh)								
Uppvärmning	759	1 063	8 264	17 238	9 022	18 302	i.u.	i.u.
Fastighetsel	680	569	4 499	10 776	5 179	11 345	i.u.	i.u.
Totalt	1 438	1 633	12 763	28 014	14 201	29 647	-	-
Avfall (ton)³⁾								
Materialåtervunnet avfall	27 607	27 504	i.u.	i.u.	27 607	27 504	i.u.	i.u.
Papper	576	612	i.u.	i.u.	576	612	i.u.	i.u.
Wellpapp	23 769	23 485	i.u.	i.u.	23 769	23 485	i.u.	i.u.
Plast ⁴⁾	2 000	2 007	i.u.	i.u.	2 000	2 007	i.u.	i.u.
Metall	642	743	i.u.	i.u.	642	743	i.u.	i.u.
Glas	621	657	i.u.	i.u.	621	657	i.u.	i.u.
Brännbart avfall ⁵⁾	10 997	11 186	i.u.	i.u.	10 997	11 186	i.u.	i.u.
Organiskt avfall	6 038	6 165	i.u.	i.u.	6 038	6 165	i.u.	i.u.
Farligt avfall	575	549	i.u.	i.u.	575	549	i.u.	i.u.
Deponerat avfall	547	717	i.u.	i.u.	547	717	i.u.	i.u.
Totalt	45 765	46 121	-	-	45 765	46 121	-	-

¹⁾ 2013 års siffror är korrigerade för att spegla den bolagsindelning som gäller 2014.

²⁾ Konsumentföreningarnas transporter genom Coop Logistik inkluderas i Coop Sverige-koncernens siffror.

³⁾ Rapportering av butiksavfall är gjord av avfallskonsult baserat på kostnadsredovisning.

⁴⁾ Avser mjukplast. Hårdplast sorteras som brännbart.

⁵⁾ Inklusive trä och hårdplast.

HÅLLBARA LEVERANTÖRER

KF ska vara branschledande inom hållbar utveckling. För att ambitionen ska bli verklighet krävs samarbete med koncernens leverantörer. Förutom att leverantörerna ska ta hänsyn till människor och miljö i den egna verksamheten vill vi att de ska sprida och följa upp KF:s värderingar och krav till sina andra samarbetspartners.

KF-koncernen har omkring 5 000 leverantörer. Det är en halvering mot tidigare år och resultatet av ansträngningar för att konsolidera leverantörsbasen. Ytterligare en förklaring till det lägre antalet leverantörer är att vissa koncernbolag inte ingår i sammanställningen. 3 500 av dem levererar varor till Coop Sverige. För att öka kontrollen sker majoriteten av inköpen på central nivå. Butikerna kan dock anpassa upp till 10 procent av sitt sortiment utifrån lokala förutsättningar.

Omfattande krav

KF ska vara ledande inom hållbar utveckling genom att långsiktigt kombinera ansvar för ekonomi, etik, miljö och sociala frågor. Ambitionen kan enbart förverkligas genom samarbete med leverantörerna, och genom att de jobbar på liknande sätt med sina andra samarbetspartners. På så vis hoppas koncernen att KF:s ståndpunkt och krav inom hållbarhet också når producenter som KF inte har en direkt affärsrelation med.

KF:s mål är att alla koncernbolag ska ställa krav på miljö och socialt ansvar då de väljer leverantörer. Hittills har Coop haft de mest utvecklade kraven. Utöver lagstiftning ska Coops leverantörer uppfylla specifika varu- och leverantörskrav gällande till exempel djurhållning, tillsatser, miljö och produktsäkerhet.

KF:s uppförandekod vänder sig till samtliga leverantörer och deras underleverantörer. Uppförandekoden omfattar även övriga affärs- och samarbetspartners till hel- och delägda bolag inom KF-koncernen.

Gedigen uppföljning av egna leverantörer

Varor under egna varumärken (EVM) såsom Coop X-tra, Coop, Coop Ånglamark och Coop Prima utgör omkring en fjärdedel av Coops försäljning. Coop är särskilt noga med krav på tillverkare av de egna varorna och EVM-leverantörer granskas av egna eller externa

revisorer. Metod, frekvens och fokus i revisionerna beror på leverantörens bransch samt bedömd risk för avvikelser från koncernens krav. Sedan 2013 tillämpar Coop en ny modell för riskklassning av leverantörer och fastställande av revisionsfrekvens.

Under året genomfördes revisioner hos 76 (103) av Coops EVM-leverantörer. Dessutom genomfördes 15 kontrollprojekt med fokus på kvalitet och matsäkerhet. Utöver det gjordes cirka 70 uppförandekod- och tekniska revisioner av frukt- och gröntleverantörer. I uppförandekodrevisionerna ingår att säkra processer och spårbarhet, bland annat genom att kontrollera dokumentation och certifikat. Dessutom gjordes skrivbordsuppföljningar av tredjepartscertifieringar samt revisioner inom ramen för BSCI (Business Social Compliance Initiative). BSCI är ett samarbete för bättre villkor i leverantörsleden och innefattar bland annat en gemensam uppförandekod och revisioner. Mer information finns på bsci-intl.org.

Externa varumärken och övriga inköp

Externa, det vill säga andras, varumärken (AVM) står för omkring 75 procent av Coops försäljning. Hit hör till exempel Scan inom chark, Arla inom mejeri, Findus inom fryst och Kungsörnen inom kolonial. Dessa leverantörer har själva åtagit sig att följa upp sin tillverkning och sina leverantörer. Coop gör stickprovskontroller för att följa upp AVM-leverantörernas granskning av sina leverantörer.

KF-koncernen upphandlar också varor och tjänster till verksamheten, det vill säga indirekta varor och tjänster (IVT). I IVT ingår sådant som avfallshantering, el, kundkassar till butik och städtjänster. Coop följer upp dessa leverantörer genom stickprovskontroller.

För KF är det också viktigt att partners och bolag som ingår i Coops medlemsprogram delar koncernens värderingar och syn på

miljö och socialt ansvar. Bedömning av dessa företags hållbarhetsprofil spelar roll i urvalsprocessen.

Coop inför miljöbättre plastkassar

Coop ska, som första dagligvarukedja i Sverige, fasa ut plastkassar gjorda av ny oljebaserad råvara. Beslutet gäller det centrala sortimentet och därmed alla Coops svenska butiker. Som alternativ satsar Coop på plastkassar framställda av sockerrör och av returplast.

Åtgärder för pålitlig mat

Kunderna ska alltid känna sig trygga med varorna de köper hos Coop. I inköpsflödet säkras varorna med gediget produktsäkerhetsarbete och kontrollrutiner. Vid kundreklamationer och andra misstankar om brister görs utredningar och åtgärder vidtas. Under 2014 drogs produkter in från butiker vid 61 tillfällen. 54 av dessa indragningar avsåg livsmedel och sju non-food. Coop Sverige deltar i Livsmedelsföretagens, Svensk dagligvaruhandels och Visitas initiativ att förbättra branschens arbete mot matfusk.

MEDARBETARE

Medarbetarna, inte minst de som jobbar i butik, bidrar till kundernas bild av KF och Coop varje dag, året om. Ambitionen är att både befintliga och potentiella medarbetare ska uppfatta koncernen som en attraktiv arbetsgivare. Det innefattar att ha ett hållbarhetsarbete i framkant, något som allt fler värdesätter då de väljer arbetsplats.

Medarbetare

KF-koncernen sysselsätter 7 173 (8 444) personer i medelantal anställda. Förändringen i antal medarbetare beror framförallt på att KF-koncernens struktur ändrades under året och ett flertal bolag avyttrades. HR-arbetet utgår från en styrningsstruktur, där policyer för bland annat arbetsmiljö, jämställdhet, ledarutveckling och kompetensutveckling ingår.

Utveckling och kompetens

Vi lägger mycket kraft på att förtjäna befintliga och potentiella medarbetares förtroende. Framöver kommer rekrytering, kompetensutveckling, successionsplanering och andra processer underlättas i och med införandet av ett nytt HR-system. Systemet kommer ge ledarna en större möjlighet att hantera HR-frågor nära de egna besluten.

Introduktion och utbildning

Nyanställda tjänstemän i butik och på Coops huvudkontor genomgår en introduktionsutbildning. Fokus ligger på att klargöra butiksstrategin och Coops organisation samt ge alla medarbetare en bra grund inom hållbar utveckling. Under 2014 tog nyanställda del av utbildningen vid tre tillfällen. Dessutom finns Coop Akademin, en digital plattform för kompetensutveckling. Här går det att hitta interna och externa utbildningar samt tips på alternativt lärande och andra resurser. Internutbildningarna rör främst Coops värderingar, affärsmannaskap, ledar-

skap, ekonomi, hållbar utveckling samt kundbemötande och andra specialistutbildningar för branschen såsom fisk- och kött-hantering i butik. Även 2014 har genomförandet av e-utbildningar fortsatt ökat. Under året har ett antal nya e-utbildningar tagits fram som innefattar specialistutbildningar för butik, terminal- och lagerarbete samt interna processer inom ekonomi- och fakturahantering samt HR. Implementering och uppföljning av nyframtagna e-utbildningar sker genom lokala utbildningsplaner.

Kultur och ledarskap i förändring

Till Coops viktigaste utmaningar hör den omställning i kultur och ledarskap som krävs för att verkligen bli den goda kraften i svensk dagligvaruhandel. För att främja förändringen fortsätter Coop att satsa på kultur- och ledarutveckling på alla nivåer. Under året genomfördes fortsatt ledarutbildningsprogram för butikschefer och första linjens chefer. Ett nytt ledarutvecklingsprogram för säljledare har tagits fram för att ytterligare

stärka ledarskapet i butik. Utöver detta har även ett tiotal nya e-utbildningar för ledare tagits fram med syfte att ge stöd i arbetsgivaransvaret och för att kvalitetssäkra Coops interna HR-processer.

Hälsa och säkerhet

Den fysiska arbetsmiljön ser givetvis olika ut för medarbetare i olika delar av koncernen. På terminalerna och i butik förekommer tunga lyft medan arbete på kontoren innebär mycket stillasittande. De största fysiska hälsoriskerna finns på terminalerna och i butik, varför stora delar av det förebyggande arbetsmiljöarbetet inriktas på dessa arbetsplatser.

Koncernen har en nollvision för arbetsskador, olyckor och tillbud. Under 2014 minskade antalet anmälda arbetsskador inom koncernen. Det ser vi som ett kvitto på att arbetsmiljöarbetet främst i butiker och på terminaler ger resultat. Dessutom har rutinerna för rapportering av arbetsskador förbättrats genom införandet av HIA, Handelns inrapporteringssystem för olyckor och tillbud.

Förebyggande insatser

De bästa effekterna uppnås då både ledare och medarbetare verkar för en trygg och säker arbetsplats. Vi prioriterar tidiga insatser och förebygger sjukdom och olycksfall på våra arbetsplatser. Här ingår att främja en god psykosocial arbetsmiljö i alla koncernbolag. Även här har butikerna särskilda utmaningar. Coop arbetar systematiskt med att förebygga rånrisken genom utbildning, rutiner och införandet av slutna kontanthanteringssystem. Chefer utbildas i systematiskt arbetsmiljöarbete, där hälsa och rehabilitering är ett område, psykosocial arbetsmiljö och fysisk arbetsmiljö såsom trucksäkerhet på terminal.

Mångfald och jämställdhet

Majoriteten av koncernens medarbetare är kvinnor medan de ledande befattningarna oftare innehålls av män. Den högsta andelen kvinnor finns i butik medan det på terminalerna arbetar företrädesvis män. Under 2014 var 58 (59) procent av koncernens

medarbetare kvinnor samtidigt som Coop Sveriges koncernledning bestod av 33 (48) procent kvinnor.

KF arbetar med att bredda mångfalden och öka jämställdheten i bolagen, exempelvis i samband med rekrytering och kompetensutveckling.

Goda relationer

Utöver de dagliga kontakterna mellan medarbetare och chefer är det årliga prestations- och medarbetarsamtalet en viktig kontaktyta och en förutsättning för både den enskilda medarbetarens och för koncernens utveckling. Koncernens mål är att minst ett utvecklingssamtal per medarbetare och år ska genomföras, och att medarbetarna ska uppleva sitt samtal som meningsfullt.

Samtliga medarbetare i KF omfattas av kollektivavtal. Under året enades Handels, KFI och arbetsgivarföreningen KFO om ett nytt avtal med Coop Sverige AB om medarbetarinflytande. Avtalet är en anpassning till koncernens nya struktur.

SAMMANSTÄLLNING MEDARBETARE

	Coop Sverige-koncernen		Övriga bolag		KF-koncernen	
	2014	2013 ¹⁾	2014	2013 ¹⁾	2014	2013 ¹⁾
Medarbetare						
Medelantal medarbetare	6 826	7 011	347	1 432	7 173	8 443
Andel kvinnor (%)	58	59	54	60	58	59
varav ledande befattningshavare	9 ²⁾	21	0	45	9 ²⁾	66
Andel kvinnor (%)	33	39	0	54	33	48
varav lönesättande chefer	480	758	57	102	537	860
Andel kvinnor (%)	35	41	56	51	37	42
Antal tillsvidareanställda	8 171	8 102	344	1 057	8 515	9 159
Andel kvinnor (%)	61	61	58	66	61	62
Andel deltidsanställda (%)	59	58	9	35	57	56
Antal visstidsanställda	2 773	3 201	36	613	2 809	3 814
Andel kvinnor (%)	63	62	75	79	63	65
Totalt antal anställda	10 944	11 303	380	1 670	11 324	12 973
Ålder						
Genomsnittlig ålder (år)	37	41	46	44	38	42
Mångfald						
Andel med utomnordisk bakgrund (%)	15,3	18,5	6,6	9,4	14,9	17,2
Sjukfrånvaro						
Kvinnor (%)	5,6	5,2	2,7	3,5	5,5	5,0
Män (%)	4,2	3,9	0,9	1,7	4,0	3,7
Totalt (%)	5	4,7	1,9	2,8	4,9	4,5
Arbetskadorna						
Arbetskadorna (antal)	211	267	2	13	213	280
Olyckor/tillbud (antal)	30	40	0	1	30	41

¹⁾ Avser den bolagsindelning och det bolagsinnehav som gällde 2013.

²⁾ Avser koncernledning.

SAMHÄLLE

KF bidrar till samhället genom att stärka människor så att de själva ska kunna utveckla sig själva och sina samhällen. Hjälp till självhjälp är en grundbult i KF:s engagemang.

Coops Änglamarkspris

Sedan 2002 uppmuntrar Coop andras initiativ för en bättre miljö genom att varje år dela ut Änglamarkspriset. Allmänheten kan nominera och rösta på kandidater.

Årets tema var "Svenskt på tallriken" – denna gång ville Coop lyfta någon som arbetar med eller har en riktigt bra idé för hållbar svensk mat och svensk matproduktion. Vinnaren blev föreningen Jord på trynet som består av 24 ekologiska bönder – de flesta av dem är KRAV-ekologiska grisuppfödare i Sverige. Föreningens mål är att öka efterfrågan på och utbud av kött från KRAV-grisar. Läs mer på jordpatrynet.se.

Vi-effekten gör människor starkare

We Effect (tidigare Kooperation Utan Gränser) är en biståndsorganisation som sedan 1958 agerar med hjälp till självhjälp som ledstjärna. Övertygelsen är att tillsammans kan människor hitta nya vägar ur fattigdom och blir en stark röst i samhället. Organisationen finns i 25 länder i fyra världsdelar och verksamheten inriktas på landsbygdsutveckling, bostäder, jämställdhet och tillgång till mark. We Effect stödjer människor att gå samman och få nya kunskaper. Det gör att fler får ökade inkomster, mat på bordet och värdiga bostäder – och att de kan ta sig ur fattigdom.

Hållbart skogsbruk i Afrika med Vi-skogen

Vi-skogen startades genom ett upprop i Tidningen Vi 1982 och drivs numera av stiftelsen Vi, där KF är stiftare och utser styrelse. Vi-skogen planterar träd i Kenya, Rwanda, Uganda och Tanzania. Dessa länder har drabbats hårt av avskogning – då träd skövlas försvinner även näringsrik jord och därmed möjligheterna till odling och försörjning. Verksamheten har utvecklats genom åren och numera prioriterar Vi-skogen hållbart klimatanpassat jordbruk, starka bondeorganisationer, jämställdhet och ekonomisk trygghet. Läs mer på viskogen.se.

Ambitiösa målsättningar

Konsumentkooperationens mål är att insamlingen till We Effect och Vi-skogen ska öka med minst 30 procent till 2020, jämfört med 2008 (justerat för inflation). Årets insamling uppgick till 23,7 (23,9) miljoner kronor. Knappt 55 procent av de insamlade medlen gick till We Effect. Insamling sker bland annat genom biståndsbössor samt Biståndsknappen, öresavrundning på MedMera-kortet och försäljning av plastkassar i butik.

Prisade initiativ

KF-koncernen vill på olika sätt främja goda initiativ för hållbar utveckling. KF är partner i det internationella Göteborgspriset för hållbar

utveckling, som i år hade "banbrytande ledarskap för ett globalt näringsliv" som tema. Priset på en miljon kronor gick till Paul Polman, koncernchef för Unilever. Läs mer om priset och pristagarna på gothenburgaward.com.

Stiftelsen Teskedsorden grundades 2006 av Tidningen Vi och arbetar för tolerans och mot fanatism. Stiftelsen delar varje år ut stipendier till personer som arbetar i dess anda. 2014 års stipendiater var sfi-läraren Ebba Åkerman och artisten Jason Timbuktu Diakité. Åkerman tilldelades utmärkelsen för att ha startat Invitationsdepartementet vars idé är att föra samman svensktalande och personer som lär sig svenska på middag. Timbuktu uppmärksammades för att nyttja sin kändisstatus för att sprida budskapet om ett mänskligare Sverige.

Läs mer om priset och pristagarna på teskedsorden.se.

BIDRAG GENOM KONSUMENTKOOPERATIONEN (KR)

	2014	2013
We Effect	12 963 264	11 380 351
Vi-skogen	10 775 823	12 506 604
Totalt	23 739 087	23 886 955

GRI-INDEX

KF:s hållbarhetsredovisning är koncernens årliga rapportering av hur socialt och miljömässigt ansvarstagande omsätts i affärsverksamheten. Denna hållbarhetsredovisning avser kalenderåret 2014. Föregående hållbarhetsredovisning publicerades i april 2014 och avsåg kalenderåret 2013.

För att presentera KF:s hållbarhetsprestanda på ett tillförlitligt och rimligt sätt utgår KF från Global Reporting Initiatives (GRI) riktlinjer för hållbarhetsredovisning, version 3.0. KF bedömer att hållbarhetsredovisningen uppnår nivå C.

Redovisningens omfattning

Vid beslut om vad som ska ingå i hållbarhetsredovisningen har koncernen utgått från GRI och dess vägledning för innehållet med tillhörande fyra principer: väsentlighet (sidan 16), kommunikation med intressenterna (sidan 6), hållbarhetssammanhang (sidan 6–7) samt fullständighet (sidan 16). Redovisningen av växthusgasutsläpp utgår från Greenhouse Gas Protocol.

Hållbarhetsredovisningen omfattar alla majoritetsägda bolag inom koncernen med undantag för Akademibokhandeln, Läckby Water Group och PAN Vision. Uppgifterna som avser medarbetare innefattar dock anställda i Investgruppen. Information om köldmedia och energi har även samlats in från de åtta största konsumentföreningarna. Det framgår vid respektive tabell vilka bolag som ingår i den redovisade statistiken.

Den kvalitativa informationen har samlats in genom enkäter och kvantitativ information har samlats in med hjälp av Excel-mallar. Kvalitetssäkring av upplysningarna har skett inom respektive bolag och till viss del på koncernnivå. Hållbarhetsredovisningen har inte varit föremål för extern granskning.

I GRI-indexet nedan anges var i hållbarhetsredovisningen de olika upplysningarna återfinns. I GRI-indexet återfinns samtliga profilupplysningar oavsett om KF redovisar till dessa eller inte samt de resultatindikatorer som KF bedömt vara relevanta att redovisa givet den verksamhet som koncernen bedriver. Inga förändringar har gjorts sedan föregående år vad gäller hållbarhetsredovisningens avgränsning, omfattning eller mätmetoder.

Hållbarhetsredovisningen utgör också KF:s årliga rapportering till FN:s Global Compact, se hänvisning till UNGC i indexet nedan.

Kontaktperson för ytterligare information om KF:s hållbarhetsarbete och -redovisning är Louise König, chef för hållbar utveckling i Coop Sverige. Telefon: 010-740 00 00, e-post: info@coop.se.

Förklaring grad av rapportering: ■ Helt redovisad ■ Delvis redovisad ■ Ej redovisad

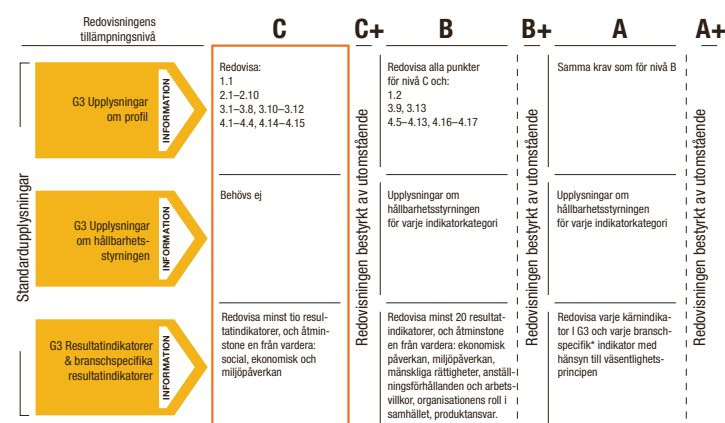
	UNGC Princip	GRI Sidhänvisning	
1. STRATEGI OCH ANALYS			
1.1 Kommentarer från vd		3	■
1.2 Beskrivning av påverkan, risker och möjligheter		6–10, 12–13	■
2. ORGANISATIONEN			
2.1 Organisationens namn		4, baksida	■
2.2 Huvudsakliga varumärken, produkter och tjänster		4–5	■
2.3 Organisationsstruktur		4–5	■
2.4 Huvudkontorets lokalisering		5, baksida	■
2.5 Länder där organisationen är verksam		5	■
2.6 Ägarstruktur och bolagsform		4–5, 18–19	■
2.7 Marknader		4–5, 20	■
2.8 Bolagets storlek		4	■
2.9 Större förändringar under redovisningsperioden		4–5	■
2.10 Erhållna utmärkelser under räkenskapsåret		7	■
3. REDOVISNINGSPARAMETRAR			
Redovisningsprofil			
3.1 Redovisningsperiod		16	■
3.2 Senaste redovisningen		16	■
3.3 Redovisningscykel		16	■
3.4 Kontaktperson för rapporten		16	■
Redovisningens omfattning och avgränsningar			
3.5 Process för att definiera redovisningens innehåll		16	■
3.6 Redovisningens avgränsningar		16	■
3.7 Begränsningar av omfattningen eller avgränsningen		16	■

	UNGC Princip	GRI Sidhänvisning	
3.8 Redovisningsprinciper för samägda bolag, dotterbolag, etc.		16	■
3.9 Mätmetoder och beräkningsgrunder		16	■
3.10 Förklaring till korrigeringar från tidigare rapporter		16	■
3.11 Väsentliga förändringar i omfattning, avgränsning eller mätmetoder jämfört med tidigare års redovisningar		16	■
Granskning			
3.12 GRI-tabell		16–17	■
3.13 Policy och praxis för extern granskning		16	■
4. STYRNING, ÅTAGANDEN OCH ENGAGEMANG			
Styrning			
4.1 Styrningsstruktur		6, 18–19	■
4.2 Styrelseordförandens roll		19	■
4.3 Oberoende eller icke-verkställande styrelseledamöter		19	■
4.4 Möjligheter att lämna förslag etc. till styrelsen		18–19	■
4.5 Ersättning till ledande befattningshavare		–	■
4.6 Undvikande av intressekonflikter i styrelsen		–	■
4.7 Process för krav på styrelseledamöternas kvalifikationer		–	■
4.8 Mission, värderingar, uppförandekod	8, 9	6, 12–13	■
4.9 Styrelsens övervakning av hållbarhetsarbetet		6	■
4.10 Utvärdering av styrelsearbetet		–	■
Engagemang i externa projekt			
4.11 Försiktighetsprincipens tillämpning	7	6–8	■
4.12 Externa stadgor, principer och initiativ		3, 6	■
4.13 Medlemskap i organisationer		6, 15	■

		UNGC Princip	GRI Sidhänvisning	
Intressentengagemang				
4.14	Intressentgrupper		6	■ □ □ □
4.15	Identifiering och urval av intressenter		6	■ □ □ □
4.16	Metoder för samarbete med intressenter		6	■ □ □ □
4.17	Viktiga frågor som framkommit i dialog med intressenter	8	6–8	■ □ □ □
EKONOMISKA INDIKATORER				
Ekonomiska resultat				
EC4.	Väsentligt finansiellt stöd från det allmänna		19	■ □ □ □
Marknadsnärvard				
EC6.	Policy och praxis, samt andelen utgifter till lokala leverantörer		12	■ □ □ □
Indirekt ekonomisk påverkan				
EC9.	Beskrivning av betydande indirekta ekonomiska effekter, inklusive effekternas omfattning		8, 10, 15	■ □ □ □
MILJÖINDIKATORER				
Energi				
EN4.	Indirekt energianvändning per primär energikälla	8	9–11	■ □ □ □
EN5.	Energiinsparningar genom sparande och effektivitetsförbättringar	8	9–11	■ □ □ □
Utsläpp till luft och vatten samt avfall				
EN16.	Totala direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser, i vikt	8	9–11	■ □ □ □
EN17.	Andra relevanta indirekta utsläpp av växthusgaser, i vikt	8	9–11	■ □ □ □
EN18.	Initiativ för att minska utsläpp av växthusgaser, samt resultat	8	9–11	■ □ □ □
EN22.	Total avfallsvikt, per typ och hanteringsmetod	8	10–11	■ □ □ □
Produkter och tjänster				
EN26.	Åtgärder för att minska miljöpåverkan från produkter, samt resultat	8, 9	7–8	■ □ □ □
Efterlevnad				
EN28.	Betydande böter och sanktioner p.g.a. brott mot miljölagstiftning		6	■ □ □ □
Transport				
EN29.	Väsentlig miljöpåverkan genom transport av produkter, varor och material som används i verksamheten, inklusive transport av arbetskraft	8	9–11	■ □ □ □

		UNGC Princip	GRI Sidhänvisning	
SOCIALA INDIKATORER				
Anställningsförhållanden och arbetsvillkor				
LA1.	Total personalstyrka, uppdelad på anställningsform och region		13–14	■ □ □ □
LA4.	Procent av personalstyrkan som omfattas av kollektivavtal	1, 3	13	■ □ □ □
LA7.	Omfattningen av skador och frånvaro samt totala antalet arbetsrelaterade dödsolyckor per region	1	14	■ □ □ □
LA12.	Procent anställda som får regelbunden uppföljning och utvärdering av sin prestation och karriärutveckling		13	■ □ □ □
LA13.	Sammansättning av styrelse och ledning nedbruten på mångfaldsindikatorer		13, 21	■ □ □ □
Mänskliga rättigheter				
HR1.	Andel och antal investeringsbeslut som inkluderar krav eller som har granskats gällande mänskliga rättigheter	1–6	12	■ □ □ □
HR2.	Andel av betydande leverantörer som granskats för efterlevnad av mänskliga rättigheter, samt åtgärder	1–6	12	■ □ □ □
Samhälle				
SO3.	Andel anställda som utbildats i organisationens policyer och rutiner mot korruption	10	13	■ □ □ □
SO5.	Politiska ställningstaganden och delaktighet i politiska beslutsprocesser och lobbying		6	■ □ □ □
SO7.	Juridiska åtgärder för konkurrenshämmande aktiviteter, överträdelse av konkurrenslagstiftning samt utfallet härav		6	■ □ □ □
SO8.	Betydande böter och sanktioner för brott mot gällande lagar och bestämmelser		6	■ □ □ □
Produktansvar				
PR2.	Antal fall där regler och frivilliga koder gällande hälso- och säkerhetspåverkan från produkter och tjänster under deras livscykel inte efterlevs		6, 8	■ □ □ □
PR3.	Produkt- och tjänsteinformation som krävs enligt rutinerna, samt andel av produkter och tjänster som berörs		6–8	■ □ □ □
PR5.	Rutiner för kundnöjdhet, inklusive resultat från kundundersökningar		6–8	■ □ □ □
PR9.	Betydande böter för brott mot gällande lagar och regler gällande tillhandahållandet och användningen av produkter och tjänster		6	■ □ □ □

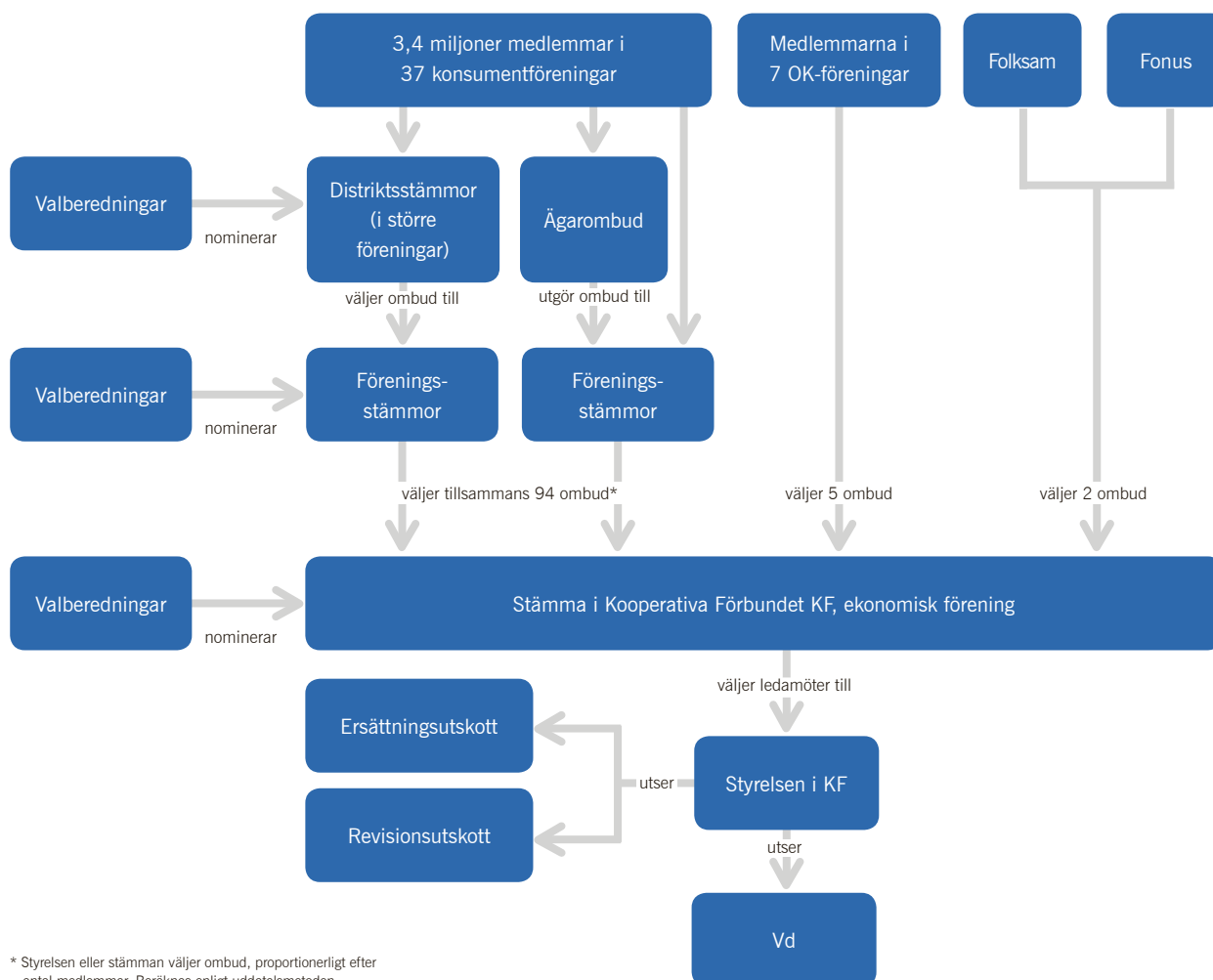
GRIs tillämpningsnivåer

ÄGARSTYRNING I KF

Kooperativa Förbundet (KF) ägs och styrs av sina medlemmar, via konsumentföreningarna. Verksamheten inom konsumentföreningarna och KF regleras övergripande av lagen om ekonomiska föreningar.

Styrningsstruktur

Medlemmar

3,4 miljoner människor är medlemmar i någon av landets 37 konsumentföreningar. Genom föreningarnas medlemskap i Kooperativa Förbundet (KF) äger dessa föreningar detaljhandelskoncernen KF med Coop som kärnverksamhet.

Var och en som vill kan bli medlem genom att anmäla sig via coop.se eller direkt i någon av Coops butiker runt om i landet. Postnumret styr i vilken konsumentförening medlemskap erbjuds. Medlemmen betalar

en engångsinsats på 100 kronor (som återbetalas vid utträdet). Utöver det är medlemskapet avgiftsfritt. Alla medlemmar får ett Coop MedMera-kort som bevis på medlemskapet i den lokala konsumentföreningen och möjligheten att påverka. Inom ett hushåll där en person är medlem kan också utfärdas extrakort utan att dessa personer blir medlemmar.

Under 2014 ökade antalet medlemmar med drygt 20 000 personer.

Konsumentföreningar från norr till söder

Konsumentföreningarna är spridda över hela landet. Den största har drygt 755 000 medlemmar och den minsta runt 180. Fyra är renodlade medlemsfrämjande föreningar. Det betyder att de inte driver egna butiker, utan är helt inriktade på att främja medlemmarnas intressen genom ägandet i KF-koncernen, medlemsfrämjande aktiviteter och opinionsbildning. Övriga 33 föreningar driver egna butiker utöver medlemsfrämjande insatser.

KF samlar konsumentkooperationen

KF är en ekonomisk förening som samlar konsumentkooperativ verksamhet i Sverige. Verksamheten inom KF och konsumentföreningarna styrs övergripande av lagen om ekonomiska föreningar. Föreningar som ansöker om medlemskap i KF måste uppfylla vissa kriterier. De måste vara en partipolitiskt och religiöst obunden juridisk person med demokratisk styrning och kontroll. Om det är en förening måste den vara öppen för alla. Föreningen måste också ha stabil ekonomi och betryggande konsolidering. Insatsen till KF är minst 10 000 kronor. Det är den enda ekonomiska risk som medlemsföreningen står för. Utöver de 37 konsumentföreningarna är även Sveriges sju OK-föreningar medlemmar samt Folksam och Fonus. Ingen av konsumentföreningarna eller något av bolagen inom KF-koncernen erhåller något statligt finansiellt stöd.

Du kan påverka

Medlemskapet i den lokala konsumentföreningen för med sig möjligheten att påverka verksamhetens inriktning, både som ägare och som kund. Under året deltog cirka 21 580 medlemmar i valet av styrelserepresentanter i samband med distrikts- och föreningsstämmor samt internetval. Sammanlagt valdes drygt 2 581 förtroendevalda på olika nivåer. Av dessa var 252 ledamöter i föreningsstyrelser. Under året lämnades drygt 48 motioner in till föreningsstämmorna, varav cirka 23 procent bifölls. Mer än hälften av motionerna lämnades till Konsumentföreningen Stockholm. Föreningarna har också valt att utveckla andra forum för direkt inflytande över verksamheten. Vanligast är de så kallade butiks- och medlemsråden som fungerar som en länk mellan medlemmar och butik. De medlemsfrämjande föreningarna utbildar och engagerar dessutom enskilda medlemmar som ambassadörer i olika konsumentfrågor, exempelvis ekologi eller Fairtrade. Under 2014 utbildade föreningarna 423 ambassadörer och drygt 481 ambassadörer deltog i någon aktivitet kopplad till ambassadörskapet.

Kooperativ ägarstyrning

STADGAR

De olika föreningarna antar själva stadgar där vissa krav ska uppfyllas för medlemskap i KF. På KF:s extrastämma den 17 september antogs nya mönsterstadgar för föreningarna. Mönsterstadgarna ska vara en hjälp för föreningarna när de ska göra förändringar i sina stadgar. KF har sedan 1908 gjort mönsterstadgar för konsumentföreningarna med olika typer av besluts- och kontrollorgan. Förändringar har gjorts utifrån lagändringar samt nya krav och önskemål från

föreningarna och deras medlemmar. Beslut togs om följande tre stadgeförslag:
– Mönsterstadgar med ägarombud
– Mönsterstadgar med distrikt
– Mönsterstadgar utan distrikt

Mönsterstadgar med ägarombud

Allt fler föreningar väljer att utse ägarombud som är knutna till en butik eller ett geografiskt område i föreningen. Ägarombuden är medlemmarnas kontaktperson lokalt. Det är också dessa personer som utgör ombuden på föreningsstämman.

Mönsterstadgar med distrikt

Varje medlem som kan uppvisa giltigt medlemsbevis har rätt att delta vid stämma i sitt distrikt. Varje distriktsmedlem har rätt att delta i beslut med en röst. Vid ordinarie distriktsstämma beslutas om vem som blir distriktets ombud till föreningsstämman. Föreningsstämman utgörs sedan av de ombud som valts vid distriktsstämmorna.

Mönsterstadgar utan distrikt

Riktat sig i första hand till föreningar med bara en butik. Varje medlem som kan uppvisa giltigt medlemsbevis har rätt att delta vid föreningsstämman.

FÖRENINGSTÄMMAN

På föreningsstämman beslutar ägarombuden, för samtliga medlemmars räkning, om vanliga stämmofrågor som fastställande av resultat- och balansräkning samt val av föreningsstyrelse och valberedning.

FÖRDELNING AV MANDAT

Nytt för i år är att mandatsfördelningen sker genom den så kallade uddatalsmetoden. Metoden används för att fördela mandat vid proportionella val. Exempelvis används den för beräkning av utjämningsmandatets fördelning vid riksdagsval i Sverige.

FÖRBUNDSSTÄMMAN

KF:s ordinarie stämma ska enligt stadgarna hållas senast den 15 maj. Kallelse till stämman sker med brev till ombuden tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman. Medlemmarna i KF kan begära att ett visst ärende ska tas upp vid kommande ordinarie stämma genom en skriftlig motion till styrelsen senast den 15 januari. Vid stämman har varje ombud en röst. Omröstning sker öppet medan val av ledamöter kan ske med sluten omröstning om någon begär det. Utöver sedvanliga frågor såsom fastställande av resultat- och balansräkning samt val av valberedning, styrelse, styrelseordförande och revisorer fastställer stämman valberedningens förslag till arvoden och ersättning för förtroendevalda. Stämman behandlar även

inkomna motioner. Dessutom godkänns principerna för ersättning till ledningen. Ordinarie stämma 2014 hölls den 9 april på Vår Gård Saltsjöbaden, Stockholm.

FÖRBUNDETS VALBEREDNING

KF:s valberedning ska bestå av fem ledamöter. Förbundsstämman väljer valberedning på förslag från styrelsen till och med nästa ordinarie stämma. Stämman utser även valberedningens ordförande och vice ordförande bland de valda ledamöterna. Valberedningens förslag presenteras i kallelsen till stämman och på KF:s hemsida.

KF:s STYRELSE

KF:s styrelse består av lägst sju och högst elva ledamöter valda för ett år vid KF:s ordinarie stämma. Samtliga ledamöter representerar ägargruppen och är därmed inte att betrakta som oberoende enligt Svensk kod för bolagsstyrning. Handelsanställdas förbund utser därutöver två ordinarie arbetstagarrepresentanter och en suppleant och KTF/Ledarna en suppleant. KF:s vd är fördragande och ingår inte i styrelsen. Sekretäre är KF:s chefsjurist.

Styrelsen fastställer årligen arbetsordning och sammanträdesplan. Dessutom utser styrelsen vd och fastställer vd-instruktion. Styrelsen behandlar också ärenden av principiell karaktär eller av stor ekonomisk betydelse. Styrelsen är beslutsför då samtliga ledamöter är kallade och fler än hälften är närvarande. Giltiga beslut kräver godkännande av minst hälften av det totala antalet styrelsemedlemmar. Enligt styrelsens arbetsordning ska det finnas ett ersättningsutskott och ett revisionsutskott. Styrelsen utser ett ersättningsutskott som ska bereda förslag till principer för vd och verkställande ledningens villkor samt lämna förslag gällande vd:s lön, annan ersättning och övriga anställningsvillkor. Styrelsen utser också ett revisionsutskott för att stärka den interna kontrollen och redovisningen. Revisionsutskottet fastställer formerna för sitt arbete inom sig. Utskottet ska lämna en skriftlig rapport till styrelsen minst en gång per år.

MEDLEMSKAP OCH KONSUMENTFÖRENINGAR

SAMMANSTÄLLNING MEDLEMSKAP

	2014	2013
Medlemsutveckling		
Antal medlemmar (tusental)	3 392	3 371
Utveckling (%)	+0,6	+2,0
Förtroendevalda		
i föreningar (antal)	2 581	2 703
Andel kvinnor (%)	61	63
Genomsnittlig ålder (år)	59	63
ledamöter i föreningsstyrelser (antal)	252	285
Andel kvinnor (%)	50	46
Genomsnittlig ålder (år)	58	57
ledamöter i KF:s styrelse (antal) ¹⁾	9	9
Andel kvinnor (%)	33	44
Genomsnittlig ålder (år)	59	56

¹⁾ Exklusive arbetstagarrepresentanter

KONSUMENTFÖRENINGAR

Konsumentföreningar	Säte	Antal medlemmar
1. Stockholm ¹⁾	Stockholm	755 081
2. Svea ¹⁾	Uppsala	629 069
3. Väst, Coop Medlem ¹⁾	Göteborg	392 694
4. Syd, Coop Medlem ¹⁾	Malmö	379 897
5. Nord, Coop	Umeå	275 122
6. Göta	Växjö	208 315
7. Värmland	Karlstad	144 260
8. Kristianstad-Blekinge	Kristianstad	126 289
9. Gävleborg	Gävle	105 287
10. Bohuslän-Älvsborg	Uddevalla	101 386
11. Norrbotten, Coop	Luleå	95 737
12. Oskarshamn	Oskarshamn	31 335
13. Malmfälten, Coop	Gällivare	30 137
14. Gotland, Coop	Visby	28 113
15. Finspång, Coop	Finspång	20 881
16. Varberg, Coop	Varberg	14 798
17. Karlshamn, Coop	Karlshamn	13 469
18. Mellersta Nissadalen	Hyltebruk	5 260
19. Tabergsdalen	Norra Hammar	5 196
20. Norra Dalarna	Älvdalen	3 771
21. Färingsö	Stenhamra	3 693
22. Mörrum	Mörrum	2 886
23. Dalsjöfors	Dalsjöfors	2 878
24. Veberöd	Veberöd	2 716
25. Bjursås	Bjursås	2 167
26. Långsele	Långsele	1 697
27. Forsbacka	Forsbacka	1 447
28. Frillesås	Frillesås	1 361
29. Knäred	Knäred	1 263
30. Kågeröd	Kågeröd	1 250
31. Getinge	Getinge	1 203
32. Älgshult, Coop	Älgshult	1 135
33. Sollerö	Sollerö	886
34. Möja	Möja	603
35. Hajom	Hajom	536
36. Styrso	Styrso	472
37. Centrum	Källö-Knippla	183
Totalt		3 392 473

¹⁾ Medlemsfrämjande föreningar. Driver inga butiker.

STYRELSE

Anders Sundström

Ordförande i KF:s styrelse sedan 16 april 2013. Styrelseordförande i Coop Sverige AB samt bland annat i Swedbank.

Göran Lindblå

Vice ordförande i KF:s styrelse sedan 2007. Styrelseordförande i OKQ8 AB. Styrelseledamot i Folksam Sak.

Sune Dahlqvist

Styrelseledamot sedan 2006. Styrelseordförande i Konsumentföreningen Stockholm. Styrelseledamot i Folksam Liv.

Maj-Britt Johansson Lindfors

Styrelseledamot sedan 2006. Styrelseordförande i Coop Nord. Ekonomie doktor med fokus på strategisk utveckling och förändring.

Mattias Gerdås

Styrelseledamot sedan 2014. Vice ordförande i Coop Medlem Väst. Sjöfartsjurist.

Lennart Eriksson

Styrelseledamot sedan 2014. Styrelseledamot Konsum Gävleborg. Mångårig erfarenhet som ledare och ägare i industriföretag. Civilekonom.

Lena Nyberg

Styrelseledamot sedan 2013. Styrelseledamot i Konsumentföreningen Stockholm. Vd i Skärgårdsstiftelsen. Jur. kand.

Ingegärd Persson

Styrelseledamot sedan 2014. Tidigare styrelseordförande i Konsum Värmland. Lärare, ekonom och biträdande psykolog.

Kenneth Östberg

Styrelseledamot sedan 2014. Styrelseordförande i Konsumentföreningen Svea. Landstingsråd i Landstinget Västmanland.

Tobias Täpp

Styrelseledamot sedan 2014. Arbetstagarrepresentant. Klubbordförande Handels. Västerås-terminalen.

Maria Söderbom

Suppleant sedan 2014. Arbetstagarrepresentant. Klubbordförande Handels tjänstemän, Bro och Solna. Butikssupport Solna.

Johan Wiberg

Suppleant sedan 2010. Arbetstagarrepresentant. Butikschef Coop Extra Hagfors.

Rose-Marie Borgström

Styrelseledamot sedan 2008. Arbetstagarrepresentant. Säljare Coop Konsum Nora.

KONCERNLEDNING

Tommy Ohlström

Verkställande direktör

Anders Dahlquist-Sjöberg

Chefsjurist. Sekreterare i styrelsen.

Katarina Liljestam-Beyer

Operativ chef

Manfred Krieger

Finanschef

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen och vd för Kooperativa Förbundet (KF), ekonomisk förening, med säte i Solna, får härmed avge följande årsredovisning och koncernredovisning för verksamhetsåret 2014.

Verksamheten

Kooperativa Förbundet (KF) som är ett förbund för landets 37 konsumentföreningar med över tre miljoner medlemmar är samtidigt en detaljhandelskoncern med dagligvaruhandel som kärnverksamhet. Vidare bedriver KF verksamhet inom Media, Fastigheter samt Bank och Finans.

KF:s verksamhetsidé är att skapa ekonomisk nytta för medlemmarna och samtidigt göra det möjligt för dessa att i sin konsumtion bidra till en hållbar utveckling för människor och miljö.

KF:s fyra huvuduppdrag är förbundsuppdraget, ägarstyrningsuppdraget, opinionsbildningsuppdraget och renodlingsuppdraget. KF ska inom ramen för uppdragen utveckla den konsumentkooperativa dagligvaruhandeln (kärnverksamheten) och medverka till att medlemmarna i den svenska konsumentkooperationen kan handla bra varor till bra priser i attraktiva butiker. KF:s mål för de konsumentkooperativa dagligvarubutikerna är långsiktig lönsamhet, tillväxt och konkurrensförmåga i nivå med marknaden samt att erbjuda tydliga mervärden till medlemmarna.

KF bedriver dagligvaruhandel i Sverige inom Coop Butiker & Stormarknader, som är en del av Coop Sverige, där även affärsområdena Inköp och Kategori, Marknad, Logistik samt övriga centrala funktioner ingår. Under del av året har även det nu avyttrade bolaget Grådö Mejeri ingått.

Inom Media finns holdingbolaget KF Media med undergrupperna Norstedts Förlagsgrupp och Akademibokhandelsgruppen.

KF:s övriga affärsområden är Coop Fastigheter samt Bank och Finans som under året inkluderat KF Invest, PAN Vision, Läckby Water Group, KF Sparkassa och MedMera Bank samt de nu avyttrade Löplabbet och Leos Lekland.

Övriga bolag inom KF är Vår Gård Saltsjöbaden samt Tidningen Vi.

Medlemskapet i konsumentkooperationen

Antalet nya medlemmar i konsumentföreningarna ökade netto med 21 616. Totalt antal medlemmar i slutet av året var knappt 3,4 miljoner. Under juli 2014 infördes ett nytt medlemsprogram där medlemmarna tjänar in poäng vid köp i Coops butiker och hos utvalda partners. Poängen kan sedan utnyttjas till förmånliga erbjudanden.

Viktiga händelser under eller efter räkenskapsåret

- Tidigare förbundsdirektören Tommy Ohlström tillträdde den 1 januari 2014 som vd för KF.
- Den 1 januari 2014 trädde det samarbetsavtal i kraft som Coop Sverige ingått tillsammans med de detaljhandelsdrivande föreningarna för en gemensam styrning, med gemensamt beslutsfattande och likabehandling av konsumentföreningarnas och Coop Butiker & Stormarknaders butiksdrift.
- Beslut om ändrade stadgar som möjliggör att enskilda personer kan bli medlemmar direkt i KF.
- Sonat Burman-Olsson tillträdde som vd för Coop Sverige i maj.
- Grådö Mejeri såldes till Falköpings Mejeri i juli.
- Den 1 juli lanserades Coops nya medlemsprogram där bland annat SAS EuroBonus och Nordic Choice Hotels är nya partners.
- Otto Sjöberg tillträdde som vd för Norstedts Förlagsgrupp i augusti.
- Löplabbet såldes till Intersport i september.
- Coop tilldelades det nationella transportpriset Årets Lyft av Godstransportrådet för sin satsning på tågtransporter.
- Leos Lekland såldes till Litorina IV L.P. i december.
- Coop utsågs till det mest hållbara varumärket bland svenska dagligvarukedjor av Sustainable Brand Index.
- Rekordförsäljning för ekologiskt hos Coop 2014, med en ökning på 40 procent.

- KF upptog ett lån om 900 mkr med Konsumentföreningen Stockholm som motpart. Motsvarande belopp lämnades därefter som ovillkorat aktieägartillskott till Coop Sverige.
- Det pågår en omstrukturering av Coop Butiker & Stormarknaders butiksnät. Den 1 januari 2015 avyttrades 75 butiker varav 39 butiker till Konsumentföreningen Gävleborg och 36 butiker till Konsumentföreningen Bohuslän- Älvsborg.
- Beslut fattades om att fusionera i medlemsföreningarna Coop Medlem Syd och Konsumentföreningen Svea vilket får konsekvensen att cirka en miljon personer kommer att bli medlemmar direkt i KF.
- KF har i början av 2015 återbetalat lånet om 900 mkr till Konsumentföreningen Stockholm genom en riktad nyemission av aktier i Coop Sverige och Konsumentföreningen Stockholm äger därefter cirka 33 procent av aktierna i Coop Sverige.
- Coop Sverige har i början av 2015 upptagit ett lån om 600 mkr från Konsumentföreningen Stockholm genom emission av en konvertibel.

KF-koncernens försäljning och resultat

FÖRSÄLJNING

KF-koncernens omsättning uppgick till 37 753 mkr (38 118).

Inom Coop Sverige var försäljningen, såväl totalt som inom butikerverksamheten, i princip oförändrad mot föregående år. För jämförbara butiker sjönk försäljningen med knappt en procent.

Inom KF Media sjönk försäljningen med fem procent i likhet med den allmänna marknadstrenden. Försäljningsminskningen är tydligast inom förlagsverksamheten som tappat 16 procent mot föregående år. Inom Akademibokhandeln påverkades omsättningen av ett förändrat leveransavtal gentemot Coop Sverige. Mot strömmen går nätbokhandeln Bokus som uppvisar en försäljningsökning om åtta procent.

Bank och Finans försäljning minskade med sex procent. PAN Vision rapporterade en försäljningsnedgång om -119 mkr, vilket huvudsakligen berodde på en svag marknad

fram till lanseringen av senaste generationens spelkonsoller. Vidare påverkade avyttringen av Leos Lekland och Löplabbet försäljningen negativt då jämförelsen görs mot en helårsförsäljning. Läckeby Water Group uppvisade en försäljningsökning om åtta procent trots att divisionen Läckeby Products avyttrades under juni 2013.

Coop Fastigheters nettoomsättning minskade med 13 procent jämfört med 2013, vilket i hög grad är kopplat till de stora avyttringar som genomfördes under 2013.

RESULTAT

Rörelseresultatet för KF-koncernen totalt blev 268 mkr (156), före engångskostnader. Realisationsresultaten inom Coop Fastigheter redovisades till 142 mkr (740) och från verksamhetsavyttringar inom Bank och Finans till 262 mkr.

Engångskostnaderna i 2014 års resultat uppgår till 452 mkr (173) och är i huvudsak kopplade till strukturella förändringar inom Coop Sverige.

Kapitalförvaltningens avkastning inom KF Invest uppgick till 190 mkr (129).

KF:s resultat efter finansiella poster uppgick till 15 mkr (-13) och resultatet efter skatt till 61 mkr (-57).

FINANSIELL STÄLLNING

Kassaflödet från den löpande verksamheten ökade till 187 mkr (9). Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick till -146 mkr (794). Likvida medel, inklusive räntebärande kortfristiga placeringar, uppgick vid årets slut till 4 104 mkr (4 046). Balansomslutningen minskade med 796 mkr till 15 587 mkr (16 383). Soliditeten uppgick till 23,9 procent (22,4).

INVESTERINGAR

Totala nettoinvesteringar, exklusive finansiella investeringar, uppgick under perioden till 319 mkr (-439). Investeringarna avsåg i huvudsak investeringar inom Coop Sverige och Coop Fastigheter. Avyttringarna av Leos Lekland, Löplabbet och Grådö Mejeri bidrog positivt med 344 mkr.

KF ekonomisk förening

I moderföretaget KF ekonomisk förening har under 2014 följande funktioner ingått: Vd, Förbunds- och föreningsstab, IT, Juridik och KF Sparkassa.

Under året gjordes en verksamhetsövergång av IT-funktionen till Coop Sverige som ett led i att renodla KF. I samband med verksamhetsövergången gjordes nedskrivningar av IT-anläggningar som belastar årets resultat.

KF upptog ett lån om 900 mkr med Konsumentföreningen Stockholm som motpart. Motsvarande belopp lämnades därefter som ovillkorat aktieägartillskott till Coop Sverige.

Ömsesidiga beslut fattades om att fusionera in medlemsföreningarna Coop Medlem Syd respektive Konsumentföreningen Svea i KF ekonomisk förening. Föreningarnas medlemmar blir därmed medlemmar direkt i KF under första halvåret 2015.

Beslut fattades om att lyfta över KF Sparkassa in i MedMera Bank under början av 2015.

Coop Sverige

Coop Sverige bestod under 2014 av Coop Sverige AB, Coop Butiker & Stormarknader, Coop Logistik, Coop Sverige Affärsstöd, Tranbodarna samt Grådö Mejeri.

Coop Sverige har bland annat ansvaret för varumärkesstrategi, Inköp och Kategori, formatstyrning, affärsutveckling, marknads-kommunikation, varuförsörjning, ekonomi, kommunikation & PR, HR, hållbarhet, kvalitet, säkerhet och IT.

Coop Butiker & Stormarknader bedrev dagligvaruhandel inom butikskedjorna Coop Nära, Coop Konsum, Coop Extra, Coop Forum och Coop samt genom ett fåtal Coop Bygg. Vidare bedrevs näthandel via Coop Online.

Försäljningen inom Coop Sverige ökade med cirka 0,2 procent till 34 161 mkr (34 076).

Rörelseresultatet för Coop Sverige, uppgick till -306 mkr (-260). Resultatet belastas med engångskostnader i huvudsak relaterat till butiksstrukturåtgärder, centrala personalneddragningar samt effektiviseringar inom logistikverksamheten.

Inom butiksdriften har fokus legat på effektivare varuhantering för att minska svinn och fysisk förstörelse med gott resultat. Vidare lades tonvikt på resursplaneringen för att optimera bemanning, ett arbete som även kommer fortsätta under 2015.

Under året etablerades fem nya butiker och sju enheter avvecklades. Beslut fattades även om nedläggning av ytterligare ett antal olönsamma butiker.

I juli 2014 infördes ett nytt medlemsprogram där medlemmarna tjänar poäng vid köp i Coops butiker och hos utvalda partners. Poängen kan sedan utnyttjas till förmånliga erbjudanden. Oberoende undersökningar pekar på att Coops medlemsprogram är det som ger mest tillbaka bland de större livsmedelskedjorna.

Den 1 juli avyttrades det helägda dotterbolaget Grådö Mejeri till Falköpings Mejeri. Försäljningen medförde ett concernmässigt realisationsresultat om 13 mkr.

Coop Logistik fortsatte under 2014 att utveckla verksamheten för att optimera varuförsörjningen. Fokus har varit implementering av lean-influerade arbetssätt samt implementering av regelverk för turplaner för transporter.

Under hösten 2014 arbetades en ny strategisk plan för Coop fram under ledning av nytilträdde vd:n Sonat Burman-Olsson. Planen, som sträcker sig fram till 2017, är omfattande och berör hela dagligvaruverksamheten. Målen är tydliga och ska skapa förutsättningar för långsiktiga och förstärkta resultatnivåer i butiksleden. De effektiviseringsringar och åtgärder som ligger planlagda kommer att resultera i ökade vinster även för de detaljhandelsdrivande föreningarna i Sverige. I december 2014 fastställdes en ny organisation för Coop Sverige som en del i implementeringen av den strategiska planen. Som konsekvens belastas resultatet med strukturkostnader hänförliga till personalavgångar.

Ett aktieägartillskott om 900 mkr erhöles från KF ekonomisk förening. Tillskottet är hänförligt till kapital som tillförts från Konsumentföreningen Stockholm. Därtill

har villkorade aktieägartillskott om 1 130 mkr erhållits från ägarsfären.

Den 1 januari 2015 avyttrades 39 butiker till Konsumentföreningen Gävleborg och 36 butiker till Konsumentföreningen Bohuslän-Älvsborg. I samband med överlåtelsen förändrades driftsorganisationen och en av tre regioner inom Coop Butiker & Stormarknader kommer att avvecklas. Framgent planeras för genomgripande investeringar och uppgraderingar av butiksbeståndet samt omställningar till tre butiksformat för storhandel, vardagshandel och kompletteringshandel. Fokus kommer att ligga på att stärka kunderbjudandet, fortsatta satsningar inom ekologi och hållbarhet samt vidareutveckling av det nya medlemsprogrammet.

Media

I KF Media ingår KF:s förlags- och bokhandelsverksamheter: Norstedts Förlagsgrupp och Akademibokhandelsgruppen.

KF Medias försäljning uppgick till 2 038 mkr (2 156). Inom bokhandeln såväl som förlagsverksamheten minskade försäljningen. Branschstatistik tyder dock på att Akademibokhandeln tar marknadsandelar på en vikande marknad.

Rörelseresultatet före engångskostnader uppgick till 9 mkr (-23). Resultatet belastas av engångskostnaderna om 11 mkr (101), huvudsakligen till följd av personalneddragningar inom Norstedts Förlagsgrupp.

NORSTEDTS FÖRLAGSGRUPP

Norstedts Förlagsgrupp är en av de ledande aktörerna på den svenska förlagsmarknaden, och har en bred utgivning av skönlitteratur, fackböcker, ordböcker, kartor, ljudböcker, barn- och ungdomsböcker, e-böcker, "appar" och spel. Verksamheten bedrivs under två förlagsnamn, Norstedts för vuxenlitteratur och Rabén & Sjögren för barn- och ungdomsböcker.

Den 1 augusti tillträdde Otto Sjöberg som vd. Under hösten pågick ett intensivt arbete med att anpassa verksamheten till nya marknadsförutsättningar där de digitala formaten ökar i betydelse. Ett omfattande besparingsarbete inleddes och

personalstyrkan reducerades med 25 tjänster inför 2015 då en ny organisation trädde i kraft.

AKADEMIBOKHANDELSGRUPPEN

Akademibokhandeln är till 65 procent ett delägt dotterbolag som driver en bokhandelskedja med butiker över hela landet. Per årsskiftet ingick 124 butiker i kedjan, varav 40 drivs av franchisetagare.

Fokus har under året legat på att integrera verksamheterna inom Bokia och Akademibokhandeln efter samgåendet som genomfördes per årsskiftet 2012/2013. Integrationen slutfördes under verksamhetsåret och förväntade synergier realiserades med väsentliga kostnadsbesparingar som följd. Under 2014 vände resultatet till vinst efter många års betydande förluster, trots en viss försäljningsnedgång.

I mars förvärvades nätbokhandeln Bokus från KF Media, som nu bedrivs som dotterbolag till Akademibokhandeln. Efter förvärvet av Bokus avvecklades nätbokhandeln bokia.se och nätbokhandeln bedrivs fortsättningsvis under varumärket Bokus.

Under 2015 är huvudfokus satsningar inom områden som digital närvaro och lojalitetsprogram. Därtill sker en vidareutveckling av kedjans butikskoncept och kunderbjudande.

Fastigheter

Coop Fastigheter äger, förvaltar och utvecklar handelsplatser med ett tydligt fokus på stöd i lokal- och fastighetsfrågor till dagligvaruverksamheten inom Coop Sverige, men även den övriga kooperativa handeln i Sverige. Coop Fastigheter levererar allt från nyckelfärdiga och driftklara butiker till tjänster som fastighetsförvaltning och butiksdrift. Den egna fastighetsportföljens marknadsvärde uppgår till drygt två miljarder kronor med en yta på cirka 260 000 kvadratmeter.

Nettoomsättningen för Coop Fastigheter uppgick till 1 593 mkr (1 828). Rörelseresultatet före engångskostnader uppgick till 116 mkr (751), varav realisationsresultat 142 mkr (740).

Bank och Finans

Gruppen Bank och Finans består av MedMera Bank samt KF Invest. Under KF Invest ligger KFI Kapital med innehaven PAN Vision och Läckby Water Group. Under året ingick även de nu avyttrade bolagen Löplabbet samt Leos Lekland.

MedMera Banks uppdrag är att leverera medlemsnytta till kunderna och affärsnytta till butikerna genom att tillhandahålla prisvärda lösningar inom området finansiella tjänster. Bland produktutbudet finns kontokortsprodukter som fungerar inom Coop samt kort som är anslutna till MasterCard som fungerar internationellt och ett inköpskort för juridiska personer. Därtill erbjuder Banken ett privatlån för både medlemmar och icke medlemmar. Banken har även uppdraget att hantera och administrera hela kortinlösenaffären för konsumentkooperationen.

Under året lanserade Banken sin nya produkt "Privatlån" och under hösten lanserades tre nya kontokortsprodukter med MasterCard-flagga. Kortet har blivit mycket väl mottagna på marknaden.

Beslut fattades om att lyfta över KF Sparkassa in i Banken under början av 2015 vilket skapar mervärde för kunderna då de framöver omfattas av den statliga insättningsgarantin.

KF Invest är koncernens finansfunktion i vilken KF Sparkassa, koncernens inlåningsverksamhet, hanterats fram till årsskiftet 2014. Merparten av Sparkassans inlåning investeras i finansiella värdepapper. Placeringarna görs utifrån en försiktig placeringspolicy med stor tonvikt på räntebärande värdepapper där svenska stats- och bostadsobligationer dominerar. Syftet är att generera avkastning som används till att betala en konkurrenskraftig ränta på de insatta medlen. All personal har nu flyttats över till banken och merparten av alla innehav kommer lyftas över under 2015. Endast några få kvarvarande finansiella investeringar förväntas hållas till förfall.

PAN Vision är Skandinaviens största oberoende distributör av fysiska dataspel med tillbehör. Bolaget fokuserade under 2014 på ökad effektivitet i väntan på att den nya

generationens dataspelskonsoller, som lanserades under året, ska generera högre intäkter.

Läckeby Water Group återhämtade sig efter ett något svagare 2013. Inom dotterbolaget Purac, Skandinavien ledande leverantör av entreprenader inom vatten- och avloppsrening samt biogasproduktion, var orderingsgången stark, inte minst i Kina där bolaget har en av sina marknader. Purac Puregas, som levererar anläggningar för biogasuppträdning, påverkades negativt av osäkerhet kring investeringsstöd för biogas i Tyskland och Storbritannien, men förväntas nå positivt resultat under 2015.

Bank och Finans rapporterade en lägre försäljning jämfört med 2013. Den uppgick till 1 578 mkr (1 676). Bidragande är årets avyttring av Löplabbet och Leos Lekland samt fjolårets avyttring av divisionen Läckeby Products. Vidare tappade PAN Vision 25 procent i försäljning mot 2013.

Resultat efter finansnetto uppgick till 424 mkr (81). Här bidrog försäljningen av Leos Lekland och Löplabbet med ett sammanlagt realisationsresultat om 262 mkr. Kapitalförvaltningens avkastning för räkenskapsåret uppgick till 190 mkr (129).

Övriga dotterbolag

VÅR GÅRD SALTSJÖBADEN

Vår Gård Saltsjöbaden, KF:s konferenshotell, nådde trots en stagnation på marknaden ett nytt omsättningsrekord. Ett flertal konferenslokaler har uppträdats med ny A/V-utrustning och tre nya sviter, med utsikt över Baggensjärden, invigdes under försommaren. Bolagets rörelseresultat uppgick till 4 mkr (4).

TIDNINGEN VI

Tidningen Vi producerar och ger ut Tidningen Vi och Vi Läser. Bolaget driver dessutom en kundtidningsverksamhet och en rese- och eventverksamhet. Upplagorna ökade under året och antalet kundtidningsuppdrag blev fler. Detta trots den rådande branschtrenden om vikande upplagor. Bolagets rörelseresultat uppgick till 2 mkr (1).

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Genom den verksamhet som KF-koncernen bedriver följer naturligt en finansiell exponering avseende ränte-, valuta- och likviditetsrisker. Hanteringen av dessa risker är centraliserad till Bank och Finans och regleras av en finanspolicy som årligen fastställs av styrelsen.

KF är genom sin bankverksamhet i MedMera Bank även utsatt för kreditrisker och operativa risker. I syfte att begränsa och kontrollera risker i banken har styrelsen fastställt policyer för kreditgivning och övriga risker vilka följer Finansinspektionens regler och allmänna råd.

KF har genom sitt fastighetsbestånd även en exponering mot den svenska fastighetsmarknaden. I fastighetsbeståndet finns betydande övervärden.

Enligt ledningens och styrelsens bedömning inträffade under året ingen händelse inom eller utanför KF-koncernen som föranleder en revidering av den tidigare riskanalysen. Se vidare not om finansiella instrument och riskhantering.

Hållbar utveckling

Coop Logistik har verksamhet som omfattas av anmälnings- respektive tillståndsplikt enligt miljöbalken.

Anmälningsplikten avser mellanlagring och transport av farligt avfall och tillståndsplikten avser hantering och förvaring av brandfarliga varor. Bolaget bedriver dock ett aktivt miljö- och hållbarhetsarbete, utifrån andra aspekter än de som omfattas av anmälnings- och tillståndsplikten, vilket redovisas i KF:s hållbarhetsredovisning.

För mer information om KF-koncernens arbete med miljö- och hållbarhetsfrågor hänvisas till KF:s hållbarhetsredovisning.

Medarbetare

KF-koncernen hade i medeltal 7 866 anställda (8 444), varav 4 547 kvinnor (4 924) och 3 319 män (3 520). Av koncernens anställda arbetar cirka 87 procent inom Coop Sverige.

Förslag till disposition beträffande föreningens vinst

Fritt eget kapital i koncernen uppgick vid årsskiftet till 59 mkr. Enligt moderföreningens balansräkning uppgår balanserad vinst till 0 kr, som styrelsen och vd föreslår balanseras i ny räkning.

RESULTATRÄKNING

– KONCERNEN

Belopp i mkr	Not	2014	2013
Nettoomsättning	3	37 753	38 118
Kostnad för sålda varor		-31 140	-31 060
Bruttoresultat		6 613	7 058
Försäljningskostnader		-6 591	-6 939
Administrationskostnader		-887	-1 103
Andelar i intresseföretags resultat och gemensamt styrda företags resultat	19	23	-9
Övriga rörelseintäkter	4	829	1 134
Övriga rörelsekostnader		-171	-159
Rörelseresultat	5, 6, 7, 8	-184	-18
Resultat från finansiella poster			
Resultat från värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	10	75	40
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	11	260	223
Räntekostnader och liknande resultatposter	12	-136	-259
Resultat efter finansiella poster		15	-13
Skatt på årets resultat	13	46	-44
Årets resultat		61	-57
Hänförligt till:			
Moderföretagets ägare		48	-21
Minoritetsintresse		13	-36

BALANSRÄKNING

– KONCERNEN

Belopp i mkr	Not	2014-12-31	2013-12-31
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar	14		
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten		194	192
Koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande rättigheter		12	17
Hyresrätter och liknande rättigheter		4	3
Goodwill		252	390
Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar		34	76
		496	678
Materiella anläggningstillgångar	15		
Byggnader och mark		1 202	961
Nedlagda utgifter på annans fastighet		11	32
Maskiner och andra tekniska anläggningar		27	83
Inventarier, verktyg och installationer		1 413	1 632
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar		112	62
		2 765	2 770
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i gemensamt styrda företag	17	34	23
Fordringar hos gemensamt styrda företag	18	134	317
Andelar i intresseföretag	19	23	27
Fordringar hos intresseföretag	20	9	9
Andra långfristiga värdepappersinnehav	21, 22	231	235
Uppskjuten skattefordran	23	424	476
Andra långfristiga fordringar	24	1 033	926
		1 888	2 013
Summa anläggningstillgångar		5 149	5 461
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Varulager m m			
Råvaror och förnödenheter		2	10
Varor under tillverkning		18	16
Färdiga varor och handelsvaror		2 162	2 345
Förskott till leverantörer		10	14
		2 192	2 385
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		1 155	1 207
Fordringar hos gemensamt styrda företag		12	–
Aktuell skattefordran		15	–
Övriga fordringar		1 228	1 405
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	25	830	852
		3 240	3 464
Kortfristiga placeringar	21, 22	3 832	4 509
Kassa och bank		1 174	564
		1 174	564
Summa omsättningstillgångar		10 438	10 922
SUMMA TILLGÅNGAR		15 587	16 383

BALANSRÄKNING

– KONCERNEN, FORTS.

Belopp i mkr	Not	2014-12-31	2013-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	27		
Medlemsinsatser		2 153	2 154
Förlagsinsatser		186	1 317
Annat bundet eget kapital		43	1 050
Fritt eget kapital inkl årets resultat		59	-989
Eget kapital hänförligt till moderföretagets ägare		2 441	3 532
Minoritetsintresse		1 160	11
Summa eget kapital		3 601	3 543
Garantikapital och förlagslån	28	120	120
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	29	21	21
Uppskjuten skatteskuld	23	–	6
Avsättningar för övriga skatter	30	29	206
Övriga avsättningar	31	609	428
		659	661
Långfristiga skulder	32		
Övriga skulder till kreditinstitut		–	104
Övriga skulder		168	268
		168	372
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut		265	258
Förskott från kunder		137	109
Leverantörsskulder		3 503	3 386
Skulder till gemensamt styrda företag		5	2
Aktuell skatteskuld		12	590
Övriga skulder	33	5 779	5 664
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	34	1 338	1 677
		11 039	11 687
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		15 587	16 383

STÄLLDA SÄKERHETER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER – KONCERNEN

Belopp i mkr	Not	2014-12-31	2013-12-31
Ställda säkerheter			
För egna skulder och avsättningar			
Fastighetsinteckningar		46	662
Företagsinteckningar		200	56
Aktier		2 773	–
Obligationer och andra värdepapper		22	–
Kapitalförsäkring		65	63
		3 106	781
Övriga ställda pantar och säkerheter			
Fastighetsinteckningar		393	–
Företagsinteckningar		–	65
Aktier		38	–
Kreditförsäkringsgaranti		242	115
Värdepapper		87	153
		760	333
Summa ställda säkerheter		3 866	1 114
Ansvarsförbindelser	35		
Garantiåtaganden, PRI Pensionsgaranti		60	61
Borgensförbindelser till förmån för gemensamt styrda företag		201	172
Borgensförbindelser, övriga		26	5
Motförbindelse för ställd bankgaranti		104	–
Investeringsåtaganden		71	56
Delägaransvar i handelsbolag (intresseföretag)		37	27
Pensionsåtagande som inte tagits upp i balansräkningen och som täcks av värdet av en företagsägd kapitalförsäkring		55	47
		554	368

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL – KONCERNEN

Belopp i mkr		Medlemsinsatser	Förlagsinsatser	Annat bundet eget kapital
Ingående balans	2013-01-01	2 155	1 317	1 053
Justerad ingående balans	2013-01-01	2 155	1 317	1 053
Förändringar i redovisade värden som redovisas direkt mot eget kapital				
Valutakursdifferenser				-3
Summa Förändringar i redovisade värden		-	-	-3
Transaktioner med koncernens ägare				
Minskning av medlemsinsatser		-1		
Summa Transaktioner med koncernens ägare		-1	-	-
Eget kapital	2013-12-31	2 154	1 317	1 050
Ingående balans	2014-01-01	2 154	1 317	1 050
Justerad ingående balans	2014-01-01	2 154	1 317	1 050
Förändringar i redovisade värden som redovisas direkt mot eget kapital				
Valutakursdifferenser				-2
Summa Förändringar i redovisade värden		-	-	-2
Transaktioner med koncernens ägare				
Minskning av medlemsinsatser		-1		
Minskning av förlagsinsatser			-1 131	
Summa Transaktioner med koncernens ägare		-1	- 1 131	-
Omföring mellan poster i eget kapital				
Förskjutning mellan bundet och fritt eget kapital				-1 005
Summa Omföringar		-	-	-1 005
Eget kapital	2014-12-31	2 153	186	43

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL – KONCERNEN, FORTS

Belopp i mkr		Fritt eget kapital inkl årets resultat	Minoritetsintresse
Ingående balans	2013-01-01	-808	31
Effekt av retroaktiv tillämpning		-136	-6
Justerad ingående balans	2013-01-01	-944	25
Årets resultat		-21	-36¹⁾
Effekter av byte av redovisningsprincip (RR)		-	-1
Förändringar i redovisade värden som redovisas direkt mot eget kapital			
Valutakursdifferenser		-1	-
Utköp av minoritet		-9	-
Nyemission		-	20
Förvärv		-	-6
Avyttring		-	-4
Utdelning		-	-2
Summa Förändringar i redovisade värden		-10	7
Transaktioner med koncernens ägare			
Tillskott till minoritetsintresse		-15	15
Summa Transaktioner med koncernens ägare		-15	15
Eget kapital	2013-12-31	-989	11
Ingående balans	2014-01-01	-989	11
Årets resultat enligt fastställd resultaträkning		48	13¹⁾
Förändringar i redovisade värden som redovisas direkt mot eget kapital			
Valutakursdifferenser		11	-
Avyttring		-	-11
Summa Förändringar i redovisade värden		11	-11
Transaktioner med koncernens ägare			
Tillskott till minoritetsintresse		-16	1 147
Summa Transaktioner med koncernens ägare		-16	1 147
Omföring mellan poster i eget kapital			
Förskjutning mellan bundet och fritt eget kapital		1 005	-
Summa Omföringar		1 005	-
Eget kapital	2014-12-31	59	1 160

¹⁾ Minoritetsintresset har ökat i Akademibokhandeln AB från -33 mkr till 11 mkr beroende på ett förbättrat resultat under året.

KASSAFLÖDESANALYS

– KONCERNEN

Belopp i mkr	Not	2014	2013
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster	37	15	-13
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	39	542	-111
		557	-124
Betald inkomstskatt		-337	-3
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		220	-127
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning(-)/Minskning(+) av varulager		154	123
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar		135	6
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder		-322	7
Kassaflöde från den löpande verksamheten		187	9
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-517	-256
Avyttring av materiella anläggningstillgångar		4	119
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-113	-125
Förvärv av dotterföretag/rörelse, netto likvidpåverkan	39	-93	45
Avyttring av dotterföretag/rörelse, netto likvidpåverkan	39	400	656
Förändring finansiella tillgångar		173	355
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-146	794
Finansieringsverksamheten			
Minskning av medlemsinsatser		-	-1
Förändring inlåning Sparkassan/MedMera Bank		-895	-161
Övrig förändring av lån		979	397
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		84	235
Årets kassaflöde		125	1 038
Likvida medel vid årets början¹⁾		4 046	3 015
Kursdifferens i likvida medel¹⁾		-67	-7
Likvida medel vid årets slut¹⁾	38	4 104	4 046

¹⁾ Inklusive räntebärande kortfristiga placeringar.

RESULTATRÄKNING

– MODERFÖRETAGET

Belopp i mkr	Not	2014	2013
Nettoomsättning	3	-	-
Kostnad för sålda varor		-	-
Bruttoresultat		-	-
Administrationskostnader		-365	-560
Övriga rörelseintäkter	4	244	243
Rörelseresultat	5, 6, 7, 8	-121	-317
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag	9	-286	-1 553
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	10	2	1
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	11	89	252
Räntekostnader och liknande resultatposter	12	-115	-225
Resultat efter finansiella poster		-431	-1 842
Bokslutsdispositioner			
Koncernbidrag, erhållna		503	205
Koncernbidrag, lämnade		-	-108
Resultat före skatt		72	-1 745
Skatt på årets resultat	13	-72	44
Årets resultat		0	-1 701

BALANSRÄKNING

– MODERFÖRETAGET

Belopp i mkr	Not	2014-12-31	2013-12-31
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar	14		
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande		0	16
Koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande rättigheter		1	6
Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar		–	22
		1	44
Materiella anläggningstillgångar	15		
Inventarier, verktyg och installationer		–	2
		–	2
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	16	7 233	5 933
Fordringar hos intresseföretag	20	9	9
Andra långfristiga värdepappersinnehav	21, 22	67	67
Uppskjuten skattefordran	23	48	120
		7 357	6 129
Summa anläggningstillgångar		7 357	6 175
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Förskott till leverantörer		4	4
		4	4
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		0	1
Fordringar hos koncernföretag		4 015	6 043
Övriga fordringar		68	358
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	25	14	25
		4 097	6 427
Kassa och bank		923	226
		923	226
Summa omsättningstillgångar		5 024	6 657
SUMMA TILLGÅNGAR		12 381	12 832

BALANSRÄKNING

– MODERFÖRETAGET, FORTS.

Belopp i mkr	Not	2014-12-31	2013-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
EGET KAPITAL	27		
Bundet eget kapital			
Medlemsinsatser		2 154	2 154
Förlagsinsatser		1 317	1 317
Reservfond		–	986
		3 470	4 457
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		–	714
Årets resultat		0	-1 701
		0	-987
SUMMA EGET KAPITAL		3 470	3 470
Garantikapital och förlagslån			
	28	120	120
Avsättningar			
Avsättningar för skatter	30	19	17
Övriga avsättningar	31	68	77
		87	95
Långfristiga skulder			
Övriga skulder	32	157	238
		157	238
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut		–	50
Leverantörsskulder		42	38
Skulder till koncernföretag		4 340	5 031
Övriga skulder	33	4 141	3 648
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	34	25	143
		8 548	8 910
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		12 381	12 832

STÄLLDA SÄKERHETER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER – MODERFÖRETAGET

Belopp i mkr	Not	2014-12-31	2013-12-31
Ställda säkerheter			
För egna skulder och avsättningar			
Aktier		4 057	–
Kapitalförsäkring		50	50
		4 107	50
Övriga ställda panter och säkerheter		Inga	Inga
		–	–
Summa ställda säkerheter		4 107	50
Ansvarsförbindelser	35		
Garantiåtaganden, PRI Pensionsgaranti		60	61
Borgensförbindelser till förmån för koncernföretag		161	28
Delägaransvar i handelsbolag (intresseföretag)		–	27
Pensionsåtagande som inte tagits upp i balansräkningen och som täcks av värdet av en företagsägd kapitalförsäkring		28	22
		248	138

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL – MODERFÖRETAGET

Belopp i mkr		Medlemsinsatser	Förlagsinsatser	Uppskrivningsfond
Bundet eget kapital				
Ingående balans	2013-01-01	2 155	1 317	–
Justerad ingående balans	2013-01-01	2 155	1 317	–
Transaktioner med ägare				
Minskning av medlemsinsatser		-1		
Summa Transaktioner med ägare		-1	–	–
Eget kapital	2013-12-31	2 154	1 317	–
Ingående balans	2014-01-01	2 154	1 317	–
Justerad ingående balans	2014-01-01	2 154	1 317	–
Eget kapital	2014-12-31	2 154	1 317	–

Bundet eget kapital		Reservfond
Ingående balans	2013-01-01	986
Justerad ingående balans	2013-01-01	986
Eget kapital	2013-12-31	986
Ingående balans	2014-01-01	986
Justerad ingående balans	2014-01-01	986
Omföring mellan poster i eget kapital		
lanspråktagande av reservfond för förlusttäckning		-986
Summa Omföringar		-986
Eget kapital	2014-12-31	–

Fritt eget kapital		Överkurs-fond	Fond för verkligt värde	Balanserat resultat inkl årets resultat
Ingående balans	2013-01-01	–	–	714
Justerad ingående balans	2013-01-01	–	–	714
Årets resultat enligt fastställd resultaträkning				
Eget kapital	2013-12-31	–	–	-987
Ingående balans	2014-01-01	–	–	-987
Justerad ingående balans	2014-01-01	–	–	-987
Årets resultat enligt fastställd resultaträkning				
Eget kapital	2014-12-31	–	–	0

KASSAFLÖDESANALYS

– MODERFÖRETAGET

Belopp i mkr	Not	2014	2013
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster	37	-431	-1 842
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	39	338	1 566
		-93	-276
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital			
		-93	-276
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning(-)/Minskning(+) av rörelsefordringar		347	36
Ökning(+)/Minskning(-) av rörelseskulder		-570	152
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-316	-88
Investeringsverksamheten			
Lämnat aktieägartillskott		-1 751	-1 556
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-	-1
Avyttring av materiella anläggningstillgångar		15	-
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-30	-25
Avyttring av inkråm/rörelse, netto likvidpåverkan	39	1	-
Förändring finansiella tillgångar		2 447	701
Kassaflöde från investeringsverksamheten		682	-881
Finansieringsverksamheten			
Minskning av medlemsinsatser		-	-1
Erhållna koncernbidrag		503	881
Förändring inlåning Sparkassan/MedMera Bank		-790	-161
Övrig förändring av lån		619	474
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		332	1 193
Årets kassaflöde			
		698	224
Likvida medel vid årets början		225	1
Likvida medel vid årets slut	38	923	225

NOTER

NOT 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och för första året också enligt Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Övergången har gjorts i enlighet med föreskrifterna i K3s kapitel 35, vilket bland annat innebär att jämförelsetalen för 2013 har räknats om och att omräknade jämförelsetal presenteras i samtliga räkningar och noter. Övergången beskrivs i Not 26 Effekter av övergång till K3.

Moderföretaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen, utom i de fall som anges nedan under avsnittet "Redovisningsprinciper i moderföretaget".

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Koncernredovisning

ALLMÄNT

Koncernredovisningen omfattar, förutom moderföretaget, samtliga bolag i vilka moderföretaget, direkt eller indirekt, har ett bestämmande inflytande. Vid upprättandet av koncernredovisningen tillämpas förvärvsmetoden.

Förvärv av ett dotterbolag betraktas som en transaktion varigenom koncernen indirekt förvärvat dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder.

I förvärvsanalysen fastställs det verkliga värdet vid förvärvstidpunkten för förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt minoritetsintresse. Minoritetsintresse värderas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. Från och med förvärvstidpunkten inkluderas i koncernredovisningen det förvärvade företagens intäkter och kostnader, identifierbara tillgångar och skulder liksom eventuell uppkommen goodwill eller negativ goodwill.

Anskaffningsvärdet för dotterföretag beräknas till summan av verkligt värde vid förvärvstidpunkten för erlagda tillgångar med tillägg av uppkomna och övertagna skulder samt emitterade eget kapitalinstrument, utgifter som är direkt hänförliga till rörelseförväret samt eventuell tilläggsköpeskillning.

Koncernmässig goodwill uppkommer när anskaffningsvärdet vid förvärv av andelar i dotterföretag överstiger det i förvärvsanalysen fastställda värdet på det förvärvade företagens identifierbara nettotillgångar. Goodwill redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuell nedskrivning. När skillnaden istället är negativ uppkommer en negativ goodwill, som löses upp baserat på orsaken till dess uppkomst.

Beträffande goodwill hänförligt till förvärv före 1/1-2013 har K3 inte tillämpats retroaktivt, vilket innebär att redovisat värde på goodwill per övergången även fortsättningsvis utgör koncernens anskaffningsvärde. Undantag har dock gjorts för retroaktiv omräkning avseende tidigare uppkommen goodwill med ursprunglig avskrivningsperiod om 20 år.

TILLÄGGSKÖPESKILLING

Är det vid förvärvstidpunkten sannolikt att köpeskillingen kommer att justeras vid en senare tidpunkt och beloppet kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt, ingår beloppet i det beräknade slutliga anskaffningsvärdet för den förvärvade enheten.

Justering av värdet på tilläggsköpeskillning inom tolv månader från förvärvstidpunkten påverkar goodwill/negativ goodwill.

Justering senare än tolv månader efter förvärvstidpunkten redovisas i koncernresultaträkningen.

JUSTERING AV FÖRVÄRVSANALYS

I det fall förutsättningarna för förvärvsanalysen är ofullständiga justeras denna för att bättre återspegla faktiska förhållanden vid förvärvstidpunkten. Justeringarna görs retroaktivt inom tolv månader efter förvärvstidpunkten. Justeringar senare än tolv månader efter förvärvstidpunkten redovisas som en ändrad uppskattning och bedömning.

FÖRÄNDRINGAR I ÄGARANDEL

Vid förvärv av ytterligare andelar i företag som redan är dotterföretag upprättas inte någon ny förvärvsanalys eftersom moderföretaget redan har bestämmande inflytande. Eftersom förändringar i innehavet i företag som är dotterföretag enbart är en transaktion mellan ägarna redovisas inte någon vinst eller förlust i resultaträkningen utan effekten av transaktionen redovisas enbart i eget kapital. Av denna anledning uppkommer inte goodwill.

Vid förvärv av ytterligare andelar i ett företag, så att företaget blir dotterföretag, upprättas en förvärvsanalys. De sedan tidigare ägda andelarna anses avyttrade. Andelar i ett dotterföretag har förvärvats. Vinst eller förlust, beräknad som skillnaden mellan verkligt värde och koncernmässigt redovisat värde, redovisas i koncernresultaträkningen.

Avyttras andelar i ett dotterföretag eller bestämmande inflytande upphör på annat sätt, anses andelarna som avyttrade i koncernredovisningen och vinst eller förlust vid avyttringen redovisas i koncernresultaträkningen. Om andelar finns kvar efter att bestämmande inflytande har upphört redovisas dessa med det verkliga värdet vid förvärvstidpunkten som anskaffningsvärde.

INTRESSEFÖRETAG OCH GEMENSAMT STYRDA FÖRETAG

Aktieinnehav i intresseföretag, i vilka koncernen har lägst 20 procent och högst 50 procent av rösterna eller på annat sätt har ett betydande inflytande, redovisas enligt kapitalandelsmetoden.

Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen redovisade värdet på aktier i intresseföretag motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens egna kapital, eventuella restvärden på koncernmässiga över- och undervärden, inklusive goodwill och negativ goodwill reducerat med eventuella internvinster. I koncernens resultaträkning redovisas som "Andel i intresseföretags resultat" koncernens andel i intresseföretagens resultat efter skatt justerat för eventuella avskrivningar på eller upplösningar av förvärvade över- respektive undervärden, inklusive avskrivning på goodwill/upplösning av negativ goodwill. Erhållna utdelningar från intresseföretag minskar redovisat värde. Vinstandelar utarbetade efter förvärv av intresseföretagen som ännu inte realiserats genom utdelning, avsätts till kapitalandelsfonden.

När koncernens andel av redovisad förlust överstiger redovisat värde på andelarna i intresseföretagens egna kapital, reduceras andelarnas värde till noll. Avräkning för förlust sker även mot långfristiga finansiella mellanhavanden utan säkerhet, vilka till sin ekonomiska innebörd utgör en del av nettoinvestering i intresseföretaget. Fortsatta förluster redovisas bara om koncernen har lämnat garantier för att täcka dem.

Ett gemensamt styrt företag är ett joint venture som inbegriper bildandet av ett aktiebolag, handelsbolag eller någon annan form av företag i vilket varje samägare äger andelar. Joint venture är ett avtalsbaserat samarbete där två eller flera parter gemensamt bedriver en ekonomisk verksamhet och har ett gemensamt bestämmande inflytande över verksamheten.

Innehav i gemensamt styrt företag redovisas enligt kapitalandelsmetoden.

ELIMINERING AV TRANSAKTIONER MELLAN KONCERNFÖRETAG, INTRESSEFÖRETAG OCH GEMENSAMT STYRDA FÖRETAG

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter och kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer vid transaktioner mellan koncernföretag, elimineras i sin helhet. Orealiserade vinster som uppkommer vid transaktioner med intresseföretag och gemensamt styrda företag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Orealiserade förluster elimineras på samma sätt som orealiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns någon indikation på något nedskrivningsbehov.

NOTER

Utländsk valuta

POSTER I UTLÄNDSK VALUTA

Monetära poster i utländsk valuta räknas om till balansdagens kurs. Icke-monetära poster räknas inte om utan redovisas till kursen vid anskaffningstillfället. Kursvinster och kursförluster på rörelsefordringar och rörelseskulder redovisas netto i rörelseresultatet. Motsvarande netto på finansiella fordringar och skulder redovisas bland övriga finansiella poster.

Valutakursdifferenser som uppkommer vid reglering eller omräkning av monetära poster redovisas i resultaträkningen det räkenskapsår de uppkommer.

OMRÄKNING AV UTLANDSVERKSAMHETER

Tillgångar och skulder, inklusive goodwill och andra koncernmässiga över- och undervärden, räknas om till redovisningsvalutan, svenska kronor, till balansdagkurs. Intäkter och kostnader räknas om till en genomsnittskurs som utgör en approximation av valutakurserna vid respektive transaktionstidpunkt. Valutakursdifferenser som uppkommer vid omräkningen redovisas direkt mot eget kapital. De ackumulerade kursdifferenserna som uppkommit vid omräkningen av en icke helägd verksamhet fördelas och redovisas som en del av minoritetsintresset. De ackumulerade valutakursdifferenserna avseende avyttrad utlandsverksamhet redovisas i resultaträkningen.

Klassificering

Anläggningstillgångar, långfristiga skulder och avsättningar består i allt väsentligt av belopp som förväntas återvinnas eller betalas efter mer än tolv månader räknat från balansdagen. Omsättningstillgångar och kortfristiga skulder består i allt väsentligt av belopp som förväntas återvinnas eller betalas inom tolv månader räknat från balansdagen.

Immateriella tillgångar

Immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. Vid redovisning av internt utarbetade immateriella tillgångar tillämpas aktiveringsmodellen. Anskaffningsvärdet för en internt utarbetad immateriell anläggningstillgång utgörs av samtliga direkt hänförliga utgifter (till exempel material och löner). Utgifter för internt genererad goodwill och varumärken redovisas i resultaträkningen som kostnad när de uppkommer. Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Vid förvärv av strategisk karaktär, till exempel för att få tillgång till nya marknader, tillämpas för goodwill en avskrivningstid på upp till 10 år.

TILLÄMPADE AVSKRIVNINGSTIDER

Internt utarbetade immateriella tillgångar:

	Nyttjandeperiod
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande	3-5 år

Förvärvade immateriella tillgångar:

	Nyttjandeperiod
Koncessioner, patent, licenser, varumärken samt likande rättigheter	3-10 år
Hyresrätter och liknande rättigheter	5-7 år
Goodwill	5-10 år

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Tillkommande utgifter som uppfyller tillgångskriteriet räknas in i tillgångens redovisade värde. Utgifter för löpande underhåll och reparationer redovisas som kostnader när de uppkommer. Avskrivning sker linjärt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, uttrangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras.

Realisationsvinst respektive realisationsförlust vid avyttring av materiell anläggningstillgång redovisas i resultaträkningen som Övrig rörelseintäkt respektive Övrig rörelsekostnad. Realisationsresultat beräknas med beaktande av avdrag för direkta försäljningskostnader.

TILLÄMPADE AVSKRIVNINGSTIDER

	Nyttjandeperiod
Byggnader	10-100 år
Markanläggning	20 år
Nedlagda utgifter på annans fastighet	max 20 år
Maskiner och andra tekniska anläggningar	5-10 år
Inventarier, verktyg och installationer	3-20 år

Byggnaderna består av ett antal komponenter med olika nyttjandeperioder. Huvudindelningen är byggnader och mark. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms som obegränsad. Byggnaderna består av flera komponenter vars nyttjandeperiod varierar. Följande huvudgrupper av komponenter har identifierats och ligger till grund för avskrivningen på byggnader:

Stomme, inkl grund	100 år
Stomkomplettering	25 år
Fasad	50-75 år
Tak	20-40 år
Fasad-/stomkomplettering, ytskikt	10 år
Installationer, allmänna för fastighet	25 år
Normal hyresgästpassning, byggnad	Kontraktstid

Byggnadsinventarier:

Installationer, specifika för verksamheten	25 år
Normal hyresgästpassning, byggnadsinventarier	Kontraktstid

Låneutgifter

Låneutgifter belastar resultatet i den period till vilken de hänförs, oavsett hur de upplånade medlen har använts.

Nedskrivningsprövning av immateriella och materiella anläggningstillgångar samt andelar i koncernföretag

Vid varje balansdag bedöms det om det finns någon indikation på att en tillgångs värde är lägre än dess redovisade värde. Om en sådan indikation finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde. Om det inte går att beräkna en enskild tillgångs återvinningsvärde beräknas återvinningsvärdet för hela den kassagenererande enhet som tillgången hör till. För tillgångar, andra än goodwill, som tidigare skrivits ned görs per varje balansdag en bedömning om återföring av nedskrivning kan ske.

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet beräknas nuvärdet av de framtida kassaflöden som tillgången väntas ge upphov till i den löpande verksamheten samt när den avyttras eller uttrangeras. Den diskonteringsränta som används återspeglar marknads-mässiga bedömningar av pengars tidvärde och de risker som avser tillgången. En tidigare nedskrivning återförs endast om de skäl som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet vid den senaste nedskrivningen har förändrats.

NOTER

Leasing

Leasingavtal som innebär att de ekonomiska riskerna och fördelarna med att äga en tillgång i allt väsentligt överförs från leasegivaren till ett företag i KF-koncernen klassificeras i koncernredovisningen som finansiella leasingavtal. Finansiella leasingavtal medför att rättigheter och skyldigheter redovisas som tillgång respektive skuld i balansräkningen. Tillgången och skulden värderas initialt till det lägsta av tillgångens verkliga värde och nuvärdet av minimileaseavgifterna. Utgifter som direkt kan hänföras till leasingavtalet läggs till tillgångens värde. Leasingavgifterna fördelas på ränta och amortering enligt effektivräntemetoden. Räntekostnader fördelas därmed över leasingperioden så att varje redovisningsperiod belastas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats för den under respektive period redovisade skulden. Variabla avgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Den leasade tillgången skrivs av linjärt över den bedömda nyttjandeperioden. Leasingavtal där de ekonomiska fördelar och risker som är hänförliga till leasingobjektet i allt väsentligt kvarstår hos leasegivaren, klassificeras som operationell leasing. Betalningar, inklusive en första förhöjd hyra, enligt dessa avtal redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden.

Varulager

Varulagret är upptaget till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Inkuransrisker har därvid beaktats. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in- först ut- principen (FIFU). I anskaffningsvärdet ingår förutom utgifter för inköp även utgifter för att bringa varorna till deras aktuella plats och skick.

Finansiella instrument

Finansiella tillgångar och skulder redovisas i enlighet med kapitel 11 (Finansiella instrument värderade utifrån anskaffningsvärdet) i BFNAR 2012:1.

Finansiella tillgångar värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde, inklusive eventuella transaktionsutgifter som är direkt hänförliga till förvärvet av tillgången.

Kortfristiga räntebärande placeringar, omsättningsaktier inklusive fondandelar och derivat värderas kollektivt enligt den sk portföljmetoden till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkliga värdet.

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när företaget blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången har upphört eller reglerats. Detsamma gäller när de risker och fördelar som är förknippade med innehavet i allt väsentligt överförs till annan part och företaget inte längre har kontroll över den finansiella tillgången. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när den avtalade förpliktelsen fullgjorts eller upphört.

KUNDFORDRINGAR OCH ÖVRIGA FORDRINGAR

Kundfordringar och övriga fordringar som utgör omsättningstillgångar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta efter avdrag för osäkra fordringar. Finansiella anläggningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar och med tillägg för eventuella uppskrivningar. Fordringar som är räntefria eller som löper med en ränta som avviker från marknadsräntan och som har en löptid överstigande 12 månader, redovisas till diskonterat nuvärde. Tidsvärdeförändringen redovisas som ränteintäkt i resultaträkningen. Kundfordringars förväntade löptid är kort, varför värdet på dessa redovisas till nominellt belopp utan diskontering.

KORTFRISTIGA PLACERINGAR

Värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde och i efterföljande värderingar i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde

och marknadsvärde. Koncernens värdepappersportfölj ingår i posten kortfristiga placeringar. Häri ingående instrument utgörs av räntebärande placeringar, omsättningsaktier inkl fondandelar och derivat. Derivatinstrument utgörs bl a av terminskontrakt och swappar som utnyttjas för att täcka risker för valutakursförändringar och för exponering av ränterisker. För de instrument som ingår tillämpas värderingsprincipen på portföljen som helhet. Detta innebär att vid prövning av lägsta värdets princip avräknas realiserade förluster mot realiserade vinster inom portföljen.

ANDRA LÅNGFRISTIGA VÄRDEPAPPERSINNEHAV

Tillgångar ingående i posten redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde. I efterföljande redovisning värderas aktierna till anskaffningsvärde med bedömning av om ett nedskrivningsbehov föreligger. De räntebärande tillgångarna värderas i efterföljande redovisning till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden, minskat med eventuell reservering för värdeminskning.

LÅNESKULDER OCH LEVERANTÖRSSKULDER

Långfristiga finansiella skulder redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Utgifter som är direkt hänförliga till upptagande av lån har korrigerat lånets anskaffningsvärde och periodiserats enligt effektivräntemetoden. Kortfristiga skulder redovisas till anskaffningsvärde.

DERIVATINSTRUMENT FÖR VILKA SÄKRINGSREDOVISNING INTE TILLÄMPAS

Dotterbolagens valutarisker säkras, med vissa avvikelser, mot koncernens internbank. Internbanken aggregerar sedan valutarisken i koncernen och säkrar denna mot externa motparter. Dotterbolagens import och export av varor i utländsk valuta som är kontrakterade och där pris, volym och leveranstidpunkt är fastställda ska säkras i sin helhet. Dotterbolag har även rätt att, i samråd med finansavdelningen, valutasäkra inköpsavtal utöver orderläggning i syfte att säkerställa vinstmarginaler och marknadsandelar. Vidare skall balansexponering från nettotillgångar/skulder i andra valutor, förutom genom eget kapital i dotter och intressebolag, valutasäkras (förutom avvikelser enligt placeringspolicy).

Om det bedöms vara lämpligt att justera koncernens ränterisk på total nivå kan KF använda sig av räntederivat.

Derivatinstrument värderas i enlighet med lägsta värdets princip dvs endast utestående derivatinstrument med negativt värde redovisas i balans- och resultaträkningen.

DERIVATINSTRUMENT FÖR VILKA SÄKRINGSREDOVISNING TILLÄMPAS

Koncernens elprisrisk hanteras genom handel med elderivat. Prognostiserad egen förbrukning prissäkras enligt norm fastlagd i finanspolicy. För dessa prissäkringar tillämpas säkringsredovisning vilket innebär att inga utestående elderivat tas upp till värdering i balans- och resultaträkningen. När transaktionen ingås, dokumenteras förhållandet mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten, liksom även koncernens mål för riskhanteringen och riskhanteringsstrategin avseende säkringen. KF dokumenterar också företagens bedömning, både när säkringen ingås och förlöpande, av huruvida de derivatinstrument som används i säkringsstrukturer i hög utsträckning är effektiva när det gäller att motverka förändringar i kassaflöden som är hänförliga till de säkrade posterna.

Säkringsredovisningen avbryts om säkringsinstrumentet förfaller, säljs, avvecklas eller löses in, eller säkringsrelationen inte längre uppfyller villkoren för säkringsredovisning. Eventuellt resultat från en säkringsstrukturer som avbryts i förtid redovisas omedelbart i resultaträkningen.

I vissa fall tillämpas säkringsredovisning även för säkring av valutarisker.

NOTER

Ersättningar till anställda

KLASSIFICERING

Planer för ersättningar efter avslutad anställning klassificeras som antingen avgiftsbestämda eller förmånsbestämda.

Vid avgiftsbestämda planer betalas fastställda avgifter till ett annat företag, normalt ett försäkringsföretag. KF har inte längre någon förpliktelse till den anställde när avgiften är betald. Storleken på den anställdes ersättningar efter avslutad anställning är beroende av de avgifter som har betalats och den kapitalavkastning som avgifterna ger.

Vid förmånsbestämda planer har företaget en förpliktelse att lämna de överenskomna ersättningarna till nuvarande och tidigare anställda. Företaget bär i allt väsentligt dels risken att ersättningarna kommer att bli högre än förväntat (aktuariell risk), dels risken att avkastningen på tillgångarna avviker från förväntningarna (investeringsrisk).

AVGIFTSBESTÄMDA PLANER

Avgifterna för avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad. Obetalda avgifter redovisas som skuld.

FÖRMÅNSBESTÄMDA PLANER

Vid redovisning av förmånsbestämda planer tillämpas de förenklingsregler som finns i BFNAR 2012:1. Förmånsbestämda planer för vilka pensionspremier betalas redovisas som avgiftsbestämda vilket innebär att avgifterna kostnadsförs i resultaträkningen. I de fall pensionsförpliktelser har tryggats genom överföring av medel till en pensionsstiftelse, så beräknas en avsättning och årlig kostnad utifrån nuvärdet av den intjänade framtida förmånen. I de fall stiftelsens förvaltningstillgångar överstiger förpliktelsen redovisas ingen tillgång. Nettot av ränta på pensionsskuld och förväntad avkastning på tillhörande förvaltningstillgångar redovisas i finansnettot. Övriga komponenter redovisas i rörelseresultatet.

I de fall pensionsförpliktelserna är uteslutande beroende av värdet på en ägd kapitalförsäkring redovisas pensionsförpliktelsen som en avsättning motsvarande tillgångens redovisade värde.

Pensionsförpliktelser i koncernens utländska dotterföretag redovisas på samma sätt som i det utländska dotterföretaget.

ERSÄTTNINGAR VID UPPSÄGNING

Ersättningar vid uppsägning utgår då något företag inom koncernen beslutar att avsluta en anställning före den normala tidpunkten för anställningens upphörande eller då en anställd accepterar ett erbjudande om frivillig avgång i utbyte mot sådan ersättning. Om ersättningen inte ger företaget någon framtida ekonomisk fördel redovisas en skuld och en kostnad när företaget har en legal eller informell förpliktelse att lämna sådan ersättning. Ersättningen värderas till den bästa uppskattningen av den ersättning som skulle krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen.

Skatt

Skatt på årets resultat i resultaträkningen består av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Aktuell skatt är inkomstskatt för innevarande räkenskapsår som avser årets skattepliktiga resultat och den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte har redovisats. Uppskjuten skatt är inkomstskatt för skattepliktigt resultat avseende framtida räkenskapsår till följd av tidigare transaktioner eller händelser.

Uppskjuten skatteskuld redovisas för alla skattepliktiga temporära skillnader, dock inte för temporära skillnader som härrör från första redovisningen av goodwill. Uppskjuten skattefordran redovisas för avdragsgilla temporära skillnader och för möjligheten att i framtiden använda skattemässiga underskottsavdrag. Beloppen baseras på de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen och har inte nuvärdeberäknats.

Uppskjutna skatteskulder som uppstått vid rena substansförvärv nuvärdeberäknas om värdet på den uppskjutna skatteskulden är en väsentlig del av affärssuppgörelsen och det finns ett dokumenterat samband mellan köpeskillingen och köparens värdering av den uppskjutna skatteskulden.

Uppskjutna skattefordringar har värderats till högst det belopp som sannolikt kommer att återvinnas baserat på innevarande och framtida skattepliktiga resultat. Värderingen omprövas varje balansdag.

I koncernbalansräkningen delas obeskattade reserver upp på uppskjuten skatt och eget kapital.

Avsättningar

En avsättning redovisas i balansräkningen när företaget har en legal eller informell förpliktelse till följd av en inträffad händelse och det är sannolikt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera förpliktelsen och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Vid första redovisningstillfället värderas avsättningar till den bästa uppskattningen av det belopp som kommer att krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Avsättningarna omprövas varje balansdag. När effekten av tidpunkten för betalning är väsentlig, beräknas avsättningen genom diskontering av förväntat framtida kassaflöde till ett nuvärde.

En avsättning för förlustkontrakt, för KF:s del framförallt avseende operationella leasingkontrakt, redovisas när förväntade ekonomiska fördelar som beräknas erhållas från ett kontrakt är lägre än de oundvikliga utgifterna för att infria åtagandena enligt kontraktet.

En avsättning för omstrukturering av verksamhet redovisas när det föreligger en legal eller informell förpliktelse, vilket innebär att företaget har en fastställd och utförlig omstruktureringsplan och de som berörs har en välgrundad uppfattning om att omstruktureringen kommer att genomföras.

Intäkter

Intäkter redovisas när de ekonomiska fördelarna som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla företaget samt när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Intäkterna redovisas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas med avdrag för lämnade rabatter.

Koncernens nettoomsättning avser framförallt omsättning i butik, vilken intäktsredovisas i sin helhet vid försäljningstillfället. Koncernens kundlojalitetsprogram, "Medlemsprogrammet", ger kunder möjlighet att samla poäng i samband med inköp hos Coop eller partners. Baserat härpå kan kunden plocka ut varor och få framtida rabatter. Möjlighet finns också att lösa in poäng mot förmåner hos partners. Redovisningsmässigt fördelas verkligt värde av ersättning som erhålls vid försäljningstillfället, mellan poäng och övriga komponenter i försäljningen. Verkligt värde av intjänade poäng redovisas initialt som avsättning, varvid hänsyn tas till hur många poäng som förväntas bli inlösta totalt. Ny bedömning av inlösengrad görs vid varje bokslutstillfälle. Intäkt som fördelats till poäng redovisas i resultaträkningen när poängen löses in alternativt förfaller.

Butiker agerar ombud för ett antal företag och erhåller därmed provisionsintäkter för utförda tjänster avseende exempelvis speltransaktioner och postverksamhet. Dylik provisionsersättning redovisas såsom övrig rörelseintäkt.

Intäkt vid partihandelsförsäljning redovisas när varorna levereras. Intäkter hänförliga till tillhandahållande av tjänster inom områden som exempelvis logistik, marknadsföring, inköp & kategoristyrning, redovisning och IT redovisas i takt med att de intjänas.

Ränta redovisas som intäkt enligt effektivräntemetoden. Utdelning redovisas när behörigt organ har fattat beslut om att utdelning ska lämnas.

I de fall köpevillkoren innebär att köparen erhåller en finansiering är intäkternas verkliga värde nuvärdet av alla framtida betalningar.

NOTER

Kassaflödesanalys och likvida medel

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod.

Likvida medel består av kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut samt kortfristiga placeringar som utgörs av obligationer. Spärrade medel klassificeras inte som likvida medel. Förändringar i spärrade medel redovisas i investeringsverksamheten.

Redovisningsprinciper i moderföretaget

Redovisningsprinciperna i moderföretaget överensstämmer med de ovan angivna redovisningsprinciperna i koncernredovisningen utom i nedanstående fall.

LEASING

Samtliga leasingavtal där företaget är leasetagare redovisas som operationell leasing (hyresavtal), oavsett om avtalen är finansiella eller operationella. Leasingavgiften redovisas som en kostnad linjärt över leasingperioden.

ANDELAR I DOTTERFÖRETAG, INTRESSEFÖRETAG OCH GEMENSAMT STYRDA FÖRETAG

Andelar i dotterföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet. Eventuella lämnade aktieägartillskott läggs till anskaffningsvärdet när de lämnas. Utdelning från dotterföretag redovisas som intäkt.

SKATT

I moderföretaget särredovisas inte uppskjuten skatt som är hänförlig till obeskattade reserver.

KONCERNBIDRAG

Koncernbidrag som erhållits/lämnats redovisas som en bokslutsdisposition i resultaträkningen. Det erhållna/lämnade koncernbidraget har påverkat företagets aktuella skatt.

EGET KAPITAL

Eget kapital delas in i bundet och fritt kapital, i enlighet med årsredovisningslagens indelning.

NOT 2 Uppskattningar och bedömningar

Följande uppskattningar och bedömningar är de som bedöms vara de viktigaste för en förståelse av de finansiella rapporterna med hänsyn till graden av betydande bedömningar.

Nedskrivningsprövningar

Immateriella och materiella anläggningstillgångar upptas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Redovisat värde provas närhelst händelser eller ändrade förutsättningar indikerar att det redovisade värdet inte kan återvinnas. Beräknat nyttjandevärde utgörs av ett diskonterat kassaflöde. De viktigaste antagandena i dessa beräkningar rör tillväxttakt, vinstmarginaler, investeringsbehov och diskonteringsränta.

Medlemsprogrammet

Koncernens kundlojalitetsprogram, "Medlemsprogrammet", ger kunder möjlighet att samla poäng i samband med inköp hos Coop eller partners. Redovisningsmässigt fördelas verkligt värde av ersättning som erhålls vid försäljningstillfället, mellan poäng och övriga komponenter i försäljningen. Beräkning av verkligt värde av intjänade poäng baseras på antaganden om förväntad inlösengrad. Ny bedömning av inlösengrad och kundpreferens, vad gäller inlösen, görs vid varje bokslutstillfälle.

Värdering av underskottsavdrag

Koncernen bedömer varje år om något nedskrivningsbehov föreligger för uppskjutna skattefordringar avseende skattemässiga underskottsavdrag. Dessutom bedöms möjligheten att aktivera nya uppskjutna skattefordringar avseende tidigare uppkomna skattemässiga underskottsavdrag, vilka hittills inte föranlett aktivering. Uppskjuten skattefordran är endast upptagen i de fall det är troligt att framtida skattemässiga överskott kommer att finnas tillgängliga inom överskådlig tid för utnyttjande.

NOT 3 Nettoomsättning per rörelsegren ¹⁾

Koncernen	2014	2013
Coop Sverige	34 161	34 076
Mediegruppen	2 038	2 156
Fastighetsgruppen	1 593	1 828
Investgruppen och MedMera Bank	1 578	1 676
Övriga bolag	106	99
Elimineringar	-1 722	-1 717
	37 753	38 118

¹⁾ Föregående år har räknats om med hänsyn till omgrupperingar i den operativa bolagsstrukturen under 2014. Coop Sverige Fastigheter och MedMera Bank har flyttats från Coop Sverige till Fastighetsgruppen respektive Investgruppen.

NOTER

NOT 4 Övriga rörelseintäkter

Koncernen	2014	2013
Realisationsvinst vid avyttring av koncernföretag	285	-
Realisationsvinst vid avyttring av fastigheter	144	741
Provisionsintäkter avseende spel, biljetter m.m.	143	140
Vidarefakturerade kostnader	34	4
Tjänster till DDF	3	5
Tjänster till övriga	3	21
Hysesintäkter	9	6
Övrigt	208	200
	829	1 134

Moderföretaget	2014	2013
Vidarefakturerade kostnader	3	6
Tjänster till DDF	3	4
Tjänster till övriga	205	231
Hysesintäkter	2	-
Gottgörelse från Konsumentkooperationens pensionsstiftelse	32	-
Övrigt	1	3
	244	243

NOT 5 Anställda, personalkostnader och arvoden till styrelse

Medelantalet anställda:

	2014	Varav män	2013	Varav män
Moderföretaget				
Sverige	28	64%	54	54%
Totalt i moderföretaget	28	64%	54	54%
Dotterföretag				
Sverige	7 748	42%	8 190	41%
Europa	57	65%	168	45%
Asien	33	48%	31	55%
Nord- och Sydamerika	-	-	1	100%
Totalt i dotterföretag	7 838	42%	8 390	42%
Koncernen totalt	7 866	42%	8 444	42%

Redovisning av könsfördelning i företagsledning:

	2014-12-31	2013-12-31
	Andelen kvinnor	Andelen kvinnor
Moderföretaget		
Styrelsen	38%	38%
Övriga ledande befattningshavare	33%	24%
Koncernen totalt		
Styrelsen	29%	19%
Övriga ledande befattningshavare	50%	48%

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, inklusive pensionskostnader:

	2014	2013
	Löner och andra ersättningar	Löner och andra ersättningar
	Sociala kostnader	Sociala kostnader
Moderföretaget	29	22
(varav pensionskostnad)	¹⁾	¹⁾
Dotterföretag	3 243	3 290
(varav pensionskostnad)	(217)	(236)
Koncernen totalt	3 272	3 362
(varav pensionskostnad) ²⁾	²⁾	²⁾

¹⁾ Av moderföretagets pensionskostnader avser 0,6 mkr (2,7) gruppen styrelse och vd.

²⁾ Av koncernens pensionskostnader avser 10 mkr (14) gruppen styrelse och vd.

Moderföretaget har erhållit gottgörelse ur Konsumentkooperationens Pensionsstiftelse med 32 mkr. Gottgörelsebeloppet minskar löneskatteunderlaget.

Löner och andra ersättningar fördelade mellan styrelseledamöter m.fl. och övriga anställda:

	2014	2013
	Styrelse och vd	Styrelse och vd
	Övriga anställda	Övriga anställda
Moderföretaget ¹⁾	8	23
(varav tantiem o.d.)	(-)	(-)
Dotterföretag	54	49
(varav tantiem o.d.)	(-)	(1)
Koncernen totalt	62	72
(varav tantiem o.d.)	(-)	(1)

¹⁾ I beloppet om 8 mkr avseende styrelse och vd 2014 ingår ersättning till f. d. vd med 3 mkr.

Avtal om avgångsvederlag

Vid vd:s uppsägning gäller en ömsesidig uppsägningstid om 6 månader. Vid uppsägning från företagets sida utgår, utöver lön under uppsägningstiden, ett avgångsvederlag om 12 månadslöner. För vd görs en pensionsavsättning enligt avtal om 30 procent beräknat på pensionsmedförande lön.

NOT 6 Avskrivningar, nedskrivningar och återföringar

	2014	2013
Koncernen		
Kostnad för sålda varor	-171	-255
Försäljningskostnader	-563	-613
Administrationskostnader	-78	-29
Övriga rörelsekostnader	-24	-15
	-836	-912
Moderföretaget		
Administrationskostnader	-52	-5
	-52	-5

NOTER

NOT 7 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

	2014	2013
Koncernen		
<i>PWC</i>		
Revisionsuppdrag	7	–
Andra uppdrag	2	–
<i>KPMG</i>		
Revisionsuppdrag	–	10
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	2	–
Andra uppdrag	4	2
<i>Övriga revisorer</i>		
Revisionsuppdrag	1	1
Andra uppdrag	1	1
Moderföretag		
<i>PWC</i>		
Revisionsuppdrag	1	–
Andra uppdrag	2	–
<i>KPMG</i>		
Revisionsuppdrag	–	2
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	2	–

NOT 8 Operationell leasing

Leasingavtal där företaget är leasetagare:

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal		
Inom ett år	1 530	2 129
Mellan ett och fem år	4 035	4 670
Senare än fem år	1 136	1 283
	6 701	8 082
	2014	2013
Räkenskapsårets kostnadsförda leasingavgifter	1 660	2 313

De operationella leasingavtalen där företaget är leasetagare hänför sig framförallt till hyra av butiks- och lagerlokaler. Inom koncernen finns ett stort antal hyreskontrakt för butiker och övriga lokaler som till sin karaktär skiljer sig åt vad gäller t ex avtalstider och indexuppräknings. De flesta avtalen kan vid leasingperiodens slut förlängas till en avgift som överensstämmer med en marknadsmässig avgift. I vissa hyresavtal ingår en variabel avgift som utgörs av en omsättningsbaserad del.

Moderföretaget	2014-12-31	2013-12-31
Framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal		
Inom ett år	64	84
Mellan ett och fem år	9	35
	74	119
	2014	2013
Räkenskapsårets kostnadsförda leasingavgifter	86	85

De operationella leasingavtalen där företaget är leasetagare hänför sig framförallt till hyra av IT-relaterade produkter.

Leasingavtal där företaget är leasegivare:

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara operationella leasingavtal		
Inom ett år	89	93
Mellan ett och fem år	173	245
Senare än fem år	9	14
	271	352

De operationella leasingavtalen där företaget är leasegivare hänför sig framförallt till uthyrning av butikslokaler. Hyreskontrakten skiljer sig åt vad t ex avser avtalstider och indexuppräknings. De flesta avtal kan vid leasingperiodens slut förlängas.

NOT 9 Resultat från andelar i koncernföretag

Moderföretaget	2014	2013
Utdelning	166	–
Realisationsresultat vid avyttring av andelar	1	-1 530
Nedskrivningar	-452	-23
	-286	-1 553

NOT 10 Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

Koncernen	2014	2013
Ränteintäkter	52	42
Utdelningar	18	24
Nedskrivningar	–	-26
Återföring nedskrivningar	5	–
	75	40

Moderföretaget	2014	2013
Utdelningar	1	1
Övrigt	1	–
	2	1

NOT 11 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

Koncernen	2014	2013
Ränteintäkter	118	142
Utdelningar	8	10
Valutakursvinster	–	3
Realisationsresultat	134	28
Återföring av nedskrivning	–	40
	260	223

Moderföretaget	2014	2013
Ränteintäkter, koncernföretag	69	220
Ränteintäkter, övriga	2	3
Valutakursvinster	8	5
Återföring Sparkassan	–	14
Övrigt	9	9
	89	252

NOTER

NOT 12 Räntekostnader och liknande resultatposter

Koncernen	2014	2013
Räntekostnader	-92	-204
Valutakursförluster	-41	-10
Övriga finansiella kostnadsposter	-3	-45
	-136	-259

Moderföretaget	2014	2013
Räntekostnader, koncernföretag	-30	-36
Räntekostnader, övriga	-72	-172
Valutakursförluster	-7	-4
Övriga finansiella kostnader koncernföretag	-3	-
Övriga finansiella kostnadsposter	-3	-
Övrigt	-	-13
	-115	-225

NOT 13 Skatt på årets resultat

Koncernen	2014	2013
Aktuell skatt	-3	-3
Uppskjuten skatt	49	-41
	46	-44

Kommentarer

Moderföretaget	2014	2013
Uppskjuten skatt	-72	44
	-72	44

Avstämning av effektiv skatt:

Koncernen	Procent	2014 Belopp	Procent	2013 Belopp
Resultat före skatt		15		-13
Skatt enligt gällande skattesats för moderföretaget	22,0%	-3	22,0%	3
Effekt av andra skattesatser för utländska dotterföretag		-1		-3
Av-/nedskrivning av koncernmässig goodwill		-1		-2
Andra icke-avdragsgilla kostnader		-110		-205
Ej skattepliktiga intäkter		34		219
Skatteeffekt försäljning av aktier, fastighet och bostadsrätt		87		-45
Ökning av underskottsavdrag utan motsvarande aktivering av uppskjuten skatt		-77		-36
Utnyttjande av tidigare ej aktiverade underskottsavdrag		8		1
Skatt hänförlig till tidigare år		91		9
Justering av skatt i intresseföretag och gemensamt styrda företag		6		-1
Övrigt		12		15
Redovisad effektiv skatt		46		-44

Moderföretaget	Procent	2014 Belopp	Procent	2013 Belopp
Resultat före skatt		72		-1 745
Skatt enligt gällande skattesats för moderföretaget	22,0%	-16	22,0%	384
Ej avdragsgilla kostnader		-103		-7
Ej skattepliktiga intäkter		37		12
Skatteeffekt försäljning av aktier, fastighet och bostadsrätt		0		-337
Skatt hänförlig till tidigare år		-		-10
Övrigt		9		2
Redovisad effektiv skatt		-72		44

NOTER

NOT 14 Immateriella anläggningstillgångar

Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande:

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	790	762
Rörelseförvärv	-	27
Övriga investeringar	82	53
Avyttringar och utrangeringar	-83	-71
Omklassificeringar	3	20
Vid årets slut	792	790
Akkumulerade avskrivningar		
Vid årets början	-503	-473
Rörelseförvärv	-	-19
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	62	44
Omklassificeringar	13	30
Årets avskrivning	-80	-85
Vid årets slut	-508	-503
Akkumulerade nedskrivningar		
Vid årets början	-96	-60
Återförda nedskrivningar på avyttringar och utrangeringar	-	26
Omklassificeringar	7	-
Årets nedskrivningar	-1	-63
Vid årets slut	-90	-96
Redovisat värde vid årets slut	194	192
Moderföretaget	2014-12-31	2013-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	20	65
Övriga investeringar	7	1
Avyttringar och utrangeringar	-27	-46
Vid årets slut	-	20
Akkumulerade avskrivningar		
Vid årets början	-4	-32
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	9	31
Årets avskrivning	-5	-3
Vid årets slut	-	-4
Akkumulerade nedskrivningar		
Vid årets början	-	-15
Återförda nedskrivningar på avyttringar och utrangeringar	-	15
Vid årets slut	-	-
Redovisat värde vid årets slut	-	16

Koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande rättigheter:

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	115	115
Rörelseförvärv	-	2
Övriga investeringar	6	4
Avyttringar och utrangeringar	-36	-5
Omklassificeringar	-7	-
Vid årets slut	78	115
Akkumulerade avskrivningar		
Vid årets början	-97	-94
Avyttringar och utrangeringar	34	-
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	-	5
Omklassificeringar	3	-
Årets avskrivning	-6	-7
Vid årets slut	-66	-97
Redovisat värde vid årets slut	12	17
Moderföretaget	2014-12-31	2013-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	9	9
Övriga investeringar	-	2
Avyttringar och utrangeringar	-8	-2
Vid årets slut	2	9
Akkumulerade avskrivningar		
Vid årets början	-3	-3
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	4	1
Årets avskrivning	-2	-2
Vid årets slut	-1	-3
Redovisat värde vid årets slut	1	6
Hyrerättigheter och liknande rättigheter:		
Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	21	35
Nyanskaffningar	2	-
Avyttringar och utrangeringar	-8	-5
Omklassificeringar	-	-9
Vid årets slut	15	21
Akkumulerade avskrivningar		
Vid årets början	-18	-26
Avyttringar och utrangeringar	7	2
Omklassificeringar	-	9
Årets avskrivning	-1	-2
Vid årets slut	-12	-18
Redovisat värde vid årets slut	4	3

NOTER

NOT 14 Immateriella anläggningstillgångar, forts.

Goodwill:

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	1 088	991
Ändrad redovisningsprincip	-11	-
Nyanskaffningar	1	11
Rörelseförvärv	-	118
Avyttringar och nedläggning av verksamhet	-98	-28
Omklassificeringar	-22	-
Årets valutakursdifferenser	1	-3
Vid årets slut	959	1 088
Ackumulerade avskrivningar		
Vid årets början	-642	-519
Ändrad redovisningsprincip	10	-13
Rörelseförvärv	-	-50
Avyttringar och nedläggning av verksamhet	48	27
Omklassificeringar	24	-
Årets avskrivning	-85	-88
Årets valutakursdifferenser	-1	1
Vid årets slut	-646	-642
Ackumulerade nedskrivningar		
Vid årets början	-56	-41
Ändrad redovisningsprincip	1	-
Rörelseförvärv	-	-12
Årets nedskrivningar	-3	-4
Årets valutakursdifferenser	-3	1
Vid årets slut	-61	-56
Redovisat värde vid årets slut	252	390

Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar:

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Förskott vid årets början	76	54
Förändring via förvärv/avyttring av dotterföretag	22	-
Omklassificeringar	-19	-49
Under året utbetalda förskott	-	70
Årets nedskrivningar	-45	-
Vid årets slut	34	76

Moderföretaget	2014-12-31	2013-12-31
Förskott vid årets början	22	-
Förändring via förvärv/avyttring av dotterföretag	23	-
Under året utbetalda förskott	-	22
Årets nedskrivningar	-45	-
Vid årets slut	-	22

NOT 15 Materiella anläggningstillgångar

Byggnader och mark:

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	1 314	4 551
Nyanskaffningar	20	73
Rörelseförvärv	348	-
Avyttringar och utrangeringar	-58	-3 342
Omklassificeringar	30	32
Vid årets slut	1 654	1 314
Ackumulerade avskrivningar		
Vid årets början	-225	-553
Rörelseförvärv	-38	-
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	27	475
Omklassificeringar	-	3
Årets avskrivning	-60	-150
Vid årets slut	-296	-225
Ackumulerade nedskrivningar		
Vid årets början	-128	-144
Rörelseförvärv	-7	-
Återförda nedskrivningar på avyttringar och utrangeringar	-	18
Under året återförda nedskrivningar	5	5
Årets nedskrivningar	-26	-7
Vid årets slut	-156	-128
Redovisat värde vid årets slut	1 202	961

Varav mark:

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden	443	372
Redovisat värde vid årets slut	443	372

Uppllysning om verkligt värde på förvaltningsfastigheter:

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Ackumulerade verkliga värden		
Vid årets början	414	1 880
Vid årets slut	438	414

Marknadsvärdet av helägda förvaltningsfastigheter per 31 december 2014 uppgick till 438 Mkr.

Fastigheterna är till sin karaktär uteslutande mark och/eller projektfastigheter. Marknadsvärdet har i huvudsak fastställts genom interna värderingar. Byggrätter/mark har värderats utifrån bedömt marknadsvärde per kvadratmeter byggrätt i de fall det finns fastställda byggrätter enligt detaljplan. Om detaljplan saknas för en fastighet har ett riskavdrag gjorts utifrån bedömda förutsättningar för att erhålla byggrätter enligt detaljplan. För bebyggda projektfastigheter används bedömt värde per kvadratmeter byggrätt efter avdrag för rivningskostnader och övriga kostnader. Till detta läggs initialt återstående driftnetto av befintliga hyresavtal under kalkylperioden. Projektfastigheter värderas utifrån det uppskattade värdet av genomfört projekt med avdrag för kvarstående investeringar och ett bedömt riskpåslag, inklusive i vissa fall även en kompletterande sammanräkning av de upparbetade investeringarna i projektet per 2014-12-31.

NOTER

Nedlagda utgifter på annans fastighet:

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	44	44
Nyanskaffningar	–	4
Avyttringar och utrangeringar	-38	–
Omklassificeringar	7	-2
Årets valutakursdifferenser	–	-2
Vid årets slut	13	44
Akkumulerade avskrivningar		
Vid årets början	-12	-10
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	14	–
Årets avskrivning	-4	-2
Vid årets slut	-2	-12
Akkumulerade nedskrivningar		
Vid årets början	–	–
Återförda nedskrivningar på avyttringar och utrangeringar	1	–
Årets nedskrivningar	-1	–
Vid årets slut	–	–
Redovisat värde vid årets slut	11	32

Maskiner och andra tekniska anläggningar:

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	119	133
Nyanskaffningar	2	18
Avyttringar och utrangeringar	-61	-2
Omklassificeringar	–	-30
Vid årets slut	60	119
Akkumulerade avskrivningar		
Vid årets början	-36	-55
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	12	1
Omklassificeringar	–	29
Årets avskrivning	-9	-11
Vid årets slut	-33	-36
Redovisat värde vid årets slut	27	83

Inventarier, verktyg och installationer:

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	5 254	6 547
Nyanskaffningar	323	451
Rörelseförvärv	39	100
Avyttringar och utrangeringar	-1 083	-1 639
Omklassificeringar	32	-199
Årets valutakursdifferenser	1	-6
Vid årets slut	4 566	5 254
Akkumulerade avskrivningar		
Vid årets början	-3 309	-4 201
Rörelseförvärv	-10	-50
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	977	1 162
Omklassificeringar	5	245
Årets avskrivning	-477	-467

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Årets valutakursdifferenser	-1	2
Vid årets slut	-2 815	-3 309
Akkumulerade nedskrivningar		
Vid årets början	-313	-329
Återförda nedskrivningar på avyttringar och utrangeringar	17	37
Omklassificeringar	–	10
Under året återförda nedskrivningar	135	47
Årets nedskrivningar	-177	-78
Vid årets slut	-338	-313
Redovisat värde vid årets slut	1 413	1 632

Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar:

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Vid årets början	62	168
Rörelseförvärv	1	-27
Avyttringar och utrangeringar	-2	-2
Omklassificeringar	-75	-88
Investeringar	126	11
Vid årets slut	112	62

Moderföretaget	2014-12-31	2013-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	2	12
Avyttringar och utrangeringar	-2	-10
Vid årets slut	–	2
Akkumulerade avskrivningar		
Vid årets början	–	-10
Återförda avskrivningar på avyttringar och utrangeringar	–	10
Vid årets slut	–	–
Redovisat värde vid årets slut	–	2

NOTER

NOT 16 Andelar i koncernföretag

Moderföretaget	2014-12-31	2013-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	7 811	8 234
Förvärv	1 751	2 662
Avyttring	-289	-3 084
Vid årets slut	9 274	7 811
Ackumulerade nedskrivningar		
Vid årets början	-1 878	-2 264
Avyttring	289	409
Årets nedskrivningar	-452	-23
Vid årets slut	-2 042	-1 878
Redovisat värde vid årets slut	7 233	5 933

Specifikation av moderföretagets och koncernens innehav av andelar i koncernföretag:

Företag, tkr	Org nr	Säte	Antal andelar	Andel i % ¹⁾	2014-12-31 Redovisat värde	2013-12-31 Redovisat värde
Coop Butiksutveckling AB	556742-9815	Solna	100 000	100	–	–
Coop Fastigheter AB	556033-2446	Solna	100 000	100	1 112	1 112
Coop Marknad AB	556044-0397	Solna	1 000	100	3	4
Coop Sverige AB	556710-5480	Solna	5 001 130	100	4 057	3 157
Coop Butiker & Stormarknader AB	556030-5921	Solna	–	100	–	–
Coop Logistik AB	556710-2453	Solna	–	100	–	–
Coop Affärsstöd AB	556118-5371	Solna	–	100	–	–
KF Invest AB	556027-5488	Solna	800 000	100	1 194	1 194
KF Invest Förvaltning AB	556174-7717	Solna	–	100	–	–
Grönholmen AB	556778-0456	Stockholm	–	100	–	–
KFI Kapital AB	556706-3762	Solna	–	100	–	–
Läckeby Water Group AB	556741-2480	Stockholm	–	92	–	–
Pan Vision Intressenter AB	556741-2258	Stockholm	–	100	–	–
KF Media AB	556398-2387	Solna	25 000	100	240	140
Akademibokhandeln AB	556204-5004	Stockholm	–	65	–	–
Bokus AB	556493-0492	Stockholm	–	100	–	–
Norstedts Förlagsgrupp AB	556045-7748	Stockholm	–	100	–	–
MedMera Bank AB	556091-5018	Solna	3 000 000	100	612	312
AB Tidningen Vi	556041-3790	Stockholm	10 000	100	7	7
Vår Gärd Saltsjöbaden AB	556035-2592	Nacka	35 000	100	7	7
Övriga dotterföretag, vilande eller av mindre betydelse			–	–	1	1
					7 233	5 933

¹⁾ Ägarandelen av kapitalet avses, vilket även överensstämmer med andelen av rösterna för totalt antal aktier.

Förvärv/-avyttring under räkenskapsåret

KFI Kapital AB avyttrade i september sin ägda andel om 80 procent i Löplabbetgruppen AB till köparen Intersport Sverige AB.

Falköpings Mejeri ekonomisk förening förvärvade i juni samtliga aktier i Grådö Mejeri AB från säljaren Coop Sverige AB.

KFI Kapital AB avyttrade i december sin ägda andel om 73 procent i L&R Intressenter AB.

I december förvärvade Coop Fastigheter sex dotterbolag från den gemensamt styrda koncernen Handelsbodarna.

NOTER

NOT 17 Andelar i gemensamt styrda företag

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	23	32
Aktieägartillskott	2	–
Avyttring	–	-3
Omklassificeringar	-17	–
Årets andel i gemensamt styrda företags resultat	26	-6
Vid årets slut	34	23

Specifikation av moderföretagets och koncernens innehav av andelar i gemensamt styrda företag:

Gemensamt styrda företag	Org nr	Säte	Andel i % ¹⁾	2014-12-31 Kapitalandelens värde i koncernen
Indirekt ägda				
Handelsbodarna i Sverige Fastighets AB	556792-4146	Stockholm	50	10
Solberga Handelscenter AB	556764-6483	Strängnäs	50	16
Fastighets AB Partille 11	556518-4354	Göteborg	50	7
Branddörren 2 i Stockholm AB	556742-7991	Stockholm	50	4
Övriga, vilande eller av mindre betydelse			50	-3
				34

Specifikation av moderföretagets och koncernens innehav av andelar i gemensamt styrda företag:

Gemensamt styrda företag	Org nr	Säte	Andel i % ¹⁾	2013-12-31 Kapitalandelens värde i koncernen
Indirekt ägda				
Solberga Handelscenter AB	556764-6483	Strängnäs	50	14
Fastighets AB Partille 11	556518-4354	Göteborg	50	8
Branddörren 2 i Stockholm AB	556742-7991	Stockholm	50	5
Övriga, vilande eller av mindre betydelse			–	-4
				23

¹⁾ Ägarandelen av kapitalet avses, vilket även överensstämmer med andelen av rösterna för totalt antal aktier.

NOT 18 Fordringar hos gemensamt styrda företag

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	317	287
Tillkommande fordringar	14	30
Reglerade fordringar	-191	–
Omklassificeringar	-6	–
Vid årets slut	134	317

NOTER

NOT 19 Andelar i intresseföretag

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	27	29
Avyttring	-	-1
Årets andel i intresseföretags resultat, (dela upp)	-2	-1
Nedskrivning goodwill	-2	-
Vid årets slut	23	27

Specifikation av moderföretagets och koncernens innehav av andelar i intresseföretag:

Intresseföretag	Org nr	Säte	Andel i % ¹⁾	2014-12-31
				Kapitalandelens värde i koncernen
Indirekt ägda				
Pocketförlaget Sverige AB	556707-1542	Stockholm	28	11
Övriga, vilande eller av mindre betydelse			-	12
				23

Specifikation av moderföretagets och koncernens innehav av andelar i intresseföretag:

Intresseföretag	Org nr	Säte	Andel i % ¹⁾	2013-12-31
				Kapitalandelens värde i koncernen
Indirekt ägda				
Pocketförlaget Sverige AB	556707-1542	Stockholm	28	13
Övriga, vilande eller av mindre betydelse			-	14
				27

¹⁾ Ägarandelen av kapitalet avses, vilket även överensstämmer med andelen av rösterna för totalt antal aktier.

NOT 20 Fordringar hos intresseföretag

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	9	9
Redovisat värde vid årets slut	9	9
Moderföretaget	2014-12-31	2013-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	9	9
Redovisat värde vid årets slut	9	9

NOT 21 Andra långfristiga värdepappersinnehav

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	330	367
Ändrad redovisningsprincip	1	65
Tillkommande tillgångar	10	7
Avgående tillgångar	-16	-15
Omklassificeringar	-	-94
Vid årets slut	325	330
Ackumulerade nedskrivningar		
Vid årets början	-95	-179
Omklassificeringar	-	94
Under året återförda nedskrivningar	2	-
Årets nedskrivningar	-1	-10
Vid årets slut	-94	-95
Redovisat värde vid årets slut	231	235
Moderföretaget	2014-12-31	2013-12-31
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	67	67
Redovisat värde vid årets slut	67	67

NOTER

NOT 22 Finansiella instrument och riskhantering

Derivat och finansiell riskhantering:

Koncernen	2014-12-31		2013-12-31	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Tillgångar				
<i>Derivat för vilka säkringsredovisning tillämpas</i>				
Valutaterminer	–	1	–	–
	–	1	–	–
<i>Derivat för vilka säkringsredovisning inte tillämpas</i>				
Valutaterminer	–	2	–	5
	–	2	–	5
Värde vid årets slut	–	3	–	5

Moderföretaget	2014-12-31		2013-12-31	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Tillgångar				
<i>Derivat för vilka säkringsredovisning inte tillämpas</i>				
Valutaterminer	–	1	–	–
Värde vid årets slut	–	1	–	–

Koncernen	2014-12-31		2013-12-31	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Skulder				
<i>Derivat för vilka säkringsredovisning tillämpas</i>				
Elderivat	–	14	–	28
Värde vid årets slut	–	14	–	28

Principer för finansiering och finansiell riskhantering

KF är genom sin verksamhet utsatt för olika typer av finansiella risker. KF har en centraliserad finansverksamhet som administreras av KF Invest. KF Invest ansvarar för koncernens agerande mot de finansiella marknaderna, hanteringen av finansiella risker inom koncernen och samtliga räntebärande poster i balansräkningen. Utöver koncernen omfattar internbanksverksamheten även konsumentföreningar. Genom den centraliserade finansverksamheten uppnås en professionell hantering av risker, betalningsflöden och bankrelationer. KF Invests avvikelsemandat bestäms av KF:s styrelse och är tydligt begränsade.

Valutarisk

Valutarisk är risken för en negativ inverkan på koncernens resultat- och balansräkning till följd av valutakursförändringar. Total valutaexponering får maximalt uppgå till 10 procent av tillgångsportföljens värde, dvs. 418 Mkr. Valutarisk indelas vanligen i transaktionsexponering och omräkningsexponering. Transaktionsexponeringen är en följd av koncernens operativa och finansiella valutaflöden. Omräkningsexponeringen beror på tillgångar, skulder och eget kapital i utlandet, exempelvis till följd av utländska verksamheter. Dotterbolagens valutasäkringar görs via KF Invest med hjälp av koncerninterna transaktioner som sedan KF Invest i sin tur säkrar mot externa motparter.

Transaktionsexponering

KF har som målsättning att prissäkra operativ transaktionsexponering i samband med att den underliggande varan prissätts. Finansiella flöden kurssäkras däremot för hela löptiden.

Omräkningsexponering

KF:s omräkningsexponering härstammar främst från tillgångar och skulder i utländska dotterbolag. Omräkningsexponering av eget kapital i hel- eller delägda dotterbolag kurssäkras ej.

Nedan redovisas internbankens utestående valutakontrakt per 31 december 2014 i lokal valuta, samt omräknade till EUR.

Valuta	Kontrakt mot koncernbolag (mn lokal valuta)	Kontrakt mot finansiella placeringar (mn lokal valuta)	Kontrakt mot extern motpart (mn lokal valuta)	Nettoexponering (mn lokal valuta)	Nettoexponering i Euro (mn EUR)
CZK	–	-28,0	-28,0	–	–
DKK	-23,7	-5,0	18,7	–	–
EUR	-30,5	-12,5	19,1	1,1	1,1
GBP	-0,9	–	0,9	–	–
NOK	-71,4	-14,8	56,6	–	–
USD	-2,5	-26,5	-24,0	–	–
PLN	–	-3,6	-3,6	–	–
Total valutaexponering (milj. EUR)					1,1

Finansiering

Det är koncernens policy att uppnå stabilitet i den långsiktiga kapitalförsörjningen och begränsa såväl likviditets- som refinansieringsrisken. Upprätthållandet av en tillräcklig betalningsreserv i form av kassa och outnyttjade kreditfaciliteter är av central betydelse. KF koncernens finansieringskällor utgörs i huvudsak av insatskapital, förlagsinsatser, inlåning via Sparkassan och MedMera Bank, banklån samt övrigt eget kapital.

Ränterisk

Ränterisk definieras som risken för att förändringar i det allmänna ränteläget påverkar KF:s resultat negativt. Räntebindningstiden i KF:s tillgångsportfölj är anpassad för att möta den korta durationen i skuldportföljen. Enligt koncernens finanspolicy ska durationen vara 0,5-3,5 år, med ett benchmark på 2 år. Vid årsskiftet var durationen 1,90 år (1,88), vilket motsvarar en ränterisk relativt benchmark på 7,0 Mkr (4,0) beräknat som ett 1procent skift i avkastningskurvan.

För att reducera ränterisken och skydda koncernens resultat mot en eventuell ränteuppgång använder KF räntederivat.

Övrig marknadsrisk

Marknadsrisk definieras som risken för att värdet på finansiella instrument varierar på grund av förändrade marknadspriser.

Inom ramen för KF:s kapitalförvaltningsverksamhet innehade KF vid årsskiftet noterade aktier och andelar i fonder med absolut avkastningsmål till ett marknadsvärde på 946 Mkr (1 062). Aktierna hanteras dels av externa förvaltare, dels av KF Invest. Dessutom hade KF 331 Mkr (289) i riskkapitalbolag, onoterade aktier och övriga långfristiga finansiella placeringar, varav 242 Mkr (261) hänförs till kapitalförvaltningsverksamheten.

Övrig marknadsrisk inom kapitalförvaltningsverksamheten begränsas med regler för maximal allokering till riskexponerade tillgångsdrag. KF begränsar övrig marknadsprisrisk genom ett detaljerat regelverk avseende diversifiering, motparts- och kreditrisk i KF:s operativa placeringsreglemente.

NOTER

NOT 22 Finansiella instrument och riskhantering, forts.

Likviditetsrisk

Per den 31 december 2014 uppgick koncernens likvida medel, inklusive räntebärande kortfristiga placeringar, till 4 104 Mkr (4 046). Likviditeten förvaltas inom ramen för kapitalförvaltningen.

Likviditetsbrist kan uppstå inom KF genom oförutsedda uttag ur Spar-kassan, MedMera Bank och koncernens cash-pooler. Likviditetsutvecklingen följs upp dagligen. Därtill upprättas kontinuerligt likviditetsprognoser. KF:s placeringar i certifikat, obligationer och noterade aktier skall huvudsakligen göras i värdepapper som kan likvideras med kort varsel utan risk för ökade kostnader. Vidare skall KF säkerställa att det finns en adekvat likviditetsreserv. Likviditetsreserven utgörs av banktillgodohavanden samt låneramar som kan utnyttjas utan framförhållning. Vid årsskiftet hade KF bankkrediter på 1 060 Mkr (1 217), varav 0 Mkr (347) var utnyttjat per den 31 december 2014.

Kredit- och motpartsrisk

KF är exponerade mot kreditrisk genom sina placeringar i obligationer och aktier. Denna risk begränsas genom regler i KF:s finanspolicy avseende motparters rating. Vidare har KF exponering mot konsumentföreningar till följd av utlåning. Sådan utlåning får därför endast göras efter noggrann kreditbedömning. Dessutom har KF endast en begränsad kreditrisk i kundfordringarna, vilket är en naturlig följd av verksamhetens karaktär.

Den största enskilda kreditexponeringen per den 31 december 2014 var gentemot Statshypotek. Marknadsvärdet var totalt 1 022 Mkr.

Härutöver har KF motpartsrisk genom finansiella instrument på valuta-, ränte-, aktie- och elmarknaderna. Motpart i dessa transaktioner är banker, fondkommissionärer, elhandelsbolag och detaljhandelsdrivande föreningar.

KF:s motpartsrisk begränsas genom att finansiella transaktioner endast görs med godkända motparter. KF strävar efter att fördela finansiella transaktioner mellan flera motparter. Dessutom används främst standardiserade kontrakt. KF strävar även efter att teckna ISDA-avtal med samtliga finansiella motparter för att därigenom möjliggöra kvittning av skulder och fordringar vid motpartens obestånd.

NOT 23 Uppskjuten skatt

Temporära skillnader föreligger då det finns skillnader i tillgångars och skulders redovisade respektive skattemässiga värden. Temporära skillnader avseende följande poster samt underskottsavdrag har resulterat i uppskjutna skattefordringar och skatteskulder.

Koncernen	2014-12-31		Netto
	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	
Temporära skillnader			
Anläggningstillgångar, inkl ev obeskattade reserver	74	104	-30
Avsättningar och långfristiga skulder	4	-	4
Omsättningstillgångar och kortfristiga skulder	4	-	4
Skattemässigt underskottsavdrag	446	-	446
Uppskjuten skattefordran/skuld	528	104	424
Kvittning	-104	-104	-
Uppskjuten skattefordran/skuld (netto)	424	-	424

Skattemässiga underskottsavdrag uppgår totalt till 6 159 mkr (4 859). Av detta belopp har 2 150 mkr (2 545) beaktats vid beräkning av uppskjuten skattefordran.

Koncernen	2013-12-31		Netto
	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	
Temporära skillnader			
Anläggningstillgångar, inkl ev obeskattade reserver	87	181	-94
Avsättningar och långfristiga skulder	1	-	1
Omsättningstillgångar och kortfristiga skulder	3	-	3
Skattemässigt underskottsavdrag	560	-	560
Uppskjuten skattefordran/skuld	651	181	470
Kvittning	-175	-175	-
Uppskjuten skattefordran/skuld (netto)	476	6	470

Moderföretaget	2014-12-31		Netto
	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	
Temporära skillnader			
Avsättningar och långfristiga skulder	21	-	21
Skattemässigt underskottsavdrag	27	-	27
Uppskjuten skattefordran/skuld	48	-	48

Skattemässiga underskottsavdrag uppgår totalt till 120 mkr (491), vilket har beaktats vid beräkning av uppskjuten skattefordran.

Moderföretaget	2013-12-31		Netto
	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	
Temporära skillnader			12
Anläggningstillgångar, inkl ev obeskattade reserver	12	-	-
Övriga temporära skillnader	-	-	108
Skattemässigt underskottsavdrag	108	-	-
Uppskjuten skattefordran/skuld	120	-	120

NOTER

NOT 24 Andra långfristiga fordringar

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	984	590
Ändrad redovisningsprincip	1	-169
Tillkommande fordringar	357	604
Reglerade fordringar	-313	-44
Omklassificeringar	13	-
Årets valutakursdifferenser	-	3
Vid årets slut	1 042	984
Akkumulerade nedskrivningar		
Vid årets början	-59	-15
Reglerade fordringar	-	-26
Omklassificeringar	55	-
Under året återförda nedskrivningar	1	-
Årets nedskrivningar	-2	-17
Årets valutakursdifferenser	-4	-1
Vid årets slut	-9	-59
Redovisat värde vid årets slut	1 033	926

NOT 25 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Förutbetalda hyror	394	366
Bonus från leverantörer	142	132
Upplupna ränteintäkter	-	57
Övriga upplupna intäkter	133	108
Övriga poster	161	189
	830	852
Moderföretaget	2014-12-31	2013-12-31
Förutbetalda IT kostnader	1	16
Upplupna pensionsförsäkringar	-	1
Löneskatt	-	7
Övriga poster	13	1
	14	25

NOT 26 Effekter av övergång till K3

Vid upprättandet av ingångsbalansräkning per 2013-01-01 gör KF följande justeringar jämfört med bokslutet för 2012:

- Pensionsförpliktelser som uteslutande är beroende av värdet på en av företaget ägd kapitalförsäkring redovisas som avsättning motsvarande tillgångens redovisade värde. Detta i enlighet med förenklingsreglerna i K3. Tidigare redovisades inbetalning till kapitalförsäkring direkt i resultaträkningen.
- Avskrivningstid avseende uppkommen goodwill i samband med tidigare genomfört rörelseförvärv ändras till 10 år. Ursprunglig avskrivningstid uppgick till 20 år.
- Förmånsbestämda pensionsförpliktelser tryggade genom överföring av medel till pensionsstiftelse har tidigare redovisats i enlighet med Redovisningsrådets rekommendation RR29 Ersättningar till anställda. En tillämpning av förenklingsreglerna i K3 medför att bokad nettotillgång löses upp.
- Omvärdering av kund- och leverantörsreskontra har gjorts med anledning av ej uppfyllda kriterier för säkringsredovisning avseende valutaterminer.

I bokslutet för 2013 görs dessutom följande justeringar:

- Förvärv från minoritetsintresse i Coop Sverige AB respektive Läckeby Water Group AB redovisas som en transaktion inom eget kapital. Redovisad goodwill ombokas därför till att istället belasta eget kapital hänförligt till moderföretagets ägare.
- I samband med övergången har, vad gäller fastigheter, identifiering skett av ett antal komponenter med olika nyttjandeperioder. Dessa behandlas som separata komponenter av materiella anläggningstillgångar. Tillämpning av komponentmetoden leder, jämfört med tidigare principer, till högre kostnadsbelastning.

NOTER

NOT 26 Effekter av övergång till K3, forts.

Ingångsbalansräkning per 2013-01-01, koncernen:

Belopp i mkr	2012-12-31, enligt årsredovisning för 2012	Ingångsbalansräkning per 2013-01-01	Justeringar i ingångsbalansräkning per 2013-01-01
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande	229	229	–
Koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande rättigheter	21	21	–
Hysesrätter och liknande rättigheter	9	9	–
Goodwill	1 431	418	-13
Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar	54	54	–
	744	731	-13
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	3 854	3 854	–
Nedlagda utgifter på annans fastighet	34	34	–
Maskiner och andra tekniska anläggningar	78	78	–
Inventarier, verktyg och installationer	2 017	2 017	–
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar	168	168	–
	6 151	6 151	–
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i gemensamt styrda företag	32	32	–
Fordringar hos gemensamt styrda företag	287	287	–
Andelar i intresseföretag	29	29	–
Fordringar hos intresseföretag	9	9	–
Andra långfristiga värdepappersinnehav	3 188	253	65
Uppskjuten skattefordran	2, 3 431	471	40
Andra långfristiga fordringar	2 575	406	-169
	1 551	1 487	-64
Summa anläggningstillgångar	8 446	8 368	-78
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Varulager m m			
Råvaror och förnödenheter	7	7	–
Varor under tillverkning	45	45	–
Färdiga varor och handelsvaror	2 385	2 385	–
Förskott till leverantörer	18	18	–
	2 455	2 455	–
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	4 1 352	1 352	0
Fordringar hos gemensamt styrda företag	25	25	–
Övriga fordringar	1 695	1 695	–
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	3 855	862	7
	3 927	3 934	7
Kortfristiga placeringar	3 511	3 511	–
Kassa och bank	534	534	–
Summa omsättningstillgångar	10 427	10 434	7
SUMMA TILLGÅNGAR	18 873	18 802	-71

NOTER

NOT 26 Effekter av övergång till K3, forts.

Ingångsbalansräkning per 2013-01-01, koncernen:

Belopp i mkr		2012-12-31, enligt årsredovisning för 2012	Ingångsbalansräkning per 2013-01-01	Justeringar i ingångsbalansräkning per 2013-01-01
EGET KAPITAL OCH SKULDER				
Eget kapital				
Medlemsinsatser		2 155	2 155	-
Förlagsinsatser		1 317	1 317	-
Annat bundet eget kapital		1 053	1 053	-
Fritt eget kapital inkl årets resultat	1, 2, 4	-808	-944	-136
Eget kapital hänförligt till moderföretagets ägare		3 717	3 581	-136
Minoritetsintresse	1	31	26	-5
Summa eget kapital		3 748	3 607	-141
Garantikapital och förlagslån				
		120	120	-
Avsättningar				
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		21	21	0
Uppskjuten skatteskuld		2	2	-
Avsättningar för övriga skatter	3		20	20
Övriga avsättningar	3	1 289	1 354	65
		1 312	1 397	85
Långfristiga skulder				
Övriga skulder till kreditinstitut		93	93	-
Övriga skulder		313	313	-
		406	406	-
Kortfristiga skulder				
Skulder till kreditinstitut		2 071	2 071	-
Förskott från kunder		118	118	-
Leverantörsskulder	4	3 517	3 513	-4
Skulder till gemensamt styrda företag		6	6	-
Aktuell skatteskuld		10	10	-
Övriga skulder		5 941	5 941	-
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	3	1 624	1 614	-10
		13 287	13 273	-14
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		18 873	18 802	-71

1) Ändrad avskrivningstid avseende goodwill (goodwill -13 mkr, minoritetsintresse -5 mkr, fritt EK -8 mkr)

2) Upplösning av nettotillgång pga upphörd tillämpning av RR29 (andra långfristiga fordringar -169 mkr, uppskjuten skattefordran 37 mkr, fritt EK -132 mkr)

3) Pensionsförpliktelser tryggade via kapitalförsäkring (andra långfristiga värdepappersinnehav 65 mkr, uppskjuten skattefordran 3 mkr, förutbetalda kostnader och upplupna intäkter 7 mkr, avsättningar för övriga skatter 20 mkr, övriga avsättningar 65 mkr, upplupna kostnader och förutbetalda intäkter -10 mkr)

4) Omvärdering av kund- och leverantörsskontra pga ej uppfyllda kriterier för säkringsredovisning (0 resp. -4 mkr samt fritt EK 4 mkr)

NOTER

NOT 26 Effekter av övergång till K3, forts.

2013-12-31, enligt årsredovisningen för 2014, koncernen:

Belopp i mkr		2013-12-31, enligt årsredovisning för 2013	2013-12-31, enligt årsredovisningen för 2014	Justeringar per 2013-12-31, enligt årsredovisningen för 2014
TILLGÅNGAR				
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Immateriella anläggningstillgångar				
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande		192	192	-
Koncessioner, patent, licenser, varumärken samt liknande rättigheter		17	17	-
Hysesrätter och liknande rättigheter		3	3	0
Goodwill	1, 4	415	390	-25
Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar		76	76	-
		703	678	-25
Materiella anläggningstillgångar				
Byggnader och mark	5	995	961	-34
Nedlagda utgifter på annans fastighet		32	32	-
Maskiner och andra tekniska anläggningar		83	83	-
Inventarier, verktyg och installationer	5	1 625	1 632	7
Pågående nyanläggningar och förskott avseende materiella anläggningstillgångar		62	62	-
		2 797	2 770	-27
Finansiella anläggningstillgångar				
Andelar i gemensamt styrda företag	5	24	23	-1
Fordringar hos gemensamt styrda företag		317	317	-
Andelar i intresseföretag		27	27	-
Fordringar hos intresseföretag		9	9	-
Andra långfristiga värdepappersinnehav	3	169	235	66
Uppskjuten skattefordran	2, 3, 5	437	476	39
Andra långfristiga fordringar	2	1 065	926	-139
		2 048	2 014	-34
Summa anläggningstillgångar		5 548	5 461	-87
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR				
Varulager m m				
Råvaror och förnödenheter		10	10	-
Varor under tillverkning		16	16	-
Färdiga varor och handelsvaror		2 345	2 345	-
Förskott till leverantörer		14	14	-
		2 385	2 385	-
Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	6	1 207	1 207	0
Övriga fordringar		1 405	1 405	-
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	3	845	852	7
		3 457	3 464	7
Kortfristiga placeringar		4 509	4 509	-
Kassa och bank		564	564	-
Summa omsättningstillgångar		10 915	10 922	7
SUMMA TILLGÅNGAR		16 463	16 383	-80

NOTER

NOT 26 Effekter av övergång till K3, forts.

2013-12-31, enligt årsredovisningen för 2014, koncernen:

Belopp i mkr		2013-12-31, enligt årsredovisning för 2013	2013-12-31, enligt årsredovisningen för 2014	Justeringar per 2013-12-31, enligt årsredovisningen för 2014
EGET KAPITAL OCH SKULDER				
Eget kapital				
Medlemsinsatser		2 154	2 154	-
Förlagsinsatser		1 317	1 317	-
Annat bundet eget kapital		1 050	1 050	-
Fritt eget kapital inkl årets resultat	1, 2, 4, 5, 6	-838	-989	-151
Eget kapital hänförligt till moderföretagets ägare		3 683	3 532	-151
Minoritetsintresse	1	17	11	-6
Summa eget kapital		3 700	3 543	-157
Garantikapital och förlagslån				
		120	120	-
Avsättningar				
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		21	21	0
Uppskjuten skatteskuld	5	4	6	2
Avsättningar för övriga skatter	3	186	206	20
Övriga avsättningar	3	362	428	66
		573	661	88
Långfristiga skulder				
Övriga skulder till kreditinstitut		104	104	-
Övriga skulder		268	268	-
		372	372	-
Kortfristiga skulder				
Skulder till kreditinstitut		258	258	-
Förskott från kunder		109	109	-
Leverantörsskulder	6	3 387	3 386	-1
Skulder till gemensamt styrda företag		2	2	-
Aktuell skatteskuld		590	590	0
Övriga skulder		5 664	5 664	0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	3	1 687	1 677	-10
		11 697	11 687	-10
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		16 462	16 383	-79

1) Ändrad avskrivningstid avseende goodwill (goodwill -16 mkr, minoritetsintresse -6 mkr, fritt EK -10 mkr)

2) Upplösning av nettotillgång pga upphörd tillämpning av RR29 (andra långfristiga fordringar -139 mkr, uppskjuten skattefordran 31 mkr, fritt EK -108 mkr)

3) Pensionsförpliktelser tryggade via kapitalförsäkring (andra långfristiga värdepappersinnehav 66 mkr, uppskjuten skattefordran 3 mkr, förutbetalda kostnader och upplupna intäkter 7 mkr, avsättningar för övriga skatter 20 mkr, övriga avsättningar 66 mkr, upplupna kostnader och förutbetalda intäkter -10 mkr)

4) Ombokning goodwill vid förvärv från minoritetsintresse (goodwill -9 mkr, fritt EK -9 mkr)

5) Tillämpning av komponentmetoden (byggnader och mark -34 mkr, inventarier, verktyg och installationer 7 mkr, andelar i gemensamt styrda företag -1 mkr, uppskjuten skattefordran 6 mkr, uppskjuten skatteskuld 2 mkr, fritt EK -24 mkr)

6) Omvärdering av kund- och leverantörsreskontra pga ej uppfylla kriterier för säkringsredovisning (0 resp. -1 mkr samt fritt EK 1 mkr)

NOTER

NOT 27 Eget kapital

Enligt KF:s stadgar deltar varje medlem (konsumentförening) med minst en insats på 10 000 kr. Konsumentförening ska varje år till sitt insatskonto i KF överföra 2/3 av överskottsmedel hänförbart till, av KF:s ordinarie stämma, beslutad förräntning på insatskapitalet. Medlem som utträder eller utesluts ur KF kan, efter styrelsens medgivande, få ut sina insatser. Medlem får vidare efter anmälan till KF:s styrelse, överlåta sin insats helt eller delvis till annan medlem.

Utöver medlemsinsatser har kapital tillförts i form av förlagsinsatser. Syftet med förlagsinsatser är att ge KF ett riskbärande eget kapital som vid föreningens upplösning skall ha rätt efter föreningens fordringsägare men rätt framför medlemsinsatserna. Förlagsinsats får inlösas tidigast fem år från det att tillskottet gjordes. Från innehavarens sida gäller en uppsägningstid av minst två år. Förlagsinsatser förräntas i enlighet med utfärdade förlagsandelsbevis.

Reservfondens syfte är att spara en del av nettovinsten, som inte går åt för täckning av balanserad förlust. Balanserade vinstmedel utgörs av föregående års fria egna kapital efter eventuell reservfondsavsättning och efter att eventuell vinstutdelning lämnats.

Kommande återbetalning av medlemsinsatser under 2015, till medlemmar som avgått per 31 december 2014, uppgår till 0 mkr (1). Under 2015 förväntas 0 mkr av förlagsinsatser att återbetalas.

NOT 28 Garantikapital och förlagslån

I samband med att KF den 1 februari 1987 övertog huvuddelen av OK-föreningarnas och andra intressenters insatser i OK-förbundet träffades överenskommelsen att de frigiorda medlen skulle placeras i KF ekonomisk förening som garantikapital. Lånet på 20 Mkr är bundet till den 1/1 2023 och är lämnat utan säkerhet.

KF erhöll 2012 ett förlagslån från Folksam om 100 mkr. Folksam har rätt att få förlagslånet inlöst vid valfri tidpunkt, dock tidigast den 2 juli 2017, under förutsättning att uppsägning sker minst två (2) år i förväg. Förlagslånet medför rätt till betalning ur KF:s tillgångar närmast efter KF:s övriga skulder, men före förlagsinsatser och medlemsinsatser i KF.

NOT 29 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

KF har både avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner. Enligt avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en extern part och har inte några förpliktelser att betala ytterligare avgifter. De förmånsbestämda planerna innebär att den anställde garanteras en pension motsvarande en viss procentsats av slutlönen vid full tjänstetid.

Ersättningar efter avslutad anställning i Sverige är en kombination av både avgiftsbestämda och förmånsbestämda planer. Alla planer för kollektivanställda är avgiftsbestämda. Tjänstemän omfattas av den förmånsbestämda KTP-planen, bestående av ålders-, sjuk- och familjepension samt av den avgiftsbestämda ITPK-planen, vilket är en kompletterande ålderspension. Åtagandet inom ramen för KTP-planen är till största del fonderat via Konsumentkooperationens Pensionsstiftelse, kompletterat med kreditförsäkring hos PRI Pensionsgaranti. Tillgångarna i stiftelsen är avskilda från KF. Åtagandet för KTP-planens sjuk- och familjepension finansieras via försäkringslösning.

Med verkan från 2009 ändrades KTP-planen. Den nya planen, ITP1, är avgiftsbestämd och är öppen för nya deltagare i KTP-planen, medan nuvarande deltagare fortsätter i den gamla planen. KF betalar premier för anställd, som omfattas av ITP1, och den anställde väljer förvaltare. Denna plan är öppen för tjänstemän födda 1979 eller senare samt för så kallade tio-taggare (lön överstigande 10 ibb).

Folksam beräknar, enligt uppdrag, pensionsskulden för de företag inom KF-koncernen som har tryggt förmånsbestämda pensionsförpliktelser i stiftelsen. Utifrån denna beräkning samt beräkning av förvaltningstillgångarnas värde fakturerar Konsumentkooperationens pensionsstiftelse arbetsgivaren månadsvis så att avsättningarna motsvarar skulden vid varje årsskifte. Pensionsskuldens storlek bestäms av faktorer som ålder, lön, tjänstetid, pensionsålder, kön, förväntad återstående livslängd och diskonteringsränta (2,8 procent). Förvaltningstillgångarna i stiftelsen är placerade i, utav KF beslutad, förvaltningsportfölj med viss sammansättning av tillgångslag och risknivå.

I tillägg förekommer, i begränsad omfattning, direktpensionslösningar som säkerställts med företagsägd kapitalförsäkring.

Kostnaden för pensioner, tryggade via stiftelsen, delas upp i en del som ingår i rörelseresultatet och en del som ingår i finansiella poster.

Avsättning för pensioner:

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Avsättningar enligt tryggandelagen		
– Pri Pensionsgaranti-pensioner	21	21
– Övriga	–	–
Avsättningar utanför tryggandelagens regelverk	–	–
	21	21

NOT 30 Avsättningar för skatter

Avsättningar för skatter för aktuellt år består av särskild löneskatt på pensionsförpliktelser, vars utfall är beroende på värdet av ägd kapitalförsäkring.

I föregående års avsättning ingick skatt relaterat till under 2006 avytttrade, indirekt ägda, fastigheter i det så kallade Kvarnholmen-området i Stockholm. Detta har reglerats 2014.

NOTER

NOT 31 Övriga avsättningar

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Omstruktureringsåtgärder	373	221
Garantiåtaganden	33	31
Kundlojalitetsprogram	98	-
Övrigt	105	176
	609	428

Avsättning för omstruktureringsåtgärder avser framförallt gjorda avsättningar för hyreskostnader avseende ej nyttjade lokaler samt för personalkostnader, relaterat till Coop Sverige. Viss återföring av tidigare avsättningar har kunnat ske som resultat av förändrade marknadsförutsättningar och bedömningar om framtiden för enskilda marknadsplatser.

Moderföretaget	2014-12-31	2013-12-31
Omstruktureringsåtgärder	-	-
Garantiåtaganden	-	-
Kundlojalitetsprogram	-	-
Övrigt	68	77
	68	77

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Omstruktureringsåtgärder		
Redovisat värde vid årets början	221	397
Avsättningar som gjorts under året ¹⁾	315	48
Belopp som tagits i anspråk under året	-140	-161
Outnyttjade belopp som har återförts under året	-23	-63
Redovisat värde vid årets slut	373	221

Garantiåtaganden	2014-12-31	2013-12-31
Redovisat värde vid årets början	31	51
Avsättningar som gjorts under året ¹⁾	8	9
Belopp som tagits i anspråk under året	-3	-5
Outnyttjade belopp som har återförts under året	-4	-23
Årets valutakursdifferenser	1	-
Redovisat värde vid årets slut	33	31

Kundlojalitetsprogram	2014-12-31	2013-12-31
Redovisat värde vid årets början	-	-
Avsättningar som gjorts under året ¹⁾	98	-
Redovisat värde vid årets slut	98	-

Övrigt	2014-12-31	2013-12-31
Redovisat värde vid årets början	176	82
Ändrad redovisningsprincip	-1	65
Avsättningar som gjorts under året ¹⁾	6	34
Belopp som tagits i anspråk under året	-	-3
Outnyttjade belopp som har återförts under året	-76	-2
Redovisat värde vid årets slut	105	176

Moderföretaget	2014-12-31	2013-12-31
Övrigt		
Redovisat värde vid årets början	78	70
Avsättningar som gjorts under året ¹⁾	1	11
Belopp som tagits i anspråk under året	-10	-3
Outnyttjade belopp som har återförts under året	-	-
Redovisat värde vid årets slut	68	78

¹⁾ Inkl ökning av befintliga avsättningar.

NOT 32 Långfristiga skulder

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Skulder som förfaller senare än ett år från balansdagen:		
Medlemsinlåning, femårslån	157	239
Övriga skulder till kreditinstitut	-	5
Övriga skulder	8	20
Skulder som förfaller senare än fem år från balansdagen:		
Övriga skulder till kreditinstitut	-	99
Övriga skulder	3	9
	168	372

Moderföretaget	2014-12-31	2013-12-31
Skulder som förfaller senare än ett år från balansdagen:		
Medlemsinlåning, femårslån	157	238
	157	238

NOT 33 Övriga skulder

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Medlemsinlåning	3 246	4 059
Inlåning från konsumentföreningar	1 948	729
Övriga poster	585	876
	5 779	5 664

Moderföretaget	2014-12-31	2013-12-31
Medlemsinlåning	2 179	2 888
Inlåning från konsumentföreningar	1 949	729
Övriga poster	13	31
	4 141	3 648

NOT 34 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Personalrelaterade kostnader	819	860
Kostnader för frakter	66	82
Levererade ännu ej fakturerade varor	-	91
Kostnader i samband med avyttringar av fastigheter	-	54
Övriga poster	453	590
	1 338	1 677

Moderföretaget	2014-12-31	2013-12-31
Personalrelaterade kostnader	22	22
IT relaterade kostnader	-	16
Övriga poster	3	105
	25	143

NOTER

NOT 35 Ansvarförbindelser

I vissa fall har KF gått i borgen för åtaganden i dotterföretag avseende leveranser och hyror. Dessutom har moderföretaget ingått generella garantiåtaganden gentemot KF Invest Förvaltning AB. I koncernen upptagna borgensförbindelser avser åtaganden för lån och hyror.

För att säkerställa ett mindre antal gjorda pensionsutfästelser har kapitalförsäkringar tecknats samt pantförskrivits till förmån för pensions-tagarna. I det fall att värdet ökat på kapitalförsäkringen, så anges såsom ansvarförbindelse det pensionsåtagande som inte tagits upp i balans-räkningen och som täcks av en företagsägd kapitalförsäkring.

KF, tillsammans med dess dotterföretag, är delägare i PRI pensions-garanti. Delägarna har ett ömsesidigt ansvar som maximalt uppgår till 2 procent av respektive företags pensionsskuld. Moderbolaget har gått i borgen för dotterföretagens räkning och har därför tagit upp samtliga dotterföretags ansvarförbindelser gentemot PRI pensionsgaranti.

Motförbindelser för ställda bankgarantier till kunder har lämnats avse-ende fullgörandegaranti och dylikt.

NOT 36 Transaktioner med närstående

KF-koncernen har närståenderelationer med dotterföretag, intresseföretag, gemensamt styrda företag samt med styrelseledamöter och koncernledning. Innehav av dotterföretag, intresseföretag och gemensamt styrda företag framgår av not 16, 19 och 17 om aktier och andelar. KF-koncernen har gjort vissa åtaganden till förmån för intresseföretag/gemensamt styrda företag.

Som ekonomisk förening har KF till ändamål att främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom ekonomisk verksamhet i vilka medlemmarna deltar. I enlighet härmed har inköp eller försäljning av varor och tjänster under räkenskapsåret skett mellan KF-koncernen och medlemmar i moderföretaget. På samma sätt medverkar medlemmarna i finansieringen av föreningen, t ex via tecknade förlagsinsatser och inlåning via koncernens interbankverksamhet. Dessa transaktioner har skett i enlighet med föreningens ändamål. Utöver varuförsörjning, konceptutveckling och marknadsföring erbjuder KF föreningarna till exempel specialistkompetens inom fastighetsrelaterade tjänster, redovisningstjänster, rådgivning i finansieringsfrågor, administration och marknadsföring avseende Medmera-kortet samt kortinlösen avseende bankkort och betal- och kreditkort.

Några transaktioner med styrelseledamöter och koncernledning utöver lön och andra ersättningar har inte förekommit.

Försäljning av varor och tjänster till närstående:

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Intresseföretag	19	19
Gemensamt styrda företag	2	2
	21	21
Moderföretaget	2014-12-31	2013-12-31
Koncernföretag	207	229
Intresseföretag	0	0
Gemensamt styrda företag	-	-
	207	229

Inköp av varor och tjänster från närstående:

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Intresseföretag	8	-
Gemensamt styrda företag	-	-
	8	-
Moderföretaget	2014-12-31	2013-12-31
Koncernföretag	37	31
Intresseföretag	-	-
Gemensamt styrda företag	-	-
	37	31

Finansiella tjänster till närstående:

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Intresseföretag	-	-
Gemensamt styrda företag	14	14
	14	14

NOT 37 Betalda räntor och erhållen utdelning

Koncernen	2014	2013
Erhållen utdelning	26	37
Erhållen ränta	152	137
Erlagd ränta	-92	-204

Moderföretaget	2014	2013
Erhållen utdelning	1	1
Erhållen ränta	71	224
Erlagd ränta	-101	-205

NOT 38 Likvida medel

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Följande delkomponenter ingår i likvida medel:		
Kassa och banktillgodohavanden	1 174	564
Kortfristiga placeringar, jämställda med likvida medel	2 930	3 482
	4 104	4 046

Moderföretaget	2014-12-31	2013-12-31
Följande delkomponenter ingår i likvida medel:		
Kassa och banktillgodohavanden	923	225
	923	225

NOTER

NOT 39 Övriga upplysningar till kassaflödesanalysen

Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet m m:

Koncernen	2014	2013
Avskrivningar	722	819
Nedskrivningar/reversering av nedskrivningar	111	108
Orealiserade kursdifferenser	-29	-
Rearesultat försäljning av anläggningstillgångar	-154	-27
Rearesultat försäljning av rörelse/dotterföretag	-369	-759
Realiserade kursdifferenser på derivat	75	10
Resultatandelar i intresseföretag och gemensamt styrda företag	-23	9
Erhållen utdelning från intresseföretag och gemensamt styrda företag	-	3
Avsättningar/fordringar avseende pensioner	-	-29
Övriga avsättningar	183	-244
Utköp av minoritet	-	-1
Övriga ej kassaflödespåverkande poster	26	-
	542	-111

Moderföretaget	2014	2013
Avskrivningar	7	5
Nedskrivningar/reversering av nedskrivningar	497	22
Rearesultat försäljning av anläggningstillgångar	2	1 531
Övriga avsättningar	-8	8
Anteiperad utdelning från dotterföretag	-166	-
Övriga ej kassaflödespåverkande poster	6	-
	338	1 566

Förvärv av dotterföretag/rörelse, netto likvidpåverkan:

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Förvärvade tillgångar och skulder samt eget kapital från tidigare innehav vid successiva förvärv		
Immateriella anläggningstillgångar	-	10
Materiella anläggningstillgångar	254	-
Finansiella anläggningstillgångar	31	21
Varulager	-	5
Rörelsefordringar	2	7
Likvida medel	-	835
Summa tillgångar	287	878
Minoritetsintresse	-	-22
Avsättningar	-	78
Räntebärande skulder	260	26
Rörelseskulder	5	6
Summa avsättningar och skulder	265	88
Köpeskilling	93	790
Utbetald köpeskilling	93	790
Avgår: Likvida medel i den förvärvade verksamheten	-	-835
Påverkan på likvida medel	93	-45

Avyttring av dotterföretag/rörelse, netto likvidpåverkan:

Koncernen	2014-12-31	2013-12-31
Avyttrade tillgångar och skulder		
Immateriella anläggningstillgångar	33	2
Materiella anläggningstillgångar	217	2 956
Finansiella anläggningstillgångar	104	39
Varulager	35	3
Rörelsefordringar	130	83
Likvida medel	-5	6
Summa tillgångar	514	3 089
Minoritetsintresse	-	5
Avsättningar	8	40
Räntebärande skulder	239	2 446
Rörelseskulder	164	153
Summa innehav utan bestämmande inflytande, skulder och avsättningar	411	2 644
Försäljningspris	395	1 205
Avgår: Säljarreverser	-	-542
Erhållen köpeskilling	395	663
Avgår: Likvida medel i den avyttrade verksamheten	5	-6
Påverkan på likvida medel	400	657

Moderföretaget	2014-12-31	2013-12-31
Avyttrade tillgångar och skulder		
Materiella anläggningstillgångar	62	-
Varulager	8	-
Rörelsefordringar	31	-
Summa tillgångar	101	-
Räntebärande skulder	38	-
Rörelseskulder	27	-
Summa innehav utan bestämmande inflytande, skulder och avsättningar	65	-
Försäljningspris	30	-
Erhållen köpeskilling	30	-
Påverkan på likvida medel	30	-

NOTER

NOT 40 Nyckeltalsdefinitioner

Soliditet

Summan av redovisat eget kapital, garantikapital, förlagslån samt minoritetskapital i procent av balansslutningen.

Sysselsatt kapital

Summa tillgångar med avdrag för icke räntebärande skulder, inklusive uppskjuten skatteskuld.

Avkastning på sysselsatt kapital

Resultat före kostnadsräntor och kursdifferenser på finansiella skulder i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital.

Avkastning på eget kapital

Resultat efter skatt i procent av genomsnittligt redovisat eget kapital.

NOT 41 Händelser efter balansdagen

Den 1 januari 2015 avyttrades dotterbolaget Coop Mitt AB till Konsum Gävleborg samt Coop Göteborg-Skaraborg AB till Konsumentföreningen Bohuslän-Älvsborg. Bolagen var innan avyttringen helägda av Coop Butiker & Stormarknader AB. Via dessa transaktioner har 75 butiker överlåtit.

Medlemmar i konsumentkooperationen kan spara pengar i KF:s Sparkassa. Denna inlåningsverksamhet har per 1 januari 2015 överlåtit från KF ekonomisk förening till MedMera Bank AB.

Solna den 11 mars 2015

Anders Sundström
Ordförande

Sune Dahlqvist

Lennart Eriksson

Maj-Britt Johansson-Lindfors

Ingegärd Persson

Rose-Marie Borgström
Arbetsagarrepresentant

Göran Lindblå
Vice ordförande

Tommy Ohlström
Verkställande direktör

Mattias Gerdås

Lena Nyberg

Kenneth Östberg

Tobias Täpp
Arbetsagarrepresentant

Vår revisionsberättelse har lämnats den 2015-03-13

PricewaterhouseCoopers AB

Lars Wennberg
Auktoriserad revisor

Birgitta Lönegård
Lekmannerevisor

Carl-Olof Bengtsson
Lekmannerevisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till föreningsstämman i Kooperativa Förbundet (KF),
ekonomisk förening, org.nr 702001-1693

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Kooperativa Förbundet (KF), ekonomisk förening för år 2014.

STYRELSENS OCH VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ANSVAR FÖR ÅRSREDOVISNINGEN OCH KONCERNREDOVISNINGEN

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

REVISORNS ANSVAR

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av vår revision. Granskningen har utförts enligt god revisionsred. För den auktoriserade revisorn innebär detta att han eller hon utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionsred i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisning. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisning, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur föreningen upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

UTTALANDEN

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderföreningens och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2014 och av dessas finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisning har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Kooperativa Förbundet (KF), ekonomisk förening för år 2014

STYRELSENS OCH VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS ANSVAR

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt lagen om ekonomiska föreningar.

REVISORNS ANSVAR

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionsred i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med lagen om ekonomiska föreningar.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisning granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot föreningen. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med årsredovisningslagen eller föreningens stadgar.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

UTTALANDEN

Vi tillstyrker att föreningsstämman behandlar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

ÖVRIGA UPPLYSNINGAR

Revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för år 2013 har utförts av annan auktoriserad revisor som lämnat en revisionsberättelse daterad 7 mars 2014 med omodifierade uttalanden i Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen.

Stockholm den 13 mars 2015
PricewaterhouseCoopers AB

Carl-Olof Bengtsson	Birgitta Lönegård	Lars Wennberg
Lekmannarevisor	Lekmannarevisor	Auktoriserad revisor

Kooperativa Förbundet (KF)

171 88 Solna

Besöksadress: Englundavägen 4

Telefon 010-740 00 00

www.kf.se

Organisationsnummer 702001-1693